

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ (INSTITUT) „ANDREI LUPAN”

ENCICLOPEDIA MOLDOVEI

REGISTRUL TEMATIC ADNOTAT
ȘTIINȚE MEDICALE

Chișinău, 2023

Lucrarea a fost elaborată în cadrul Programului de Stat (2020-2023), nr. 20.80009.1606.04 „Elaborarea științifică a Enciclopediei Moldovei și a Platformei electronice enciclopedice naționale în contextul dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”.

Alcătuitori:

dr. hab. Constantin Manolache, Ion Vârțanu, Dan Adauge,
Liviu Mancuș, Mihail Adauge, Silvia Donici, Valeriu Oprea,
Lidia Zasavițchi, Janna Nikolaeva, Marina Ticu,
Silvia Mîtcu, Natalia Niș, Maria Nichitenciu, Daniela Hadârcă,
Aliona Bujor, Tatiana Țoncu, Vladislav Nichitenciu

Editor: dr. hab. Constantin MANOLACHE

Redactor: Ion VĂRȚANU

Corector: Nadejda PASCARI

Copertă: Valeriu OPREA

Machetă: Maria NICHITENCIUC, Valeriu OPREA

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Științe medicale : Registrul tematic adnotat / Ministerul Educației și Cercetării, Universitatea de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” ; alcătuitori: Constantin Manolache [et al.] ; editor: Constantin Manolache. – Chișinău : [S. n.], 2023 ([Blitz Poligraf]). – 144 p. – (Enciclopedia Moldovei, ISBN 978-9975-62-632-3 ; 7).

[80] ex.

ISBN 978-9975-62-648-4.

81’374.2:61

Ș 85

ARGUMENT

Registrul de termeni în domeniul matematicii este elaborat de Centrul de Cercetări Enciclopedice al Bibliotecii Științifice (Institut „Andrei Lupan” în perimetrul proiectului nr. 20.80009.1606.04 „Elaborarea științifică a Enciclopediei Moldovei și a Platformei electronice enciclopedice naționale în contextul dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, încadrat în „Prioritatea Strategică IV Provocări sociale” a Programului de Stat (2020-2023) și constituie bilanțul cercetărilor enciclopedice a termenilor din unul dintre cele 18 domenii ale Registrului general de termeni pentru „Enciclopedia Moldovei” și „Platforma electronică enciclopedică națională”.

Aplicând metodele de cercetare științifico-enciclopedică, pe baza surselor lexicografice și enciclopedice elaborate în perioada 1971-2021 în RSS Moldovenească/Republica Moldova, și a publicațiilor de specialitate recente, editate în Marea Britanie, Franța, Lituania, Ucraina, Federația Rusă, Spania, Bulgaria în domeniul științe medicale, au fost identificați, cercetați, analizați, precizați și adnotați 1845 de termeni, fără personalități. Potrivit Concepției „Enciclopediei Moldovei”, compartimentului științe medicale îi sunt rezervate până la 7% din numărul total de termeni (cca 40 000 de termeni)¹. Așa că practic s-a respectat distribuția planificată.

Registrul enciclopedic propus include termeni de noțiuni și fenomene cu conținut cognitiv inovativ care reflectă noile realități din toate ramurile științelor medicale în condițiile globalizării și informatizării: medicină primară/fundamentală, medicină clinică, anatomie, fiziologie, genetică medicală, farmacologie, cardiologie și boli vasculare, pediatrie, obstetrică, medicină internă, chirurgie, sănătate publică, stomatologie, neurologie, medicină neconvențională, biotehnologie medicală, sanocreatologie, medicină legală etc. La selectarea termenilor enciclopedici s-a ținut cont de integrarea materialului enciclo-

¹ Constantin Manolache, Didina Țăruș, Ion Xenofontov, *Concepția „Enciclopediei Moldovei”* [în 10 vol.] /Red. șt.: Demir Dragnev, Chișinău, Inst. de Studii Enciclopedice, 2011, p. 31.

pedic pe verticală și orizontală în cadrul domeniului și în baza principiului interdisciplinarității, cu posibilitatea completării și ajustării ulterioare a acestora la zi.

Conținutul registrului este unul integrat, toți termenii enciclopedici au fost abordați din perspectiva unui cadru structural unic, în funcție de categoria de materiale enciclopedice, pentru a oferi eventualilor utilizatori ai „Enciclopediei Moldovei” o imagine integrală și profundă asupra dezvoltării lumii în ansamblu, societății și activității umane, culturii, științelor, tehnologiilor.

A

ABAZIE, dereglare a mersului normal ca urmare a unor tulburări ale sistemului nervos; Astazie.

ABCES OSIFLUENT, acumularea puroiului la o distanță considerabilă de focarul primar al inflamației purulente.

ABDOMEN ACUT, sindrom abdominal dramatic care poate fi provocat de diferite afecțiuni grave ale organelor abdominale.

ABDOMINOCENTEZĂ, procedeu medical fizio-terapeutic, puncție abdominală.

ABIOTROFIE, slăbirea capacității de adaptare-apărare a organismului uman ca urmare a lipsei hranei sau a unor factori genetici ereditari.

ABLAȚIE, îndepărtarea chirurgicală din organism a unui organ sau a unei formațiuni patologice.

ABLEFARIE, absența totală sau parțială a pleoapelor.

ABLUȚIUNE, spălare sau îmbăiere cu ajutorul dușului.

ABRAHIE, lipsa congenitală a brațelor.

ABREACȚIE, reacție de eliberare a unor tensiuni emoționale care altfel ar întreține conflictele psihice și ar genera tulburări durabile; Reacție de apărare.

ABSTINENȚĂ, (lat. abstinentia), renunțarea parțială sau totală la unele deprinderi sau acte fiziologice.

ABULIE, diminuarea inițiativei sau voinței.

ABUZ DE MEDICAMENTE, utilizarea oricărui medicament fără prescripție medicală și în cantități destul de mari.

ACALCULIE, imposibilitatea înțelegerii semnelor și simbolurilor.

ACARIOZE, boli de piele provocate de acarieni.

ACCIDENT ISCHEMIC TRANZITORIU, episod trecător de disfuncție neurologică cauzată de întreruperea bruscă a aportului de sânge arterial la nivelul unei zone din creier; Accident vascular cerebral, întreruperea circulației sangvine la nivel cranian.

ACETILCOLINĂ, substanță organică secretată de terminațiile fibrelor nervoase; neurotransmițător.

ACHILIE, absența sau diminuarea secrețiilor digestive.

ACIDOZĂ, coborârea pH-ului sangvin sub 7,35.

ACNEE, inflamație a glandelor saline și a foliculilor piloși dezvoltată pe fondul seboreii și schimbării compoziției chimice a sebumului; una dintre cele mai răspândite dermatoze.

ACOMODARE, proprietate a ochiului de a se acomoda la percepția obiectelor situate la diferite distanțe.

ACROCIANOZĂ, sindrom manifestat prin colorație albastru-vioacee (cianoză) a extremităților.

ACROMEGALIE, boala Pierre-Marie, modificare structurală și funcțională a organismului generată de hipersecreția de hormon STH.

ACUPUNCTURĂ, tratament complementar, constând în înțeparea unor puncte clar localizate pe piele.

ADAPTARE, capacitatea unui organism de a se modifica în raport cu schimbările intervenite în condițiile sale de viață.

ADENILATCICLAZĂ, ferment cu rol important în sinteza AMP-ciclic.

ADENOID, țesut limfatic, parte a migdalelor.

ADENOM, tumoare benignă dezvoltată la nivelul unei glande.

ADENOMATOZĂ, hiperplazie adenomatoasă multinodulară la nivelul învelișului sau parenchimului unei glande.

ADENOVIROZE, vezi **Viroze**.

ADENOVIRUSURI, vezi **Virus**.

ADENOZINTRIFOSFAT, nucleozidă trifosforilată.

ADINAMIE, scădere marcată a activității motorii spontane.

ADRENALINĂ, hormon secretat în sânge de glanda medulosuprarenală în cazuri de stres; Epinefrină, suprarenină.

ADULT, persoană ajunsă la maturitate.

AEROFAGIE, deglutiția inconștientă a unei cantități excesive de aer.

AEROIONOTERAPIE, tratament cu aeroioni.

AEROSOL, sistem compus din particule medicamentoase solide sau lichide, dispersate în aer, folosite în anumite afecțiuni ale căilor respiratorii.

AEROSOLOTERAPIE, procedeu terapeutic prin care medicamentele sunt introduse, sub formă de aerosoli, pe căile respiratorii cu ajutorul unor pulverizatoare speciale.

AEROTERAPIE, (din aero... și gr. therapia – tratament), tratamentul unor boli cu ajutorul aerului.

AFAZIE, pierderea totală sau parțială a facultății de a vorbi.

AFECT, emoție intensă cu evoluție impetuoasă și scurtă.

AFECTIVITATE, ansamblu al stărilor afective.

AFECȚIUNI POSTNATALE, boli ce apar după naștere și în legătură cu sarcina și travaliul.

AFONIE, imposibilitatea de a vorbi.

AGEUZIE, pierderea simțului gustativ.

AGNOZIE, nerecunoașterea celor văzute, auzite, pipăite.

AGORAFOBIE, teamă de spații deschise.

AGRAFIE, pierderea sau tulburarea funcției de a exprima gândurile prin scris.

AGRANULOCITOZĂ, lipsa granulocitelor din sânge.

AJUTOR MEDICAL DE URGENȚĂ, sistem de organizare a ajutorului medical de urgență timp de 24 de ore în stări ce periclitează viața și boli acute, la locul accidentului sau în drum spre instituția medicală.

ALALIE, incapacitate de a vorbi.

ALCALOZĂ, creșterea anormală a rezervei alcaline din sânge.

ALCAPTONURIE, boala urinei negre.

ALCOOLEMIE, prezența temporară a alcoolului în sânge.

ALCOOLISM, abuz permanent de băuturi alcoolice.

ALDOSTERON, hormon al suprarenalei.

ALERGEN, substanță care provoacă alergii.

ALERGIE, (gr. allos – alta și ergon – acțiune), mod special de a reacționa a organismului sub acțiunea unor microbi sau a unor substanțe străine introduse pe căi variate.

ALEXIE, cecitate verbală.

ALIMENTAȚIE ARTIFICIALĂ, introducerea în organismul bolnavului a substanțelor nutritive în imposibilitatea sau insuficiența alimentării pe cale naturală; Alimentație curativă, alimentație adaptată după compoziția chimică, valoarea energetică, prepararea tehnologică și regimul, la particularitățile clinice și patogenetice și stadiile bolii.

ALOPECIE, (lat. calvities – chelie), căderea parțială sau totală, sau rădăcina părului, cel mai des pe cap; Calviție, chelie.

ALVEOLĂ, (lat. alveolus – albioară, cavitate mică), cavitate sferică microscopică de la extremitatea bronhiilor.

AMAUROZĂ, pierderea sau diminuarea vederii ca urmare a leziunii retinei, căilor nervoase optice etc.

AMBLIOPIE, slăbirea vederii determinată de leziunea mediilor transparente ale globului ocular.

AMENOREE, absența fiziologică a ciclului menstrual.

AMILOIDOZĂ, formarea și depozitarea patologică a unei substanțe proteice amorfe în anumite organe.

AMIMIE, incapacitatea de a exprima stările afective prin mimică.

AMIOTROFIE, atrofie musculară.

AMNEZIE, pierderea parțială sau totală a memoriei.

AMNIOS, membrană care învelește fetusul până la naștere.

AMPELOTERAPIE, cură de struguri, metodă de dietoterapie cu folosirea strugurilor în scopuri curative.

AMPRENTĂ GENETICĂ, carte de identitate genotipică.

AMPUTAȚIE, (lat. amputatio – tăiere, amputare), tăierea chirurgicală a unui membru al corpului.

ANABOLIZANTE, substanțe care activează anabolismul.

ANAFILAXIE, sensibilitate sporită a organismului mamiferelor la administrarea repetată de substanțe străine.

ANALGEZIE, pierderea sensibilității la durere.

ANALIZATOR, aparat al organismului care culege, transmite și sintetizează senzațiile.

ANAMNEZĂ, totalitatea datelor obținute la interogarea bolnavului.

ANAPLASMOZĂ, boală cauzată de infecția cu bacteria *Anaplasma phagocytophilum*.

ANASTOMOZĂ, (gr. anastomosis – unire a două grupuri), loc de îmbinare a două vase, a doi nervi.

ANATOMIA OMULUI, știința structurii organismului omului.

ANATOMIE PATOLOGICĂ, compartiment al anatomiei ce studiază aspectele morfologice ale proceselor patologice și ale bolilor.

ANATOXINE, toxina a microbilor care introdusă în sângele bolnavilor (după ce a fost făcută nevătămătoare) atenuază efectele acelei boli.

ANCHILOZĂ (gr. ankylosis – curbatură), reducerea parțială sau totală a mișcărilor în articulație.

ANDROPAUZĂ, involuție a funcției testiculare.

ANEMIE, (din gr. haima – sânge), scădere cantitativă și calitativă a hemoglobinei din sânge; Anemie drepanocitară, anemie ereditară hemolitică la care eritrocitele capătă forma de seceră; una dintre cele mai răspândite forme de hemoglobinopatii; Anemie pernicioasă, denumire învechită a anemiei B12-deficitară.

ANESTEZIE, diminuarea sau suprimarea sensibilității la durere.

ANESTEZIOLOGIE, disciplină medicală care se ocupă cu anestezia.

ANEVRISM, dilatare patologică a pereților unui vas sangvin.

ANEXITĂ, inflamație a trompelor uterine și a ovarelor.

ANGINĂ, inflamație a faringelui și a amigdalelor.

ANGIOGRAFIE, studiu radiosopic sau radiografic al vaselor sangvine după administrarea unor substanțe radioopace.

ANGIOM, tumoare benignă a unui vas sangvin sau limfatic.

ANGIOPLASTIE, refacere a unui vas sangvin sau limfatic.

ANGIOSARCOM, sarcom determinat de proliferarea elementelor conjunctive ale vaselor sangvine.

ANGIOSPASM, contracție spastică a unui vas sangvin.

ANGOASĂ, neliniște, îngrijorare patologică.

ANGULITĂ, fisură în colțul gurii.

ANOREXIE, lipsă a poftei de mâncare.

ANOSMIE, diminuarea sau lipsa simțului mirosului.

ANTIBIOGRAMĂ, determinarea gradului de sensibilitate a unui microb la antibiotice.

ANTICORP, substanță formată în corp pentru a neutraliza o infecție.

ANTIDOT, (din anti- și gr. dotos – dat), substanță care neutralizează acțiunea unei otrăvi, a unui virus din organism.

ANTIGEN, substanță proteică care fiind introdusă în organism stimulează producerea de anticorpi.

ANTIHORMON, substanță specifică de apărare din serul sangvin, produsă de organism în urma tratamentului îndelungat cu hormoni.

ANTIMETABOLIT, substanță, analoagă structural metaboliților, care face imposibil metabolismul acestora.

ANTIOXIDANT, substanță care împiedică sau reține procesul de oxidare.

ANTISEPSIE, (din anti- și gr. sepsis – putrefacție), totalitatea măsurilor antiseptice.

ANTITOXINĂ, (din anti- și toxină), substanță care poate neutraliza acțiunea toxinelor microbiene.

ANTRAX, (gr. anthrax – cărbune), dalac, boală infecțioasă acută din grupul zooantroponozelor ce evoluează în forma dermică sau generalizată, în funcție de locul inoculării agentului patogen.

ANTROPOMETRIE, măsurarea diferitor părți ale corpului și a raportului dintre ele.

ANTROPONOZE, boli infecțioase provocate de agenți patogeni specifici omului.

ANURIE, (din gr. uron – urină), încetare patologică a urinării.

ANXIETATE, stare de neliniște însoțită de palpitații, respirație îngreunată.

AORTĂ, (gr. aorte), cea mai mare arteră din corpul uman.

AORTITĂ, inflamație cronică a aortei.

APARAT, ansamblu de organe specializate în realizarea unei funcții.

APATIE, (din gr. pathos – pasiune), stare de indiferență față de sine și de cei din jur.

APENDICITĂ, inflamație acută sau cronică a apendicelui.

APITERAPIE, tratament cu produse apicole.

APNEE, oprirea respirației.

APOPLEXIE, pierdere bruscă a conștiinței și a sensibilității.

APRAXIE, (din gr. praxis – acțiune), lipsă de coordonare în mișcări.

ARAHNOIDITĂ, inflamare a arahnoidei.

ARC REFLEX, cea mai scurtă legătură parcursă de impulsul nervos de la receptor, nervul senzitiv la centrul nervos.

ARITMIE, (din gr. rythmos – ritm), tulburare a activității inimii.

AROMOTERAPIE, tratament cu ajutorul produșilor mirositori din uleiurile volatile.

ARSURĂ, lezarea țesuturilor organismului în urma acțiunii termice, chimice, electrice și iradierii.

ARTERĂ, vas sangvin ce asigură circulația sângelui de la inimă spre toate organele corpului.

ARTERIOGRAFIE, radiografie a unei artere.

ARTERIOLE, ramificare subțire a unei artere.

ARTERIOSCLEROZĂ, îngroșarea și sclerozarea pereților arterelor.

ARTERITĂ, inflamarea pereților unei artere.

ARTICULAȚIE FANTOMĂ, mobilitate patologică stabilă a osului pe traiectul acestuia.

ARTICULAȚIE, legătură dintre două sau mai multe oase.

ARTRITĂ, (gr. arthron – articulație), boală care se manifestă prin inflamarea articulațiilor în urma unei infecții microbiene sau a dereglării metabolismului.

ARTROLOGIE, ramură a anatomiei care studiază articulațiile; Sindesmologie.

ARTROPATIE, nume dat mai multor boli articulare, având cauze diverse.

ARTROPLASTIE, intervenție chirurgicală pentru redarea mobilității unei articulații.

ASCARIDIOZĂ, boală parazitară provocată de diferite specii de ascaride.

ASCITĂ, acumulare de lichid în peritoneu.

ASEPSIE, (din gr. sepsis – infecție), distrugerea microbilor cu ajutorul căldurii, ultrasunetelor etc.

ASFIXIE, (din gr. sphyxis – pulsație), oprire a respirației din diverse cauze.

ASISTENȚĂ MEDICALĂ, menținerea sau îmbunătățirea sănătății prin prevenirea, diagnosticarea și tratarea bolilor, a rănilor și a altor deficiențe fizice; Asistență obstetricală, Asistență oncologică.

ASPERGILOZĂ, maladie pulmonară.

ASTENIE, stare de oboseală intensă și de lungă durată.

ASTIGMATISM, (din gr. stigma – punct), defect al vederii ca urmare a curbării inegale a corneei sau a cristalinelui.

ASTM BRONȘIC, afecțiune cronică a căilor respiratorii manifestată prin accese de dispnee ca urmare a spasmului bronhiilor; Astm cardiac, sindrom clinic determinat de insuficiență cardiacă acută a ventriculului stâng.

ATAC DE PANICĂ, episod brusc și recurent de teama intensă, neliniște sau anxietate, care declanșează reacții fizice severe, deși nu există un pericol real sau o cauză aparentă.

ATAXIE, (din gr. taxis – ordine), dereglarea mișcărilor voluntare.

ATELĂ, în medicină, mijloc aplicat pentru imobilizarea în leziuni a aparatului locomotor.

ATEROSCLEROZĂ, sclerozarea arterelor ca urmare a depunerii pe pereți a grăsimilor și a colesterolului.

ATONIE, (gr. atonia – moliciune, slăbiciune), reducere a elasticității unui țesut, în special a mușchilor.

ATRIOTOMIE, deschidere a unui auricul al inimii pentru lichidarea malformației cardiace.

ATROFIE, (din gr. trophe – aliment), degenerare morfologică și funcțională a unui țesut sau organ.

AUDIOMETRIE, (lat. audio – aud și metrie), măsurare a acuității auditive a unei persoane.

AUSCULTARE, ascultare cu urechea sau stetoscopul a zgomotelor inimii și plămânilor pentru a stabili diagnosticul.

AUTISM, stare patologică, constând în ruperea legăturilor psihice cu lumea exterioară și intensa trăire a vieții interioare.

AUTOHEMOTERAPIE, injectarea intramusculară a unei cantități mici de sânge recoltat de la același individ în tratarea unor alergii.

AUTOINFECȚIE, infectare a unui organism cu microbii nepatogeni din propriul organism care devin patogeni.

AUTOPSIE, deschidere și examinare a unui cadavru cu scop de stabilire a diagnosticului pentru studiu.

AVITAMINOZĂ, lipsa de lungă durată a vitaminelor din alimentație.

AVORT, (lat. ab – fără și ortus – naștere), întrerupere accidentală sau provocată a sarcinii înainte ca fătul să fie viabil.

B

BACILI, (lat. bacillus – bastonaș), bacterii care formează spori, câte unul în fiecare celulă. Majoritatea sunt patogeni (bacilii febrei tifoide, tetanosului, tuberculozei ș.a.).

BACTERICID, (din gr. bakterion – bastonaș și lat. caerede – a ucide), substanțe chimice (alcool, formol, clor, apă oxigenată, permanganat de potasiu ș.a.) care omoară microbii.

BACTERIEMIE, prezența în sânge a unor bacterii care pot provoca infecție localizată.

BACTERII, (gr. bakterion – bastonaș), organisme microscopice, unicelulare, de natură vegetală, lipsite de clorofilă, descoperite după invenția microscopului.

BACTERIOFAGI, (gr. bakterion – bastonaș și phagein – a mânca), agenți ultramicroscopici de natură corpusculară (virusuri), care lezează (dizolvă) bacteriile și actinomicetele.

BACTERIOLOGIE, (din gr. bakterion – bastonaș și ...logie), știință despre morfologia, evoluția, sistematica, biochimia și fiziologia bacteriilor.

BACTERIOTROPINE, anticorpi specifici, termostabili. Se întâlnesc în serurile animalelor și oamenilor care au suferit de o boală infecțioasă.

BACTERIOZE, nume generic dat bolilor produse de bacterii.

BACTERIURIE, prezența bacteriilor în urină.

BACTEROID, care are aspect de bacterie.

BAD BRAMBACH, stațiune balneoclimaterică din Germania.

BAD GASTEIN, stațiune balneoclimaterică din Austria.

BAD TÖLZ, stațiune balneoclimaterică din Germania.

BADEN, stațiune balneologică din Elveția.

BADENWEILER, stațiune balneoclimaterică din Germania.

BADIJONAJ, ungere a unui organ sau a unei părți a corpului cu un medicament.

BAIE, expunere a corpului (gol), în scop igienic sau curativ, la acțiunea vaporilor de apă, a soarelui, a aerului etc.

BALANITĂ, inflamația pielii glandului penian.

BALANTIDIAZĂ, boală infecțioasă protozoică provocată de infuzorul parazitar din genul balantidiu.

BALATONFÜRED, stațiune balneoclimaterică din Ungaria.

BALBISM, tulburare de articulare a cuvintelor; Bâlbâială, balbuție.

BALISTOCARDIOGRAFIE, înregistrare a oscilațiilor transmise corpului de contracțiile inimii și de propulsia sângelui în aortă.

BALNEOLOGIE, (din lat. balneum – baie și ...logie), ramură a medicinei care studiază acțiunea terapeutică a apelor minerale, apei de mare și nămolurilor curative.

BALNEOTERAPIE, metodă complexă de tratament ce folosește băile pentru ameliorarea sau tratarea unor afecțiuni ale unui organ, sistem, parte de corp.

BANCĂ DE SÂNGE, instituție medicală ce realizează colectarea, conservarea, păstrarea țesuturilor, inclusiv a sângelui, și organelor pentru transfuzii ulterioare de sânge, transplant.

BANDAJ, fâșie de pânză sau de tifon utilizată la fixarea și protejarea unui pansament sau la imobilizarea unei părți bolnave a corpului.

BARDEJOV, stațiune balneoclimaterică din Slovenia.

BARITIZĂ, boală profesională dezvoltată la inspirarea de lungă durată a prafului de sulfat de bariu.

BARORECEPTOR, terminație nervoasă din sistemul cardiovascular, sensibilă la schimbarea presiunii intravasculare. Baroreceptorul se excită la mărirea presiunii sangvine și provoacă pe cale reflexă dilatarea vaselor sangvine, ceea ce contribuie la micșorarea presiunii intravasculare.

BAROTERAPIE, acțiune terapeutică asupra organismului a presiunii atmosferice ridicate sau joase.

BAROTRAUMĂ, traumă cauzată de diferența dintre nivelul presiunii atmosferice și presiunea din cavitățile aeriene ale urechii, din anexele nasului și din plămâni.

BARTOLENOZĂ, maladie infecțioasă transmisibilă răspândită în principal în regiunile muntoase din Peru, Ecuador și Columbia.

BARTOLINITĂ, inflamația glandei Bartholin, provocată de diferiți microbi.

BASTONAȘE, segmente externe, cilindrice, ale celulelor vizuale din retina ochiului.

BAZALIOM, tumoare malignă a pielii care se dezvoltă din celulele epidermului.

BAZIN, regiune a scheletului osos situată în partea inferioară a trunchiului, cu aspectul unei cavități delimitate de o centură osoasă; Pelvis.

BĂILE HERCULANE, stațiune balneoclimaterică din România.

BCG, vaccin utilizat împotriva tuberculozei.

BELL-MAGENDIE, LEGEA LUI ~, lege fundamentală a distribuției fibrelor eferente și aferente în rădăcinile nervoase ale măduvei spinării.

BERCHTESGADEN, stațiune climaterică montană din Germania.

BERCK, stațiune climaterică franceză.

BERKOVİȚA, stațiune balneoclimaterică din Bulgaria.

BILĂ, fiere, lichid vâscos cu gust amar secretat de ficat.

BILIRUBINĂ, pigment biliar, derivat al hemoglobinei.

BILIURIE, prezența de pigmenți biliari sau săruri biliare în urină.

BIOCATALIZATORI, substanță care provoacă sau grăbește procesele biologice.

BIOETICĂ, domeniu de cercetări interdisciplinare științifice fundamentale și aplicative în etica biomedicală.

BIOFLAVONOIZI, complex de polifenoli cu acțiune variată.

BIOMEDICINĂ, direcție în medicină bazată pe succesele fundamentale ale științelor reale.

BIOMICROSCOPIE, metodă de examinare a conjunctivei, corneei, retinei, irisului, camerei anterioare a ochiului și sectoarelor centrale ale fundului ochiului, bazată pe efectul contrastului luminos.

BIOPSIE, (din bio... și gr.opsis – vedere), excizia unui fragment de țesut lezat dintr-un organism viu pentru a fi studiat pentru stabilirea diagnosticului sau procesului patologic.

BIORITMOLOGIE, studiu al bioritmurilor.

BIOTERAPIE, (din bio... și gr.therapeia – tratament), metodă de tratament cu ajutorul unor culturi vii: vaccinurilor, țesuturilor vii și produselor organice (suc gastric, bilă).

BIOTEST, test biologic.

BIOTINĂ, denumire științifică a vitaminei H.

BIROUL DE EXPERTIZĂ MEDICO-LEGALĂ, organ de specialitate al Ministerului Sănătății, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova.

BIRȘTONAS, stațiune fangoterapică din Lituania.

BISTURIU, cuțit special, de obicei cu tăișul în formă de arc, folosit la operații chirurgicale sau la disecții.

BLASTOMICOZĂ, grup de micoze cronice, necontagioase, provocate de drojdii.

BLED, stațiune climaterică montană din Slovenia.

BLEFARITĂ, (gr.blepharon – pleoape), inflamația marginii pleoapelor cauzată de infecție bacteriană.

BLEFAROCONJUNCTIVITĂ, afecțiune cronică, bilaterală, caracterizată prin inflamarea marginilor pleoapelor și a conjunctivei.

BLEFAROSPASM, contactare simetrică a mușchilor circulari ai ochiului.

BLENORAGIE, boală venerică, provocată de gonococ. Netratată poate duce la sterilitate atât la bărbați, cât și la femei; Gonoree, uretrită blenoragică.

BLENOREE, inflamație acută purulentă a conjunctivei ochiului provocată de gonococ.

BLOCADA INIMII, dereglarea trecerii impulsurilor electrice ale excitației prin sistemul conducător al inimii.

BLOCAJ NOVOCAINIC, metodă de tratament ce constă în acțiunea asupra nervilor periferici prin injectarea în sectorul corespunzător al corpului a soluției de anestezie, novocaină.

BOALĂ GENETICĂ, maladie provocată de dereglări genetice.

BOALĂ, proces patologic care afectează organismul.

BOLI CARDIOVASCULARE, grup de boli ale inimii și vaselor sangvine; Boli cromozomiale, boli ereditare determinate de schimbarea numărului sau structurii cromozomilor; Boli de carantină, grup de boli infecțioase cu contagiozitate și mortalitate înaltă față de care se aplică limitările internaționale de carantină, reglementate de convențiile sanitare internaționale; Boli de colagen, termen ce desemnează grupul așa-numitor afecțiuni inflamatorii sistemice reumatice, determinate ulterior ca „boli difuze ale țesutului conjunctiv”; Boli infecțioase, contagioase, transmisibile, boli provocate de microorganisme patogene; Boli medicamentoase, boli cauzate de efectele secundare ale remediilor medicamentoase; Boli parazitare, grup de boli provocate de paraziți al căror gazdă este omul; Boli porfirinice, denumire comună a bolilor ereditare provocate de dereglarea metabolismului porfirinei și a biosintezei hemului; Boli prionice, grup de boli grave rare, neurodegenerative, ce țin de acumularea în creier a prionilor; Boli profesionale, maladii ce apar ca rezultat al acțiunii asupra organismului a nocivităților profesionale; Boli psihice, boli caracterizate prin dereglări ale activității psihice; obiectul de studiu al psihiatriei; Boli rare, denumire convențională a bolilor ce apar la o mică parte din populație; Boli sociale, boli ale omului în declanșarea și răspândirea cărora un rol important revine condițiilor social-economice nefavorabile.

BORELIOZE, grup de boli infecțioase.

BORMIO, stațiune balneoclimaterică din Italia.

BOROVET, stațiune climaterică montană din Bulgaria.

BOTRIOCEFALOZĂ, boală provocată prin consumul cărnii de pește infestate de botriocefal, caracterizată prin anemie și tulburări digestive.

BOTULISM, (lat. botulus – cârnaț), boală de natură toxico-infecțioasă provocată de bacilul *Clostridium botulinum* care se găsește în sol și ajunge în intestin odată cu hrana.

BOXĂ, parte delimitată a salonului sau încăpere specială din spital pentru izolarea bolnavilor infecțioși sau a persoanelor suspecți de boală infecțioasă.

BRADICARDIE, rărire normală sau patologică a ritmului cardiac.

BRADILALIE, încetinire anormală a ritmului cardiac.

BRADIPNEE, rărire anormală a mișcărilor respiratorii.

BRADIURIE, eliminarea încetinită a urinei.

BRAHIALGIE, durere la nivelul brațului.

BRAHIDACTILIE, malformație congenitală pentru care este caracteristică scurtimea degetelor.

BRAHIGLOSIE, malformație congenitală în care se constată scurtimea anormală a limbii.

BRAHIPNEE, respirație scurtă, sacadată.

BRAHITERAPIE, tratament radioterapeutic în care sursa de radiație este plasată în apropierea sau în interiorul țesutului afectat.

BRILLE, **ALFABETUL ~**, sistem de scriere folosit de cei cu deficiențe de vedere. Literele sunt compuse din puncte ieșite în relief care pot fi simțite cu ajutorul degetelor.

BROMODERMĂ, tip de toxidermie declanșată de luarea timp îndelungat a preparatelor de brom.

BRONHIE, fiecare dintre cele două ramificații ale traheii prin care aerul ajunge în plămâni.

BRONHIOLITĂ, inflamația a bronhiolilor.

BRONHOADENITĂ, inflamație a ganglionilor limfatici bronhiali, paratraheali, mediastinali, de obicei de origine tuberculoasă, cu creșterea lor în volum și formarea unor conglomerate care produc compresiuni ale peretelui bronșic.

BRONHOGRAFIE, (din gr. bronchos – bronhie, trahee și ...grafie), metodă de cercetare a bronhiilor prin röntgenologie după introducerea în ele a unei substanțe de contrast.

BRONHOPATIE, afecțiune a bronhiilor.

BRONHOPLASTIE, intervenție chirurgicală de refacere a bronhiilor.

BRONHOPNEUMONIE, boală în care are loc inflamarea bronhiilor, bronhiolelor și plămânilor.

BRONHOSCOPIE, (din gr. bronchos – bronhie, trahee și ...scopiein – a privi, a examina), metodă de examinare a traheii și a bronhiilor cu ajutorul bronhoscopului introdus prin cavitatea bucală.

BRONHOTOMIE, intervenție chirurgicală în care are loc secționarea unei bronhii.

BRONȘITĂ, inflamație a bronhiilor cu afectare a mucoaselor; însoțește deseori gripa, pojarul, tusea convulsivă.

BRONZARE, întunecare a pielii în legătură cu formarea excesivă a melaninei în epidermul pielii, sub acțiunea razelor ultraviolete.

BRUGIOZĂ, boală parazitară a omului provocată de nematodul *Brugia malayi*.

BUBON, denumire comună a limfadenitelor, diferite după etiologie, evoluție și localizare.

BUFEU, senzație de căldură intensă, frecventă în disfuncții vegetative.

BULIMIE, intensificare morbidă a foamei însoțită de slăbiciune, dureri în burtă, polifagie cu lipsa sentimentului de sațietate.

BURABAY, stațiune de tratament cu cumâs din Kazahstan.

BURSITĂ, inflamație a pungilor sinoviale în regiunea articulațiilor cu acumularea în ele de exsudat.

BUSKO-ZDRÓJ, stațiune fangoterapeutică din Polonia.

BUVETĂ, construcție balneotehnică la izvoarele minerale ce finalizează partea captajului.

BUXTON, stațiune balneologică din Marea Britanie.

C

CACOSMIE, perceperea exagerată a mirosurilor urâte.

CADAVERINĂ, amină rezultată din descompunerea lizinei, în procesul de putrefacție a cadavrelor.

CAFEINĂ, alcaloid conținut în boabe de cafea, frunzele de ceai, nucile de cola etc. Este utilizat în medicină ca tonic al sistemului nervos central, cardiac, în industria alimentară etc.

CAFEINISM, tulburări generate de abuzul de cafea manifestate prin insomnie, cefalee, aritmie cardiacă etc.; Cafeism.

CAHEXIE, suferință corporală; Cașexie.

CALCEMIE, conținutul de calciu în sânge.

CALCIFEROL, denumire științifică a vitaminei D.

CALCIFICARE, depunerea sărurilor de calciu în țesuturile vii, provocând întărirea acestora.

CALCINOZĂ, dereglarea metabolismului calciului sub formă de depuneri de săruri ale acestuia în țesuturi.

CALCIPENIE, scădere a concentrației calciului în organism.

CALCITONINĂ, hormon secretat de tiroidă; participă la metabolismul calciului și fosforului în organism.

CALCIURIE, cantitatea de calciu, conținută anormal în urină.

CALCULOZĂ, formarea de calculi într-un organ intern.

CALUS, îngroșare limitată a stratului cornos al pielii tălpilor sau mâinilor.

CANALICUL, vezi **Rinichi**.

CANCER, tumoare malignă din țesut epitelial; Neoplasm.

CANCERIGENE, SUBSTANȚE ~, substanțe capabile să provoace dezvoltarea tumorilor maligne la acțiunea asupra organismului.

CANCEROFOBIE, frică de cancer.

CANCINOGENEZĂ, proces de formare a tumorilor maligne.

CANDIDOZĂ, afecțiune provocată de ciuperci din genul Candida.

CANGRENĂ, distrugere sau putrezire a unei părți din țesuturile unui organ.

CANULĂ, tub de sticlă sau de ebonită, întrebuințat în medicină în diferite operații chirurgicale sau pentru spălături interne.

CAP, partea anterioară a corpului la animale cu simetrie bilaterală și partea superioară la om; partea terminală a unor oase sau organe, de exemplu, capul femurului, capul cecului.

CAPILAR, cel mai mic vas sangvin din sistemul sangvin.

CAPILARITĂ, inflamație a vaselor capilare.

CARANTINĂ, (it. quarantena, de la quaranta giorni – 40 zile), complex de măsuri administrative și antiepidemice de prevenire a vehiculării bolilor, caracterizate printr-o contagiozitate înaltă, pe un anumit teritoriu, localizarea lor și lichidarea în focarul epidemic.

CARBOTERAPIE, folosirea în scop terapeutic a gazului carbonic.

CARBUNCUL, (lat. carbunculus), inflamație necrotico-purulentă acută a câtorva foliculi și glande sebacee cu formarea de infiltrat, însoțită de tromboza vaselor, necroza pielii și a țesutului subcutanat, urmată de liza lor purulentă; Furuncul antracoid.

CARDIOFOBIE, frica de moarte din cauza bolii de inimă.

CARDIOGRAF, (gr. kardia – inimă și grafie), aparat pentru înregistrarea grafică a bătăilor inimii.

CARDIOGRAFIE, metodă de înregistrare a contractărilor inimii. Include diferite metode de înscriere a activității cardiace (balistocardiografică, dinamocardiografică, mecanocardiografică, fonocardiografică ș.a.)

CARDIOGRAMĂ, curbă care reprezintă bătăile inimii înregistrate cu ajutorul cardiografului.

CARDIOLOGIE, (din gr. kardia – inimă și logie), ramură a medicinei care studiază morfologia și funcția sistemului cardiovascular în normă și în caz de patologie, răspândirea, cauzele, mecanismele de dezvoltare, manifestarea și diagnosticul bolilor sistemului circulator, elaborează metode de tratament, de profilaxie și de reabilitare a bolnavilor.

CARDIOMIOPATIE, grup de afecțiuni de etiologie diferită caracterizate prin lezarea selectivă a miocardului în legătură cu dereglarea mecanismului acestuia și/sau a funcției electrice, însoțite de hipotrofia patologică sau de dilatarea ventriculelor inimii.

CARDIOMONITOR, aparat ce controlează funcția inimii, cu prezentarea parametrilor controlați pe ecran, documentarea rezultatelor și semnalizarea „ieșirii” indicilor din limitele normei.

CARDIOPLASTIE, operație plastică la nivelul stomacului și esofagului pentru lărgirea cardiei.

CARDIOSCLEROZĂ, (gr. kardia – inimă și skleros – dur, lipsit de elasticitate), afecțiune a mușchiului cardiac condiționată de hiperplazia țesutului conjunctiv; Miocardioscleroză.

CARDIOSPASM, dereglarea funcției esofagului manifestată prin creșterea tonusului sfincterului inferior al esofagului după ingerarea hranei.

CARDIOSTIMULARE, stimularea activității inimii, acționând cu impulsuri electrice produse de anumite aparate; Electrocardiostimulare.

CARDIOTOMIE, intervenție pe inimă.

CARDIOVASCULAR, SISTEM ~, sistem de organe care permite sângelui să circule prin tot corpul.

CARDITĂ, proces de inflamație a inimii.

CARIE, dereglarea țesutului osos pe un sector limitat.

CAROTINĂ, provitamina A, pigment roșu-oranj conținut în unele vegetale și produse animaliere.

CARTILAJ, țesut conjunctiv elastic și rezistent, cu funcție mecanică de susținere.

CARUNCULĂ, formațiune anatomică proeminentă de dimensiuni mici, colorată în roșu.

CASAMICCIOLA TERME, stațiune climaterică și balneară din Italia.

CASOLETĂ, cutie metalică rotundă pentru sterilizarea materialului de pansament și lenjeriei în autoclavă și păstrarea lor în sala de operații sau de pansament.

CASTELLAMMARE DI STABIA, stațiune climaterică și balneară din Italia.

CASTRARE, excizia glandelor sexuale sau anihilarea funcției acestora.

CAȘEXIE, reducere patologică a masei corpului; stare patologică caracterizată prin reducerea masei corporale și funcțiilor organelor, sistemelor de organe și organismului în ansamblu.

CATALEPSIE, menținerea timp îndelungat de către bolnav a pozei, deseori incomode, cu creșterea tonusului muscular și pierderea capacității de mișcări voluntare.

CATAPLASMĂ, pastă medicinală, cu efect emolient și revulsiv, aplicat cu scop terapeutic pe partea bolnavă a corpului.

CATAPLEXIE, încetare bruscă și de scurtă durată a oricăror mișcări.

CATAR, (din gr. katarrhein – a curge), cea mai simplă formă de inflamație a mucoaselor, însoțită de secreție abundentă a unui ex-

sudat seros, mucos sau purulent; Inflamație catarală; Catar al căilor respiratorii superioare, inflamație a mucoasei tractului respirator, provocată de infecții de natură virotică; Catar primăvăritic, afecțiune cronică a conjunctivei ochiului.

CATARACTĂ, opacifierea cristalinului ochiului sau a capsulei.

CATATONIE, sindrom psihopatologic cu prevalarea dereglărilor mișcărilor voluntare, sub formă de stupoare sau excitații haotice ce se pot alterna.

CATETERIZARE, introducerea a unui instrument special (cateter) într-un vas sangvin sau limfatic cu scop de diagnostic sau curativ; Sondaj, tubaj.

CATGUT, fir resorbabil obținut din intestinul unor animale (pisică, oaie) și întrebuințat în chirurgie, la cusături, drenaj etc.

CAUTER, instrument chirurgical de metal, în formă de bastonaș, folosit pentru cauterizare.

CAUTERETS, stațiune balneoclimaterică din Franța.

CAUTERIZARE, aplicarea cu scop curativ a arsurilor locale termice, chimice, electrice.

CAUZALGIE, stare morbidă caracterizată printr-o durere intensă și alte dereglări motorii și vegetative, dezvoltate în urma leziunii mecanice incomplete a unor nervi și plexuri nervoase periferice.

CAVERNĂ, în medicină, cavitate patologică.

CAVERNECTOMIE, înlăturarea celor mai mari caverne.

CAVERNITĂ, proces inflamator dezvoltat în corpurile cavernoase ale penisului, însoțit de apariția unei compactări.

CAVERNOM, hemangiom cu cavități mari.

CĂLIMĂNEȘTI, stațiune balneologică din România.

CĂLIREA ORGANISMULUI, sporirea rezistenței organismului la acțiunea factorilor nefavorabili ai mediului ambiant pe calea acțiunii dozate sistematice a acestor factori.

CĂRBUNE ACTIV, cărbune obținut prin arderea artificială a lemnului, a coajilor de nuci la 170-400 °C fără accesul aerului, și activat ulterior prin tratare cu abur sau cu bioxid de carbon.

CÂMP VIZUAL, spațiu perceput vizual de către om în lipsa mișcărilor ochilor și capului.

CECITATE, pierdere stabilă și ireversibilă a vederii cu ambii ochi în legătură cu incapacitatea retinei de a recepționa razele de lumină.

CEFALEE, durere de cap difuză sau localizată, continuă sau intermitentă.

CELULITĂ, inflamație fibroasă a dermei și grăsimii subcutanate.

CENESTOPATIE, senzație generală de disconfort, neliniște, anxietate și o senzație corporală anormală, rezistând la orice terapie medicamentoasă.

CENTEZĂ, act constând în introducerea unui ac sau în practicarea unei deschideri mici într-un țesut, un organ, o cavitate naturală.

CENTRU NERVOS, totalitate a neuronilor dislocați strict sau mai puțin strict în sistemul nervos care participă în reglarea unei sau altei funcții a organismului sau a unei laturi a acestei funcții.

CENTURĂ, ansamblul osos prin care extremitățile se leagă de trunchi.

CERC VICIOS, în medicină, relații reciproce dintre schimbările patologice din organism care devin cauza aprofundării lor, deoarece provoacă dezvoltarea de noi fenomene patologice ce agravează dereglările apărute primar.

CEREBEL, (lat. cerebellum), creier mic.

CEREBELITĂ, inflamație a cerebelului.

CERTIFICAT MEDICAL, formular-tip unic, aprobat în modul stabilit, ce reprezintă temei pentru stabilirea îndemnizației pentru incapacitate temporară de muncă și maternitate; Buletin medical.

CERUMEN, dop de cerumen, substanță ceroasă secretată de glandele canalului auditiv extern al urechii.

CERVICITĂ, inflamație a colului uterin.

CESTODOZE, helmintiaze provocate de viermii cestode.

CETONURIE, conținut ridicat de corpi cetonici în urină.

CHAMONIX-MONT-BLANC, stațiune climatică montană din Franța.

CHEILITĂ, (gr. cheilos – buză), leziune inflamatorie a buzelor.

CHEILOSCHIZIS, defect înăscut de dezvoltare a buzei superioare; Buză de iepure.

CHELOID, proliferare în exces a țesutului conjunctiv al pielii pe locul lezării acesteia.

CHERATITĂ, (gr. keras – cornee), inflamație acută sau cronică a corneii.

CHERATOM, denumire comună pentru cheratomii.

CHERATOMICOZĂ, afecțiune a corneii generată de fungi.

CHERATOPLASTIE, (gr. keras – cornee și plastikē – plastie), intervenție chirurgicală de înlocuire a unui fragment din corneea bolnavă cu un fragment de cornee sănătoasă.

CHERATOZĂ, dezvoltarea exagerată a stratului cornos al epidermului.

CHIMIOTERAPIE, tratament al bolilor infecțioase, parazitare și al tumorilor maligne cu remedii chimioterapice.

CHIMOTRIPSINĂ, ferment proteolitic din sucul pancreatic.

CHINIDINĂ, alcaloid conținut în scoarța arborelui de chinină; este folosit în unele afecțiuni cardiace.

CHININĂ, alcaloid din scoarța arborelui de chinină; este folosit ca medicament împotriva malariei și unor stări febrile.

CHINOLINĂ, substanță extrasă din gudronul de ulei, folosită la fabricarea unor medicamente.

CHIROPRACTICĂ, formă de medicină alternativă care pune accentul pe diagnosticul, tratamentul și prevenirea tulburărilor mecanice ale sistemului musculo-scheletic, în special la nivelul coloanei vertebrale.

CHIRURGIE PLASTICĂ, compartiment al chirurgiei ce se ocupă cu restabilirea operativă a funcțiilor și formei organelor pierdute parțial sau total, corectarea defectelor sau a deformațiilor înnăscute sau dobândite, corecția schimbărilor de vârstă și a neajunsurilor cosmetice.

CHIRURGIE, (gr. cheirurgia, de la cheir – mână și ergon – acțiune), ramură a medicinei care studiază bolile și traumele, la tratamentul cărora se aplică metode operative, elaborează aceste metode și reglementează condițiile aplicării lor eficiente și sigure.

CHIST, (gr. kystis – sac, vezică), cavitate patologică în țesut sau în organ; Chist dentar, cavitate în maxilar, cu pereți duri și membrană, cu conținut lichid și/sau păstos.

CHISTOM, tumoare benignă glandulară.

CHIURETAJ, curățarea suprafeței interne a uterului și a colului uterin cu o chiuretă ascuțită.

CIANOCOBALAMINĂ, denumire științifică a vitaminei B12.

CIANOZĂ, tentă albastră a tegumentelor, gingiilor, unghiilor sau mucoaselor produsă de lipsa oxigenului în sânge.

CICATRICE, urmă lăsată de o tăietură, de o rană după vindecare.

CICLOTIMIE, formă ușoară de psihoză maniacal-depresivă.

CICLU MENSTRUAL, schimbări dezvoltate consecutiv în organele reproductive ale sistemului feminin al căror manifestare principală este menstruația.

CICLU SEXUAL, totalitatea proceselor morfofiziologice ce se repetă periodic în organismul femeii, ajunse la maturitate sexuală, și care sunt legate de reproducere.

CIFOZĂ, deformare a coloanei vertebrale în plan sagital prin curbarea antero-posterioară a acesteia cu concavitatea anterior și convexitatea posterior; Cicoasă, gibozitate.

CIRCULAȚIE SANGVINĂ, mișcare perpetuă a sângelui prin aparatul circulator, în timpul căreia se efectuează schimbul de substanțe dintre țesuturile organismului și mediul ambiant; Circulație sangvină artificială, sistem cu ajutorul căruia tot sângele sau o parte a acestuia este drenată din corp și din nou întoarsă; Circulație limfatică, mișcarea limfei de la țesuturi și organe spre patul vascular venos.

CIROZĂ, (din gr. kirros – galben-roșcat), concreșterea țesutului fibros în organul funcțional parenchimos însoțită de reorganizarea structurii acestuia și ratatinare; Ciroză hepatică, înlocuirea țesutului hepatic normal sau sănătos cu țesut cicatricial nefuncțional.

CISTICERCOZĂ, boală parazitară determinată de localizarea în organism a cisticercilor.

CISTITĂ, (gr. kystis – vezică), inflamație a mucoasei vezicii urinare în urma unei infecții.

CITODIAGNOSTIC, diagnosticare bazată pe examinarea microscopică a celulelor extrase din organism.

CLADOSPORIDIOZĂ, micoză profundă sistemică provocată de *Cladosporium trichoides* caracterizată prin abcese ale creierului.

CLAMIDIOZE, grup de boli infecțioase provocate de Chlamydia.

CLASIFICAREA INTERNAȚIONALĂ A BOLILOR, cel mai cunoscut sistem mondial de clasificare a diagnozelor din medicină.

CLAUSTROFOBIE, fobie manifestată prin frica de spații închise mai ales dacă în aceste spații sunt mai multe persoane.

CLAUSTROMANIE, claustrare benevolă la unii bolnavi.

CLEPTOFOBIE, teama patologică de a nu fi victima unui furt sau de a nu comite un furt.

CLEPTOMANIE, (gr. kleptein – a fura și ...manie), incapacitatea unei persoane de a rezista nevoii patologice de a fura.

CLIMATOFIZIOLOGIE, ramură a fiziologiei ecologice care studiază influența factorilor geografo-meteorologici asupra organismului uman.

CLIMATOLOGIE MEDICALĂ, ramură a medicinei care studiază și utilizează în scop curativ și profilactic influența factorilor de mediu.

CLIMATOTERAPIE, (din climă și terapie), metodă de tratament ce folosește acțiunea dozată asupra organismului a factorilor climatici.

CLINICA UNIVERSITARĂ DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ PRIMARĂ, subdiviziune a USMF „N. TESTIMIȚANU”.

CLINICĂ, instituție medicală de tip staționar în care tratamentul bolnavilor se îmbină cu activitatea în domeniul medicinei și ocrotirii sănătății, precum și cu instruirea studenților și ridicarea calificării medicilor de diferite specialități.

CLISMĂ, (gr. klýsma), procedură medicală constând în introducerea unui lichid în intestinul gros, pe cale rectală, pentru evacuarea forțată a materiilor fecale, de obicei în cazurile de constipație.

CLONORCOZĂ, helmintoză generată de viermele-de-gălbează.

CLONUS, mișcări ritmice, ce urmează una după alta, provocate de contractarea unor mușchi aparte sau a unui grup de mușchi.

COAGULOPATII, grup de afecțiuni ale sângelui pentru care este caracteristică dereglarea hemocoagulării.

COARDE VOCALE, mușchi acoperiți cu o mucoasă, poziționați la nivelul gâtului, de care ne folosim pentru a vorbi.

COCAINĂ, alcaloid conținut în frunzele de coca; este folosit ca anestezic local și ca stupefiant.

COCAINISM, varietate a narcomaniei determinată de consumul de cocaină; Cocainomanie.

COCCIDIOZĂ, boală parazitară provocată de pătrunderea în organism a coccidiilor.

COCCIS, os mic, triunghiular, de la extremitatea inferioară a sacrumului.

CODRU, stațiune balneară în s. Hîrjauca, r-nul. Călărași, pentru tratarea maladiilor gastro-intestinale (gastrite, colite, hepatite, colecistite, pancreatite, ulcere stomacale și duodenale), restabilirea postoperatorie, maladii ale aparatului locomotor (artroze, artrite, podagre, osteocondroze, spondiloze, boala Behterev), cardiovasculare și ale organelor genitale. În stațiune se fac tratamente cu ape minerale și băi cu nămol.

COENZIMA Q₁₀, componentă importantă a unui lanț de transport de electroni cu rol esențial în respirația celulară aerobă care generează energie sub formă de ATP prin metabolizarea carbohidraților și a grăsimilor; Ubichinonă.

COFOZĂ, anacuzie, surditate totală bi- sau unilaterală.

COHLEE, parte a urechii interne, formată dintr-un canal osos răsucit în spirală.

COL UTERIN, prelungire îngustată a corpului uterin.

COLAGEN, proteină din țesutul conjunctiv, osos și cartilaginos; prin fierbere se transformă în gelatină.

COLAGENOZE, degenerescența fibrelor colagene, secundară unor reacții alergice.

COLALEMIE, prezența sărurilor biliare în sânge.

COLALURIE, prezența sărurilor biliare în urină.

COLANGIECTAZIE, dilatare patologică a căilor biliare.

COLANGIOM, tumoare rezultată prin transformarea celulelor epiteliale ale canalelor biliare intrahepatice.

COLANGITĂ, inflamație cronică sau acută a ducturilor biliare.

COLAPS, (lat. collapsus – prăbușire, sleire), insuficiență vasculară instalată brusc, caracterizată prin scăderea bruscă a tonusului vascular cu micșorarea volumului sângelui circulant, astfel duce la micșorarea afluxului venos către inimă, căderea tensiunii arteriale și venoase, hipoxia creierului și oprimarea funcțiilor vitale ale organismului.

COLAPSOTERAPIE, metodă de tratament a tuberculozei plămânilor bazat pe inducerea colapsului plămânului afectat.

COLECALCIFEROL, denumire științifică a vitaminei D3.

COLECIST, veziculă biliară.

COLECISTITĂ, inflamație a veziculei biliare.

COLEDOC, canal muscular, lung de aproape 8 cm, prin care se varsă bila în duoden.

COLEDOCITĂ, inflamație a canalului coledoc.

COLEDOCOTOMIE, deschidere chirurgicală a canalului coledoc pentru înlăturarea calculilor biliari.

COLEGIUL DE MEDICINĂ DIN BĂLȚI, instituție de învățământ medical.

COLEGIUL DE MEDICINĂ DIN CAHUL, instituție de învățământ medical.

COLEGIUL DE MEDICINĂ DIN ORHEI, instituție de învățământ medical.

COLEGIUL DE MEDICINĂ DIN UNGHENI, instituție de învățământ medical.

COLEGIUL ORĂȘĂNESC DE MEDICINĂ DIN CHIȘINĂU, instituție de învățământ medical.

COLEGIUL REPUBLICAN DE MEDICINĂ DIN CHIȘINĂU, instituție de învățământ medical.

COLELITIAZĂ, boală determinată de dereglarea metabolismului colesterolului și/sau bilirubinei cu formarea de pietre în vezicula biliară și/sau în căile biliare.

COLESTEROL, substanță lipidică care reglementează permeabilitatea față de lichide a membranelor celulare.

COLESTEROLEMIE, prezență a colesterolului în sânge.

COLIBACILOZĂ, boală infecțioasă ai cărei agenți patogeni sunt colibacilii.

COLICĂ, (gr. kulike – dureri intestinale), acces de dureri puternice în formă de criză în regiunea abdomenului la o contracție bruscă a unuia dintre organele din această regiune; Colică renală, varietate a colicilor determinată de dilatarea bazinei renale în caz de dereglare acută a evacuării urinei din rinichi.

COLINĂ, denumire științifică a vitaminei B4.

COLITĂ, inflamație difuză a mucoasei intestinului subțire.

COLON, intestin gros.

COLOPROCTOLOGIE, compartiment al gastroenterologiei ce studiază afecțiunile intestinului gros, anusului și regiunii pararectale.

COLOSTOMIE, deschidere a colonului la piele pentru a crea un anus artificial.

COLPITĂ, inflamație a mucoasei vaginului; una dintre cele mai frecvente afecțiuni ginecologice; Vaginită.

COLPOCISTITĂ, inflamație a vaginului și a vezicii urinare.

COLPOSCOPIE, procedură endoscopică simplă de examinare a tractului genital inferior (col, vagin, vulvă) și a părții inferioare a uterului.

COMĂ, stare de inconștiență care durează mai mult de șase ore.

COMISUROTOMIE MITRALĂ, lărgirea orificiului valvei mitrale a inimii la stenoza acesteia.

COMOȚIE CEREBRALĂ, leziune a creierului sau a măduvei spinării provocată de traumă.

COMPANIA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI ÎN MEDICINĂ, instituție de stat de profil.

COMPLEMENT, grupa de proteine din plasma sângelui care participă la protecția imună a organismului; este reprezentată în principal de premergătorii inactivi ai proteazelor ce pot fi activate de o anumită consecutivitate după principiul cascadei; Sistemul complement.

COMPLEXUL DE INFERIORITATE, sentimentul inconștient de nepotrivire într-o anumită situație sau anturaj, perceput de o persoană; Complexul lui Oedip, ansamblu organizat de dorințe amoroase și ostile pe care copilul le resimte față de părinții săi.

COMPRESĂ, bucată împăturită de tifon sau de pânză, folosită pentru pansarea plăgilor sau pentru aplicarea unor substanțe pe o regiune bolnavă a corpului.

CONDILOM, tumoare benignă de forma unei proeminente alungite, întâlnită la nivelul tegumentelor sau mucoaselor.

CONDRITĂ, inflamație cronică sau acută a unui cartilaj.

CONDRODISTROFIE, viciu de dezvoltare a scheletului.

CONDROM, tumoare benignă cartilaginoasă.

CONDROPATIE, maladie a cartilajelor.

CONDROTOMIE, disecție a unui cartilaj.

CONFABULAȚIE, dereglare psihică sub formă de amintiri false, imaginații, închipuiri false ce capătă forma unor amintiri reale.

CONFUZIE MENTALĂ, în psihiatrie, noțiune convențională folosită nereușit pentru desemnarea diferitor stări de obnubilare.

CONJUCTIVITĂ, inflamație a conjunctivei ochiului caracterizată prin dilatarea vaselor sangvine, infiltrație celulară și reacție exsudativă; una dintre cele mai răspândite afecțiuni ale ochilor.

CONSILIUL REPUBLICAN DE EXPERTIZĂ MEDICALĂ A VITALITĂȚII, instituție de stat de profil.

CONSILIUM, consfătuire a medicilor cu scopul întocmirii concluziilor cu privire la starea de sănătate a examenatului, la stabilirea diagnosticului bolnavului, prognosticului, tratamentului ș.a.

CONSTIPAȚIE, dereglare a funcției intestinului; Coproastă.

CONSULT MEDICAL, examinare a unui bolnav (de către un medic sau de o comisie medicală) pentru stabilirea diagnosticului și indicarea tratamentului.

CONSULTAREA MEDICO-GENETICĂ, ajutor medical specializat acordat de medicul-genetician care evidențiază apariția sau riscul apariției bolilor ereditare în familie.

CONTAGIOZITATE, proprietate a bolilor infecțioase de a se transmite de la oameni bolnavi celor sănătoși.

CONTAGIUNE, termen folosit încă în sec. XIX pentru desemnarea începutului infecțios ce provoacă o afecțiune sau alta și se poate transmite oamenilor sănătoși.

CONTRACEPTIVE, mijloace folosite pentru a preveni o sarcină nedorită.

CONTRACEPȚIE, metodă și mijloace folosite pentru prevenirea sarcinii.

CONTRACTURĂ, limitare rebelă a mobilității articulației.

CONTREXÉVILLE, stațiune balneologică din Franța.

CONTUZIE, traumatism provocat prin lovire cu un obiect dur, care constă în strivirea țesuturilor profunde, fără ruperea tegumentului.

CONVALESCENȚĂ, perioadă prin care trece un bolnav după vindecare până la însănătoșirea deplină.

CONVERGENȚA OCHILOR, apropierea concomitentă a ambilor globi oculari la focusarea privirii pe obiecte situate aproape.

CONVULSII, contracții bruște involuntare îndelungate ale musculaturii, spasme necontrolate produse de activitatea electrică anormală a creierului.

COOLANGATTA, stațiune climaterică din Australia.

COPIL PREMATUR, copil născut înainte de săptămâna 37 de sarcină.

COPILĂRIE, perioadă a vieții umane de la naștere și până la adolescență.

COPROCULTURĂ, cultivare pe medii speciale de cultură și identificarea germenilor prezenți în materiile fecale.

CORDON OMBILICAL, conduct cilindric lung de 50-60 cm, care leagă fătul de placentă, asigurând astfel schimburile nutritive dintre organismul mamei și al fătului.

COREE, boală de nervi caracterizată prin mișcări musculare involuntare continue și neregulate ale diverselor segmente corporale.

CORIZĂ, inflamație a mucoasei nazale.

CORNEE, partea anterioară a membranei externe a ochiului, transparentă, nevascularizată, puternic inervată.

COROIDĂ, membrană subțire, vasculară și pigmentată a globului ocular, situată între sclerotică și retină.

COROIDITĂ, inflamație a coroidei.

COROIDOZĂ, afecțiune vasculară, degenerativă, inflamatoare a coroidei.

CORONARITĂ, inflamație a arterelor coronare ale inimii, uneori cauza anghinei pectorale sau a infarctului miocardic.

CORONAROPATIE, denumire comună pentru afecțiunile arterelor coronare.

CORP STRĂIN, obiect străin organismului omului ce pătrunde pe diferite căi naturale sau plăgi.

CORPI CETONICI, grup de compuși care include acizii acetoacetic, 3-hidroxibutiric și acetona.

CORPUSCUL BARR, cromatină de sex X.

CORSET ORTOPEDIC, aparat ortopedic utilizat în afecțiunile, deformațiile și traumele coloanei vertebrale.

CORTICOTERAPIE, tratament al scoarței cerebrale.

CORTINA D'AMPEZZO, stațiune climaterică montană din Italia.

COSMETOLOGIE MEDICALĂ, compartiment al medicinei a cărui sarcină principală este profilaxia și reabilitarea bolilor pielii și țesutului subcutanat, precum și corecția defectelor cosmetice.

COURCHEVEL, stațiune climaterică montană din Franța.

COURMAYEUR, stațiune balneologică și climatică din Italia.

COXALGIE, durere localizată în regiunea șoldului.

COXARTROZĂ, artroză coxofemurală.

COXITĂ, (lat. coxa – coapsă), inflamație a articulației coxofemorale.

CRAMPĂ, contracție involuntară, prelungită, dureroasă a unui mușchi sau a unui grup de mușchi.

CRANIOGRAFIE, radiografie a craniului.

CRANIOPLASTIE, transplant și grefă de material osos la nivelul craniului.

CRANIOTOMIE, tăietură chirurgicală a craniului.

CRANS-MONTANA, stațiune climaterico-montană din Elveția.

CREMAȚIUNE, ardere, prefacere în cenușă.

CRETINISM, afecțiune endocrină caracterizată prin reținere în dezvoltarea psihică și fizică ca urmare a deficitului de hormoni ai tiroidei, hipotiroidism.

CRIOCHIRURGIE, tratarea cu temperaturi joase folosită în oncologie, dermatologie, otorinolaringologie, oftalmologie, urologie ș. a. domenii ale medicinei.

CRIOPATIE, denumire comună pentru bolile induse de temperaturi scăzute.

CRioterapie, tratarea cu ajutorul temperaturilor joase.

CRIPTOCOCOZĂ, micoză profundă, subacută sau cronică, pentru care este caracteristică leziunea gravă a sistemului nervos central, plămânilor, pielii și mucoaselor.

CRIPTOMNEZIE, incapacitate de a diferenția evenimentele trăite de cele din vise, de cele citite sau de cele auzite.

CRIPTORHISM, anomalie de dezvoltare a fătului caracterizată prin lipsa în scrot a unuia sau a ambelor testicule; este determinată de reținerea deplasării lor din spațiul retroperitoneal.

CRISTALIN, parte a ochiului care are aspectul unei lentile transparente biconvexe, așezată îndărătul irisului și care are un rol important în acomodarea vederii la diferite distanțe.

CRIZĂ, acutizare bruscă a bolii sau a procesului patologic sub formă de acces; stare morbidă de scurtă durată instalată brusc sub formă de convulsii, mișcări involuntare însoțite de pierderea cunoștinței, cădere; de obicei se soldează cu un somn profund.

CRUCEA ROȘIE, societate, mișcare internațională.

CRUP, afecțiune respiratorie cauzată de o infecție virală a căilor respiratorii; laringotraheobronșită.

CRUSTĂ, strat solidificat de sânge coagulat, limfă sau țesut necrozat ce acoperă suprafața sau marginile plăgii, protejându-le de infecții.

CULTURĂ FIZICĂ CURATIVĂ, tratarea bolilor și traumeilor, profilaxia acutizărilor și complicațiilor, sporirea rezervelor funcționale cu ajutorul exercițiilor fizice.

CUMULARE, în medicină, acumulare în organism și sumare a acțiunii unor remedii medicamentoase și toxine la administrare repetată.

CURĂ, tratament medical pe o anumită durată; aplicare metodică a unor mijloace terapeutice (băi, regim, consum de fructe, legume etc.).

CURIETERAPIE, vezi **Radioterapie**.

D

DACRIOCISTITĂ, inflamație a sacului lacrimal.

DACRIODENITĂ, inflamație a glandei lacrimale, cel mai des unilaterală.

DACTILOSCOPIE, procedeu de identificare a persoanelor pe baza amprentelor digitale, folosit în antropologie și în medicina judiciară.

DALTONISM, dereglare înnăscută a vederii cromatice caracterizată prin incapacitatea de a distinge culorile roșu și verde.

DANTURĂ, totalitatea dinților unei persoane.

DARJEELING, stațiune climaterică montană din India.

DARSONVALIZARE, metodă de tratament cu ajutorul curenților de frecvență înaltă.

DAVOS, stațiune climaterică montană din Elveția.

DAX, stațiune balneară și climatologică din Franța.

DEAUVILLE, stațiune climaterică din Franța.

DEBILITATE MINTALĂ, insuficiență a dezvoltării intelectuale; Retard.

DEBIT CARDIAC, cantitatea de sânge expulzată de ventriculul stâng în aortă la fiecare contracție a inimii sau în cursul unui minut; Debit respirator, volumul de aer inspirat sau expirat de către plămâni pe unitatea de timp; Debit urinar, cantitatea de urină eliminată de rinichi într-o unitate de timp dată.

DECALCIFIERE, pierderea calciului din organism în urma unor procese patologice; duce la distrugerea dinților și slăbirea oaselor.

DECOCT, soluție apoasă obținută prin fierberea anumitor plante alimentare sau medicinale, în vederea extragerii principiilor active din acestea.

DECOLARE DE RETINĂ, stare patologică cauzată de separarea celor două foițe ce compun retina.

DECOMPENSARE, în medicină, dereglarea activității organului, sistemului de organe sau a întregului organism în urma epuizării sau dereglării mecanismelor de adaptare.

DECORTICARE, (din de... și lat. cortex – coajă, scoarță, înveliș), îndepărtare totală sau parțială a unui strat subțire de țesut (membrana) de pe un organ (rinichi, creier).

DEDUBLAREA PERSONALITĂȚII, tulburare a unității conștiinței de sine care intervine pe fondul unor tulburări psihice.

DEFECAȚIE, evacuare a materiilor fecale din intestin.

DEFIBRILARE, oprire a fibrilației atriale sau ventriculare și restabilire a ritmului cardiac normal.

DEFIBRILATOR, aparat folosit pentru defibrilarea inimii ce presupune înlăturarea unor forme de aritmie a inimii prin acțiunea asupra miocardului cu impulsuri unice de scurtă durată de curent electric de tensiune înaltă.

DEFLORAȚIE, ruperea himenului în timpul actului sexual.

DEGERATURĂ, leziune inflamatorie și necrotică, locală sau generală, a organismului cauzată de acțiunea temperaturilor joase ca urmare a acțiunii locale a frigului.

DEGET, (lat. digitus), prelungire mobilă a membrelor la majoritatea animalelor vertebrate și la om.

DEHELMINTIZARE, complex de măsuri curative și profilactice de scăpare a omului și a animalelor de helminți și prevenire a poluării mediului ambiant cu ouăle și cu larvele acestora.

DÉJÀ VU, dereglare psihică de scurtă durată la care o situație prezentă pare a fi fost trăită în trecut.

DELIR, (lat. delirium – aiurare), stare de tulburare a conștiinței manifestată prin dezorientare în spațiu și în timp, halucinații, iluzii

ș. a., caracteristică unor boli nervoase, psihice, infecțioase și unor intoxicații, idei false ce apar în caz de boli psihiatrice; Delir alcoolic, încălcare pronunțată a activității (mentale) psihice, cauzată de abuzul de alcool.

DEMENTĂ, defect exprimat puțin reversibil al psihicii cu pierderea informației și a experienței câpătate anterior sau dificultăți în însușirea de noi cunoștințe; Dementă senilă, boală din grupul psihozelor senile determinate de procesele distrofice din creier.

DENDROBACILINĂ, (din dendro... și lat. bacilină – bastonaș), preparat bacterian obținut dintr-o cultură de spori ai bacteriilor care parazitează în omida-păroasă-siberiană (*Dendrolimus sibiricus*).

DENTIȚIE, totalitatea dinților.

DEONTOLOGIE MEDICALĂ, ansamblul îndatoririlor care îi revin medicului în cadrul exercitării profesiei, în raporturile cu bolnavii, cu ceilalți medici-colaboratori și cu personalul medical mediu și auxiliar, care se bazează pe regulile și tradițiile profesiei.

DEPERSONALIZARE, dereglarea autoconștiinței la care propriul „eu” este perceput ca schimbat, străin, ireal.

DEPILARE, înlăturarea părului de pe piele.

DEPRESIE, una dintre cele mai răspândite dereglări psihice manifestată prin anihilarea și oprimarea activității psihice.

DERATIZARE, metode și mijloace de luptă cu rozătoarele periculoase epidemiologic sau care aduc pagube economice.

DEREALIZARE, dereglare psihică la care ambientul este perceput ca străin, ireal.

DEREGLĂRI VESTIBULARE, dereglări ale funcției aparatului vestibular.

DERMATITĂ, (din gr. derma – piele), proces inflamator al pielii, cauzat de acțiunea unor agenți externi; Dermatită intertriginosă, inflamație în pliurile de flexie ale pielii.

DERMATOLOGIE, (din dermato... și logie), știință care studiază anatomia și funcțiile pielii, precum și bolile de piele, cauzele, profilaxia și tratamentul lor.

DERMATOMICOZE, (din dermato... și micoză), afecțiuni ale pielii și ale unghiilor provocate de ciuperci patogene.

DERMATOMIOZITĂ, boală sistemică a țesutului conjunctiv cu afectare preferențială a pielii, mușchilor și nervilor.

DERMATOZE, denumire comună a bolilor pielii și a derivatelor acesteia.

DERMĂ, (gr. derma – piele), strat mijlociu al pielii, sub epidermă, conținând vase sangvine și limfatice, terminații nervoase, glande sebacee etc.

DERMOGRAFISM, reacția vaselor pielii sub formă de constituire a unei dungi roșii sau albe după excitarea mecanică a pielii.

DESENSIBILIZARE, înlăturarea sensibilității organismului sau a unor țesuturi aparte și organe la acțiunea repetată a unei substanțe străine pentru organismul dat.

DESHIDRATAREA ORGANISMULUI, reducerea conținutului de apă din organism sub norma fiziologică.

DETRESĂ RESPIRATORIE ACUTĂ, SINDROMUL DE~, lezare acută a plămânilor dezvoltată ca o complicație a unor traume sau boli grave.

DEVASTARE, complex de metode de luptă cu bolile infecțioase și invazive ale omului, ale plantelor și animalelor.

DEVIATIE SEXUALĂ, abatere de la formele de comportament sexual acceptat într-o cultură etnică, ce nu se referă la stare morbidă.

DEXTROCARDIE, anomalie înăscută a poziției inimii în cutia toracică, aceasta fiind amplasată în partea dreaptă.

DEZALCOOLIZARE, tratament făcut persoanelor care suferă de alcoolism.

DEZINFECTANT, substanță chimică sau agent fizic care distruge microorganismele dăunătoare, mai ales agenții patogeni, utilizată pentru dezinfectare.

DEZINFECȚIE, (din des... și lat. infectus – murdărit), nimicirea agenților patogeni (microbi, virusuri) pentru a împiedica răspândirea bolilor contagioase.

DEZINSECȚIE, acțiunea de eliminare, prin orice mijloace, a insectelor dăunătoare pentru sănătatea omului, animalelor sau culturilor agricole.

DEZINTOXICARE, eliminare sau neutralizare a substanțelor toxice pătrunse în organism; Detoxificare.

DEZODORIZAȚIE, înlăturarea mirosurilor neplăcute determinate de prezența în aer a tiolilor, aldehydelor, sulfurilor formate în urma proceselor de descompunere a substraturilor organice.

DEZORIENTARE, în psihiatrie, neînțelegerea de către bolnav a stării sale și a celor ce se întâmplă în jurul său, percepute ca neclare, neobișnuite și care-i provoacă nedumerire.

DIABET, (din gr. diabetes – care trece), boală metabolică caracterizată printr-o eliminare abundentă de urină și anumite produse metabolice.

DIAFANOSCOPIE, metodă de investigație a organelor și a țesuturilor prin iluminarea cu un fascicul îngust de lumină.

DIAFRAGMĂ, (din dua.. și gr. phragma – închidere), perete musculo-tendinos, lat și subțire, de formă boltită, care desparte cavitatea toracică de cea abdominală.

DIAGNOSTIC, (din dua... și gr. gnosis – cunoaștere), identificarea unei boli pe baza datelor clinice și a examenelor de laborator; Diagnostic radioizotopic, compartiment al radiologiei medicale ce studiază utilizarea izotopilor radioactivi și a compușilor marcați cu aceștia pentru diagnosticul bolilor.

DIALIZĂ, (gr. dialysis – separare), tehnică de epurare a anumitor substanțe conținute în lichidele biologice; Dializă peritoneală, me-

toată de terapie de substituție aplicată pentru înlăturarea din sânge a lichidului, a produselor azotate și toxice ale metabolismului prin introducerea în cavitatea abdominală a soluției de dializă.

DIAREE, eliminarea a trei sau mai multe scaune moi, apoase într-o zi și/sau o creștere a frecvenței scaunelor față de cum este în mod normal.

DIASTOLĂ, parte a ciclului cardiac.

DIATERMIE, metodă de electrotratament constând în încălzirea organelor și țesuturilor organismului cu curent electric alternativ de frecvență înaltă.

DIAZEZĂ, reactivitate anormală a organismului la diferiți factori de mediu, manifestată prin predispoziție spre anumite boli ca urmare a unei reactivități particulare a organismului.

DIENCEFAL, creier intermediar.

DIETĂ, regim alimentar care elimină sau limitează consumul unor alimente sau băuturi în scop profilactic sau terapeutic.

DIETOLOGIE, compartiment al nutrițiolei ce studiază principiile alimentației omului bolnav în diferite afecțiuni și elaborează bazele organizării alimentației curative.

DIETOTERAPIE, folosirea terapeutică a regimurilor alimentare.

DIFILOBOTRIOZĂ, tip de helmintoză provocată de tenie.

DIFTERIE, boală infecțioasă și contagioasă a căilor respiratorii produsă de bacilul Loeffler.

DIGESTIE, (din lat. digestio – mistuire), totalitate a transformărilor la care sunt supuse alimentele, pentru a putea fi absorbite în sânge și în limfă.

DIGESTIV, SISTEM ~, set de organe și structuri responsabile pentru procesarea și absorbirea alimentelor, cât și pentru eliminarea părțile de mâncare nedigerată.

DILATARE, introducerea de instrumente speciale (bujiiilor) cu scop de diagnostic și curativ; Dilatare varicoasă a venelor, afecțiune a ve-

nelor caracterizată prin mărirea neuniformă a lumenului, subțierea pereților venelor, insuficiență funcțională.

DILIJAN, stațiune climaterică montană din Armenia.

DINAMOMETRIE, măsurare a forței (contractiei musculare) cu ajutorul dinamometrului.

DINTE, fiecare dintre organele osoase mici, acoperite cu un strat de smalț, așezate în cavitatea bucală și servind pentru a rupe, a mesteca și a fărâmița alimentele.

DIPLOPIE, dereglarea vederii binoculare manifestată prin dublarea imaginii obiectului privit.

DIPSOMANIE, stare bolnăvicioasă caracterizată prin nevoia irezistibilă de a bea.

DISARTRIE, dereglarea articulării, dificultăți în pronunția sunetelor vorbirii în legătură cu pareza, spasmul, hiperchinezia sau ataxia musculaturii implicată în vorbire.

DISBACTERIOZĂ, dereglarea cantității și calității componentei normale a microflorei ce populează pielea și mucoasele, însoțită de apariția de microbi nespecifici.

DISCRAZIE, tulburare în compoziția și reacțiile diferitor umori ale organismului.

DISEMINARE, răspândire a agenților patogeni ai infecției din focarul infecțios sau a celulelor tumorale din nodulul principal în tot organismul prin sistemul circulator.

DISFAGIE, dereglare a degluțiției.

DISFORIE, tulburare a dispoziției predominant depresivă, ce se poate manifesta prin anxietate, tristețe, iritabilitate, tahicardie.

DISHIDROZĂ, denumire comună a dereglărilor transpirației manifestate sub formă de eczemă care afectează palmele și părțile laterale ale degetelor mâinilor și picioarelor.

DISIMULARE, acțiune prin care un subiect caută în mod deliberat să ascundă altuia o stare sau un fapt.

DISLALIE, dereglare a vorbirii caracterizată de rostirea incorectă a unor sunete, dereglarea a articulației.

DISMENOREE, durerea din timpul menstruației, localizată în abdomenul inferior.

DISPENSAR, instituție curativ-profilactică destinată pentru depistarea timpurie și evidența bolnavilor cu anumite gupe de boli, observarea acestora în dinamică, acordarea de ajutor curativ specializat, organizarea și realizarea măsurilor profilactice de prevenire și de reducere a morbidității etc.

DISPENSARIZARE, observarea sistematică activă a persoanelor sănătoase, a bolnavilor cu diferite boli cronice, care cel mai des duc la invalidizare și deces, și a persoanelor expuse factorilor de risc.

DISPENSARUL DERMATOVENEROLOGIC REPUBLICAN, instituție de stat de profil.

DISPENSARUL REPUBLICAN DE NARCOLOGIE, instituție de stat de profil.

DISPEPSIE, disconfort sau durere în abdomenul superior și senzația de plenitudine imediat după ingerarea hranei.

DISPLAZIE, anomalie în dezvoltarea unui țesut, a unui organ.

DISPNEE, dereglarea frecvenței, ritmului, profunzimii respirației manifestată prin senzații subiective de disconfort respirator și/sau în necesitatea într-o respirație mai profundă.

DISPNEE, respirație deficitară, dereglarea ritmului respirației, profunzimii și alte caracteristici.

DISTONIE NEUROCIRCULATORIE, noțiune ce desemnează diferite dereglări funcționale a activității sistemului cardiovascular determinate de dereglarea reglării neurocirculatorie a acestuia.

DISTORSIUNE, în medicină, traumă închisă a articulației cauzată de o mișcare cu o amplitudine excesivă în aceasta sau într-o direcție neobișnuită, soldată cu întinderea sau ruperea parțială a ligamentelor.

DISTROFIE, proces patologic ce apare în caz de dereglare a metabolismului caracterizat de apariția și de acumularea în celule și în țesuturi a produselor metabolice modificate; Distrofie adiposogenitală, boală determinată de lezarea hipotalamusului și hipofizei caracterizată de obezitate, reținerea urinării și dereglarea maturizării sexuale; Distrofie alimentară, boală determinată de insuficiența de lungă durată a hranei.

DISURIE, eliminare dificilă a urinei, care apare la hipertrofie a prostatei, cistită etc.

DIUREZĂ, producere și eliminare a urinei; creștere a cantității de urină.

DIURIE, eliminare frecventă de urină în timpul zilei.

DIVERTICUL, formațiune de dimensiuni mici, de forma unui sac, ce poate apărea în diferite organe.

DIVERTICULITĂ, inflamație a unui diverticul.

DIZENTERIE, (din dis... și gr. enteron – intestin), boală contagioasă la care este atacat mai ales intestinul gros, provocată de bacterii din genul Shigella.

DOBERAN, BAD ~, stațiune cu tratament cu nămol din Germania.

DONATOR DE SÂNGE, persoană sănătoasă care oferă o cantitate din sângele propriu pentru transfuzii.

DOPAJ, administrarea unor substanțe chimice stimulatoare care dau o forță provizorie (mai ales sportivilor).

DOPPLEROGRAFIE, investigație modernă ultrasonografică, bazată pe efectul Doppler, a fluxului de sânge în vase, care arată diferiți indicatori precisi, în timp real, grafic și audio.

DOZĂ, cantitatea de medicament care produce un anumit răspuns din partea organismului.

DRAJEU, medicament în formă de pilulă, cu învelișul făcut din zahăr sau din ciocolată.

DREN, tub sau meșă de bumbac care înlesnește scurgerea secrețiilor dintr-o plagă.

DRENARE, în medicină, evacuare în exteriorul organismului a lichidelor, gazelor fiziologice sau patologice reținute în organism.

DROITWICH, stațiune balneologică din Marea Britanie.

DROMOMANIE, simptom întâlnit la unii bolnavi psihici, constând din îndelungi și repetate deplasări fără scop, din cauza unui impuls patologic de a merge.

DUODEN, porțiunea inițială a intestinului subțire, care se termină la unghiul duodeno-jejunal.

DUODENITĂ, inflamație a mucoasei duodenului.

DUSZNIKI-ZDRÓJ, stațiune balneoclimatică din Polonia.

DUȘ, procedură de hidroterapie, constând în acțiunea dozată asupra organismului a apei sub o anumită presiune.

E

EBRIETATE, stare de beție în urma consumului (excesiv) de băuturi alcoolice; alcoolism acut; Ebrietate patologică, dereglări psihice de scurtă durată ce apar după consumul de alcool și manifestate sub formă de stare crepusculară.

ECHIMOZĂ, vânătăie, pată roșie-violacee, cu margini delimitate, de întindere variabilă, apărută pe piele prin ieșirea sângelui la suprafață.

ECHINOCOZĂ, (chist hidatic, hidatidoză), boală parazitară a omului și a multor animale provocată de larva echinococului.

ECZEMĂ, (gr. eczema – clocotire), boală inflamatorie de piele manifestată prin pete roșii, nodule, vezicule, mai ales pe mâini, brațe și alte regiuni ale corpului.

EDEM, acumulare excesivă de lichid seros în spațiile intercelulare ale organelor și ale țesuturilor; Edemul Quincke, edem limitat acut al pielii, stratului subcutanat și/sau mucoaselor, dezvoltat brusc.

EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE, activitatea de comunicare care are ca scop creșterea stării de bine și prevenirea sau diminuarea bolii la indivizi și grupuri populaționale, prin influențarea în mod favorabil a atitudinilor, credințelor, cunoștințelor și comportamentelor, atât a celor care dețin puterea cât și a comunității în general; Educație sanitară, transmiterea unor informații legate, în special, de deprinderi igienice.

EFELIDĂ, pete pigmentare ovale pe pielea omului; Pistrui.

ELECTROCARDIOGRAFIE, (din electro..., gr. kardia – inimă și ...grafie), metodă de cercetare a stării fiziologice a inimii omului bazată pe înregistrarea potențialelor electrice, care apar în timpul activității miocardului.

ELECTROCHIRURGIE, metodă de tratament chirurgical prin secționarea sau distrugerea unor țesuturi cu ajutorul curentului electric de înaltă frecvență.

ELECTROCUTARE, (engl. electrocution, din electro... și execution – executare), totalitate a efectelor fiziologice pe care le poate provoca curentul electric la trecerea prin corpul omului.

ELECTROENCEFALOGRAFIE, (din electro..., gr. enkephalos – creier și ...grafie), metodă de cercetare a activității fiziologice a creierului bazată pe înregistrarea grafică a potențialelor electrice ale celulelor nervoase.

ELECTROFOREZĂ, analiză a diferitelor fracțiuni proteice din lichidele biologice pe baza electroforezei.

ELECTROMASAJ, masaj efectuat cu ajutorul curentului electric.

ELECTROSTIMULARE, acțiune dozată asupra organelor sau sistemelor de organe a curentului electric cu scopul restabilirii activității normale.

ELECTROȘOC, metodă de tratament care constă în trecerea curentului electric prin creier.

ELECTROTHERAPIE, tratament medical bazat pe acțiunea curenților electrice ca agenți terapeutici ai anumitor boli.

ELECTROTHERMIE, totalitatea procedeelelor de transformare a energiei electrice în căldură.

ELECTROTREATAMENT, grup de metode fizioterapeutice bazate pe utilizarea acțiunii asupra organismului a curentului electric, câmpurilor electrice și electromagnetice.

ELEFANTIAZIS, mărirea volumului picioarelor și altor părți ale corpului însoțită de scleroza și dereglarea trofică a pielii și a țesutului celular subcutanat; Filarioză limfatică.

ELONGAȚIE, metodă de tratament a leziunilor și a afecțiunilor aparatului locomotor și a consecințelor acestora.

EMBOLIE, obstruare bruscă a unui vas sangvin sau limfatic.

EMPIEM, acumulare de puroi într-o cavitate a organismului; Empiem pulmonar, boală a plămânilor care produce alterarea respirației și reduce capacitatea de efort fizic; o stare patologică ireversibilă.

EMS, BAD ~, stațiune balneologică din Germania.

ENANTEM, erupție care apare pe mucoase în unele boli contagioase.

ENCEFAL, (gr. enkephalos – creier, din en – în și kephale – cap), partea superioară a sistemului nervos central, situată în cavitatea cutiei craniene; Creier.

ENCEFALITĂ, grup de boli inflamatorii ale creierului omului și animalelor determinate de virusuri, bacterii, protozoare și alte microorganisme patogene; Encefalită acariană, denumire comună a bolilor infecțioase provocate de virusuri neurotropice al căror transmitător sunt căpușele.

ENCEFALOGRAFIE, metodă de examinare radiografică a encefalului, folosită în diagnosticul unor boli nervoase.

ENCEFALOPATIE, denumire generică a bolilor creierului.

ENDOCARD, membrană subțire care căpтуșește cavitățile și valvulele inimii.

ENDOCARDITĂ, inflamație a miocardului.

ENDOCRIN, SISTEM ~, totalitatea glandelor endocrine și mixte (care combină ambele funcții: exocrină și endocrină).

ENDOCRINOLOGIE, ramură a biologiei și a medicinei care studiază hormonii, glandele și țesuturile cu secreție internă și funcțiile lor, aflate în condiții normale sau patologice.

ENDOCRINOPATIE, boală a glandelor cu secreție internă.

ENDOMETRITĂ, inflamație a mucoasei uterului generată de pătrunderea microbilor patogeni.

ENDOSCOPIE, metodă de examinare pe viu a unui organ cavitătar sau tubular cu ajutorul endoscopului.

ENTERITĂ, (din gr. enteron – intestin), inflamație acută sau cronică a intestinului subțire în urma intoxicației alimentare, infecției. Mai des este asociată cu gastrita.

ENTORSĂ, deplasare stabilă a capetelor articulațiilor ce unesc oasele în afara mobilității lor fiziologice, provocată de dereglarea funcțiilor articulațiilor.

ENTROPION, anomalie a poziției genei, inversiune a pleoapei.

EPICRIZĂ, ansamblu de fenomene care caracterizează o boală, pe baza cărora se poate stabili diagnosticul și tratamentul pacientului.

EPIDEMIE, (din epi... și gr. demos – popor), răspândirea concomitentă a unei boli infecțioase în rândurile populației dintr-o localitate.

EPIDEMIOLOGIE, știință care studiază procesele de apariție, răspândire și stingere ale bolilor infecțioase. Este strâns legată cu microbiologia, imunologia, igiena, clinica bolilor infecțioase, statistica medicală ș.a.

EPILEPSIE, boală a sistemului nervos, caracterizată prin crize convulsive intermitente, însoțite de pierderea cunoștinței, de halucinații senzoriale și de alte tulburări psihice.

EPITELIU, (din epi... și gr. thele – mamelon), țesut alcătuit din unul sau mai multe straturi de celule, care acoperă suprafața corpului, căptușește cavitățile (pleură, trahee, piele ș.a.).

EREȚIE, umflare a anumitor țesuturi organice, îndeosebi a corpurilor cavernoase ale organelor genitale.

ERGOCALCIFEROL, denumire științifică a vitaminei D2; Calciferol.

ERGOMETRIE, disciplină care se ocupă cu determinarea eforturilor fizice (musculare) prin măsurarea lucrului mecanic efectuat.

ERGOTERAPIE, utilizarea proceselor de muncă cu scop curativ și de reabilitare.

ERITROCIT, (din gr. erythros – roșu și kytos, literal – recipient, aici – celulă), globulă roșie, hematie, globulă sangvină roșie fără nucleu.

ERITROPOIEZĂ, proces de formare a eritrocitelor în măduva roșie a oaselor.

ERUPȚIE, apariția pe piele sau pe mucoase a numeroase leziuni superficiale; Erupecție dentară, totalitatea mișcărilor efectuate de viitorul dinte din poziția sa de formare intraosoasă, până ajunge în planul de ocluzie devenind dinte funcțional; proces fiziologic, de lungă durată, complex, determinat genetic.

ESCARĂ, necroză a țesuturilor moi generată de ischemia acestora și de dereglările troficii provocată de presiuni mecanice de lungă durată; Cangrenă decubitală.

ESOFAG, segment al tubului digestiv cuprins între faringe și stomac, prin care trec alimentele înghițite.

ESOFAGITĂ, inflamație a mucoasei esofagului.

ETIOLOGIE, ramură a medicinei care studiază cauzele și factorii diverselor boli.

EUFORIE, stare care se manifestă printr-o senzație de bună dispoziție exagerată, de optimism nemotivat, care apare în unele boli nervoase sau este provocată de unele substanțe narcotice.

EUNUCOIDISM, insuficientă maturare ovariană la pubertate.

EUSTACHITĂ, inflamație a mucoasei trompei lui Eustachio cu dereglarea funcției acesteia.

EUTANASIE, metodă de provocare (de către medic) a unei morți precoce nedureroase unui bolnav incurabil, pentru a-i curma o suferință îndelungată și grea.

EXANTEM, eritem care afectează suprafețe cutanate întinse sau chiar tegumentul în totalitate.

EXCITAȚIE PSIHICĂ, dereglare psihică manifestată prin accelerarea bruscă și haotică a proceselor cognitive, vorbirii, creșterea intensității emoțiilor, activității motorii și necorespunderea lor situației externe.

EXCRETOR, SISTEM ~, sistem funcțional care îndepărtează din organism produșii inutili și toxici, asigurându-se astfel menținerea homeostazei.

EXPECTORANTE, remedii medicamentoase ce intensifică și ameliorează înlăturarea mucozității din sistemul bronhopulmonar în caz de afecțiuni pulmonare.

EXPECTORAȚIE, eliminare prin tuse a produselor patologice din plămâni sau din căile respiratorii superioare.

EXPERTIZĂ MEDICALĂ, examen medical prin care se stabilește starea sănătății, capacitatea sau incapacitatea de muncă a unei persoane; Expertiză medico-legală, activitatea de rezolvare a problemelor cu caracter medical ce apar în timpul anchetei penale; Expertiză medico-militară, evaluează capacitatea de muncă în vederea stabilirii aptitudinii față de îndeplinirea serviciului militar/în poliție/

în sistemul administrației penitenciare/pentru a urma instituției militare de învățământ sau, după caz, a gradului de invaliditate.

EXSUDAT, orice lichid care filtrează din sistemul circulator în țesuturile vecine în cazul unor leziuni sau zone de inflamație.

EXTIRPARE, a înlătura pe cale chirurgicală un organ sau o porțiune dintr-un organ (bolnav).

EXTRACT, substanță sau amestec de substanțe chimice preparat prin concentrarea până la un anumit grad a produselor extrase din diferite materii vegetale sau animale, proaspete sau uscate.

EXTRACȚIE DENTARĂ, îndepărtarea/înlăturarea unui dinte din gură de către doctorul stomatolog.

EXTRASISTOLE VENTRICULARE, impulsuri ventriculare unice produse prin reintrare ventriculară sau generate de un focar ventricular ectopic de automatism.

F

FACOMATOZE, grup de boli ereditare determinate de dereglarea dezvoltării foieților embrionare și caracterizate prin îmbinarea leziunii pielii, ochilor, sistemului nervos și organelor interne.

FACTOR DE RISC, în medicină, denumirea comună a condițiilor și a particularităților mediului ambiant, a modului de viață, a particularităților înnăscute și dobândite ale organismului ce sporesc probabilitatea apariției bolii sau pot influența nefavorabil evoluția bolilor existente.

FACTOR TERATOGEN, substanță sau procedeu care produce anomalii, malformații.

FAGOPROFILACTICĂ, utilizarea preparatelor de bacteriofag pentru prevenirea unor boli infecțioase.

FARINGE, canal membranos și muscular de forma unei pâlnii cu vârful în jos, care urmează cavitatea bucală și prin care aerul trece în trahee, iar alimentele în esofag.

FARINGITĂ, inflamație cronică sau acută a mucoasei faringelui.

FARMACEUTICĂ, ansamblu de discipline care studiază metodele de obținere, de prelucrare, de conservare, de analiză, de preparare și de livrare a medicamentelor și materialelor folosite în scop curativ și profilactic.

FARMACIE, (din gr. pharmako – a pregăti medicamente), complex de discipline științifico-practice ce studiază problemele căutării, cercetării, elaborării, producerii, păstrării, eliberării și marketingului remediilor medicamentoase și mărfurilor cu destinație medicală.

FARMACOCINETICĂ, compartiment al farmacologiei ce studiază legăturile cinetice ale proceselor de absorbție, repartizare, depunere și metabolismului remediilor medicamentoase și excreția acestora.

FARMACODINAMICĂ, compartiment al farmacologiei ce studiază efectul farmacologic și dinamica acțiunii remediilor medicamentoase.

FARMACOGENETICĂ, compartiment al farmacologiei și geneticii medicale ce studiază influența substanțelor biologice active și a remediilor medicamentoase asupra aparatului genetic al celulei, asupra structurii ADN-ului, ARN-ului, asupra sintezei acizilor nucleici precum și influența factorilor genetici asupra formării reacțiilor organismului la remediile medicamentoase.

FARMACOGNOZIE, compartiment al farmaciei ce studiază plantele medicinale, materia primă medicinală vegetală și animalieră și unele produse a prelucrării acestora.

FARMACOLOGIE, știință medico-biologică ce studiază acțiunea substanțelor chimice, în principal a remediilor medicamentoase, asupra organismului omului și animalelor.

FARMACOPEE, culegere de documente normative ce reglementează cerințele față de remediile medicamentoase.

FARMACOTERAPIE, tratamentul cu ajutorul remediilor medicamentoase, una dintre metodele de bază ale tratamentului conservativ.

FĂȚ, (lat. fetus), produs de concepție din uterul mamiferelor, din momentul când începe a avea mișcări proprii și formele caracteristice speciei și până când se naște.

FEBRĂ, (lat. febris, -is), temperatură ridicată a corpului, care constituie reacția organismului la un agent infecțios, toxic etc.; Febră de fân, răspunsul organismului la anumiți alergeni (polen, praf sau mucegai). Simptomele includ rinoree, congestie nazală.

FECUNDAȚIE ARTIFICIALĂ, metodă de tratament a infertilității; Fecundație extracorporală, metodă de tratament a infertilității pe calea transferului embrionului în cavitatea uterului; formă a fecundației artificiale.

FENILCETONURIE, afecțiune ereditară din grupul fermentopatiilor.

FEOCROMOCITOMĂ, tumoare dezvoltată din celule cromafine.

FERMENTOPATII, denumire comună a bolilor sau a stărilor morbide declanșate de lipsa sau de dereglarea activității unor fermenți; fac parte din bolile ereditare.

FERTILIZARE IN VITRO (FIV), proces prin care spermatozoidul bărbatului, fecundează ovulul femeii în laborator. Metodă foarte eficientă de rezolvare a infertilității.

FETOPATII, grup de boli și dereglări funcționale ale fătului apărute în luna a 3-a, 4-a a dezvoltării intrauterine.

FIBRILAȚIE ATRIALĂ, dereglarea ritmului contracțiilor inimii.

FIBRINĂ, (din lat. fibra – materie fibroasă, fibră), proteină de culoare albă-cenușie, care se găsește în sânge și în limfă și care provine din fibrinogen, în timpul coagulării sângelui.

FIBRINOGEN, glicoproteină din plasma sângelui, cel mai important component al sistemului de coagulare a sângelui.

FIBROM, grup de tumori benigne din țesut fibros alcătuit din fibroblaste și miofibroblaste.

FIBROSARCOM, grup de tumori maligne din țesut fibros; varianta malignă a fibromului.

FICAT, (gr. hepar, lat. jecur), glandă digestivă.

FILARIATOZE, grup de helmintiaze provocate de filarii.

FILOCHINONĂ, denumire științifică a vitaminei K.

FIMOZĂ, afecțiune medicală ce împiedică retragerea completă a prepuțului la baza glandului la băieți sau la persoane adulte.

FISTULĂ, (lat. fistula, -ae – tub, țavă), intrarea în organe sau țesuturi ce apare în urma unui proces patologic și care unește focarul patologic, organul cav sau cavitatea organismului cu mediul ambiant sau între ele.

FITOTERAPIE, tratament bazat pe folosirea plantelor medicinale.

FIZIOLOGIE PATOLOGICĂ, compartiment al patologiei ce studiază pe baza experiențelor și observațiilor clinice legăturile generale ale apariției, dezvoltării și finalizării bolilor, proceselor patologice, stărilor, reacțiilor precum și schimbarea funcțiilor organismului bolnav.

FIZIOTERAPIE, (din gr. physis – natură și terapie), compartiment al medicinei ce studiază proprietățile curative ale factorilor fizici naturali sau artificiali și care elaborează metodele de aplicare a acestora pentru tratamentul și profilaxia bolilor și reabilitare medicală.

FLEBITĂ, inflamație a pereților venelor de origine infecțioasă sau aseptică.

FLEGMON, (gr. phlegmone), inflamație purulentă a țesutului conjunctiv subcutanat fără hotare bine delimitate.

FLUOROGRAFIE, metodă de diagnostic radiologic la care imaginea radiografică a obiectului se fotografiază de pe ecranul fluorescent.

FOCALITATE NATURALĂ, particularitate a unor boli infecțioase ce constă în răspândirea lor doar în anumite regiuni geografice.

FOCAR EPIDEMIC, locul aflării sursei agentului patogen al bolii infecțioase împreună cu teritoriile vecine în limitele căruia este posibilă transmiterea agentului patogen persoanelor sănătoase.

FOLICUL, nume generic dat formațiunilor anatomice de dimensiuni reduse în formă de săculeț.

FOLICULITĂ, inflamarea rădăcinii firului de păr produsă de diverși factori interni sau externi.

FONASTENIE, tulburare de limbaj, caracterizată printr-o modificare a vocii care este lipsită de energie, de modulație.

FONAȚIUNE, ansamblul fenomenelor care produc vocea.

FONENDOSCOP, aparat medical folosit pentru auscultație.

FONTANELĂ, spațiu dintre oasele craniului acoperit cu piele la nou-născut.

FORME MEDICAMENTOASE, forme comode pentru aplicarea, păstrarea și obținerea efectului curativ, profilactic și diagnostic necesar.

FOTOFOBIE, sensibilitate sporită a ochilor la lumina zilei sau cea artificială.

FOTOTERAPIE, (din foto... și gr. tipos – literal, urmă), metodă de fizioterapie ce constă în dozarea acțiunii asupra organismului bolnavului a radiației ultraviolete sau vizibile.

FRACTURĂ, în medicină, leziunea osului cu dereglarea integrității acestuia.

FRENOLOGIE, învățătură despre posibilitatea identificării unor particularități psihice ale omului după forma craniului.

FREUDISM, denumire generică dată concepției filozofico-antropologice și psihologice a medicului austriac Z. Freud, precum și tuturor curentelor și școlilor ce s-au dezvoltat pe baza ei.

FRIEDRICHRODA, stațiune climaterică în Germania.

FRIGIDITATE SEXUALĂ, disfuncție sexuală care constă în reducerea dorinței sexuale, a plăcerii și a interesului față de actul sexual.

FRISON, reacție a organismului la intensitatea excitantului termic manifestată prin tremor muscular cu senzație de sensibilitate la frig, încetarea transpirației, paloare a tegumentelor în îmbinare cu simptomul „pielii de găină”; Acrocianoză.

FRONTITĂ, inflamație a sinusului frontal.

FTIZIATRIE, compartiment al medicinei ce studiază etiologia, patogeneza, manifestările clinicomorfologice, epidemiologia, tratamentul, profilaxia tuberculozei și elaborează metode de diagnostic și organizare a ajutorului medical bolnavilor.

FTIZIOLOGIE, ramură a medicinei interne care se ocupă cu studiul tuberculozei pulmonare.

FURIE, stare de iritare extremă.

FURNAS, stațiune balneoclimaterică din Portugalia.

FURUNCUL, (lat. furunculus), infecție a aparatului pilosebaceu produsă de stafilococul auriu.

G

GALVANOTERAPIE, utilizarea curentului continuu de mică intensitate și tensiune în tratamentul unor boli ale sistemului nervos periferic.

GAMAGLOBULINE, imunoglobuline.

GANGLION, formație anatomică de formă sferică sau alungită, alcătuită dintr-o masă de celule și situată pe traiectul unui nerv sau al unui vas limfatic.

GARGARĂ, clătire a gurii și a gâtului cu un lichid dezinfectant.

GAROU, bandă sau tub, de obicei din cauciuc, care servește la întreruperea temporară a circulației sângelui într-o regiune a corpului (mai ales la braț), pentru a preveni sau a înlătura o hemoragie.

GASTRITĂ, (din gr. gaster – stomac), proces inflamator la nivelul mucoasei stomacului.

GASTROENTERITĂ, (din gastro... și gr. enteron – intestine), inflamație simultană a mucoasei stomacului și a intestinului subțire.

GASTROENTEROLOGIE, (din gastro... gr. enteron – intestine și ...logie), știință care studiază structura, fiziologia și patologia aparatului digestiv, ficatului și pancreasului.

GASTROSCOPIE, examen vizual al interiorului stomacului cu ajutorul gastroscopului, introdus în stomac prin esofag.

GASTROSPASM, contracție spasmodică a stomacului.

„**GEMENI SIAMEZI**”, gemeni concreșcuți în regiunea sternului sau a procesului xifoid.

GEMENI, doi sau mai mulți copii, născuți odată de aceeași mamă.

GENETICĂ MEDICALĂ, compartiment al medicinei generale consacrată studierii rolului factorilor ereditari în apariția patologiei la om.

GERIATRIE, specialitate medicală având ca obiect aspecte fizice, mentale, funcționale și sociale ale îngrijirilor acute, cronice, de recuperare, preventive și terminale adresate pacienților vârstnici.

GERONTOLOGIE, ramură a biologiei care studiază problemele biologice, psihologice, sociale și economice ale persoanelor în vârstă.

GIGANTISM, boală endocrină care constă în creșterea excesivă în lungime a corpului sau a unor părți ale lui.

GINECOLOGIE, (din gr. gyne – femeie și ... logie), ramură a medicinei care studiază activitatea normală a organismului feminin, patologia aparatului genital, profilaxia și tratarea bolilor ginecologice.

GINGIE, țesut care învelește rădăcinile și o parte din corpul dinților și al măselelor.

GINGIVITĂ, inflamație a gingiilor.

GINGIVORAGIE, sângerare a gingiilor.

GLANDĂ, organ anatomic în formă de tub care produce o secreție, conducând-o în exteriorul organismului, în sânge, în limfă.

GLAUCOM, (din gr. glankos – verde-marin), apă-neagră, boală cronică de ochi determinată de atrofierea nervului optic în urma creșterii tensiunii intraoculare.

GLICEMIE, (din gr. glykus – dulce și haima – sânge), prezența glucozei în sânge.

GLICOZIDE CARDIACE, grup de preparate medicamentoase ce acționează selectiv asupra funcțiilor inimii, folosite pentru tratamentul insuficienței cardiace.

GRAFOSPASM, dereglarea mișcărilor coordonate ale mușchilor inimii ce duc la perturbarea actului scrisului cu păstrarea capacității de a reproduce alte mișcări fine cu mâna și degetele; varietate a distoniei musculare.

GREATĂ, senzație de greutate în regiunea epigastrică, pe traiectul esofagului și în faringe.

GRUPĂ SANGVINĂ, sistem de clasificare a persoanelor după tipurile de sânge uman, în funcție de tipul și prezența unor aglutinogene (A, B, M, N, Rh etc.), existente pe membrana eritrocitelor, și a aglutininelor (alfa, beta etc.), existente în plasma sangvină.

GUST, senzație produsă de o substanță alimentară prin excitarea limbii și mucoasei bucale.

GUSTATIV, ANALIZATOR ~, totalitatea organelor ce asigură formarea senzației de gust.

GUȘĂ, mărirea în volum a tiroidei; Gușă toxică difuză, mărirea difuză în volum a tiroidei pe fundalul hiperfuncției ce duce la dezvoltarea tireotxicozei.

H

HAAPSALU, stațiune climaterică din Estonia.

HALL IN TIROL, stațiune balneologică din Austria.

HAȘIȘ, substanță narcotică extrasă din vârfurile înflorite ale unei specii de cânepă exotică (*Cannabis indica*), folosită ca excitant psihic, care, consumată sistematic, dă toxicomanii grave.

HAȘIȘISM, ansamblu de tulburări provocate de intoxicația cu hașiș.

HELIOAEROTERAPIE, expunere terapeutică la soare.

HELIOTERAPIE, (din helio.. și terapie), tratament care constă în expunerea corpului omenesc la acțiunea razelor solare ultraviolete, folosit în rahitism, reumatism, tuberculoză osoasă, unele boli de piele etc.

HELMINTIAZĂ, invazie de helminți.

HELWAN, stațiune balneoclimaterică din Egipt.

HEMATOLOGIE, (din hemato... și logie), știință despre sânge și sistemul hematopoietic, etiologia, patogeneza, tabloul clinic și tratamentul bolilor sistemului sangvin.

HEMATOM, (din hemato și gr. oma), tumoare formată dintr-o aglomerare de sânge închistat, provocată de ruperea spontană sau traumatică a vaselor sangvine.

HEMATOPOIETIC, **SISTEM** ~, corpii responsabili pentru hematopoieză sau de producția elementelor celulare ale sângelui: globule roșii, globule albe și trombocite.

HEMATOPOIEZĂ, (din hemato... și gr. poiesis, poiein – a face), totalitatea proceselor de formare, dezvoltare și maturizare a celulelor sangvine.

HEMATOSCOPIE, examinare a sângelui la microscop.

HEMO-, hemato- (gr. haima, genitiv haimatos – sânge), prefix cu sensul de sânge.

HEMODIALIZĂ, (din hemo... și dializă), metodă de epurare extrarenală a sângelui aplicată în insuficiența renală acută sau cronică.

HEMOFILIE, (din hemo... și ... filie), boală ereditară, transmisă de mamă numai băieților, care constă într-o predispoziție spre hemoragie, cauzată de prelungirea timpului de coagulare a sângelui.

HEMOGLOBINĂ, (din hemo... și lat. globus – corp sferic), Hb, pigment roșu din sânge.

HEMOGLOBINOPATIE, nume generic al bolilor ereditare ca urmare a hemoglobinei anormale.

HEMOLEUCOGRAMĂ, analiză a sângelui constând în notarea leucocitelor și a hematiilor.

HEMOLIZĂ, (din hemo... și gr. lysis – dizolvare), proces de distrugere a eritrocitelor, însoțit de eliberarea hemoglobinei și trecerea ei în plasma sangvină.

HEMORAGIE, sângerare internă la care are loc ieșirea sângelui din vase sau din cavitățile inimii.

HEMOROID, (din hemo... și gr. rhoia – a curge), dilatație varicoasă internă sau externă a venelor din regiunea rectului, manifestată prin dureri și hemoragii, care apare mai ales la cei ce duc o viață sedentară.

HEMOSTATICE, coagulante, preparate utilizate pentru stoparea hemoragiei sau reducerea fluxului sangvin.

HEMOTERAPIE, (din hemo ... și terapie), administrare de sânge în scop terapeutic.

HEPARINĂ, (din gr. hepar – ficat), medicament care are proprietatea de a împiedica coagularea sângelui și care este folosit în cazul infarctului miocardic, flebitelor etc.

HEPATITĂ, (din gr. hepar, la genitiv hepato – ficat), grup de afecțiuni inflamatorii ale ficatului caracterizate prin infiltrația leucocitar-histiocitară și necroza hepatocitelor.

HEPATOLOGIE, compartiment al medicinei interne care studiază anatomia, fiziologia și patologia ficatului.

HERNIE, umflătură formată prin ieșirea totală sau parțială a unui organ din cavitatea sa naturală printr-un orificiu natural sau artificial.

HEROINĂ, medicament derivat din morfină, cu acțiune analgezică și stupefiantă, mai toxic decât morfina.

HIDROPIZIE, acumularea lichidului în cavitățile, organele și membranele organismului.

HIDROTERAPIE, (din hidro... și terapie), utilizarea externă a apei în scopuri curative și profilactice.

HIPEREMIE, creșterea volumului de sânge.

HIPERMETROPIE, patologie a ochiului la care focusul principal al sistemului optic al ochiului se află în spatele retinei.

HIPNOZĂ, (din gr. hypnos – somn), stare asemănătoare cu somnul, provocată artificial prin sugestie, în timpul căreia controlul conștient și contactul cu realitatea slăbesc, trăirile și acțiunile celui hipnotizat fiind supuse voinței hipnotizatorului.

HIPODINAMIE, reducerea efortului muscular.

HIPOTALAMUS, parte a encefalului situată sub talamus; component al creierului intermediar.

HIPOTERMIE, (din hipo...și gr. therme – căldură), scăderea temperaturii corpului sub valorile normale cauzată de acțiunea temperaturilor joase asupra organismului sau de extenuarea mecanismelor de termoreglare.

HIPOTONIE, scăderea tonusului muscular.

HISTOGENEZĂ, proces de formare a țesuturilor în cursul dezvoltării embrionare.

HIV, (Human Immunodeficiency Virus), virusul imunodeficienței umane.

HOMBURG, stațiune balneologică din Germania.

HOMEOPATIE, (din homeo... și gr. pathos – boală), sistem terapeutic bazat pe administrarea în doze infime, la intervale mici de timp, a unor medicamente, care în doze mari provoacă la omul sănătos simptome identice cu cele ale bolii.

HOMOCRONIE, tulburări genetice la aceiași vârsă a membrilor unei familii.

HOMOSEXUALITATE, inversiune sexuală.

HORMON, (din gr. horman – a excita), substanță biologic activă sintetizată de glandele endocrine. Sunt eliminați direct în sânge sau în limfă, iar unii dintre ei – în lichidul cefalo-rahidian.

HORMONOTERAPIE, utilizarea preparatelor hormonale în scop curativ.

HOT SPRING, stațiune balneologică din SUA.

I

ICTER, sindrom dezvoltat în urma acumulării în țesuturi a bilirubinei și manifestat prin colorarea în galben a sclerei, mucoaselor și pielii.

ICTUS, dereglare acută a circulației cerebrale cu dezvoltarea simptomelor stabile de afectare a sistemului nervos central.

IGIENĂ, ramură a medicinei care elaborează normele de apărare a sănătății oamenilor și formele de aplicare a acestor norme pe baza studierii interdependenței și interacțiunii dintre om și mediul înconjurător, a condițiilor de trai, precum și a relațiilor sociale și de producție; Igiena alimentației, partea igienei care urmărește două obiective principale: cunoașterea și punerea în valoare a efectelor

favorabile ale alimentației asupra stării de sănătate și, diminuarea sau îndepărtarea riscului ca produsele alimentare să devină factori dăunători pentru consumatori; Igiena muncii, ramură a științei medicale care studiaza influența condițiilor de muncă asupra sănătății omului; Igiena personală, spalare și curățare a corpului (mâinilor, părului, unghiilor, urechilor, degetelor etc.). Igiena socială, compartiment al medicinei ce studiază influența factorilor sociali asupra sănătății populației.

IHTIOTOXICOZĂ, varietate a intoxicației alimentare ca urmare a consumului de pești otrăvitori.

ILEITĂ, afecțiune inflamatorie a mucoasei ileonului.

ILEOCOLITĂ, afecțiune inflamatorie a mucoasei ileonului și a colonului.

ILEOCOLOSTOMIE, anastomoză între intestinele subțire și gros.

ILEON, porțiune terminală a intestinului subțire.

ILEOSTOMIE, operație prin care se realizează un anus contra naturii la nivelul ileonului.

ILEUS ACUT, (gr. eileas – astupare), dereglarea completă sau parțială a tranzitului intestinal.

IMBECILITATE, deficiență mintală gravă, caracterizată prin incapacitatea de a depăși nivelul intelectual al vârstei preșcolare; Idioțenie, tâmpenie.

IMOBILIZARE (lat. immobilis – nemișcat), în medicină, imobilitatea sau reducerea mobilității unor părți ale corpului sau a întregului corp.

IMPLANT, material natural sau artificial implantat în organism.

IMPLANTARE, (lat. implantare – a însămînța), în embriologie, încadrarea embrionului în mucoasa uterului; în chirurgie, operație de încorporare în organism a unor materiale străine.

IMPOTENȚĂ SEXUALĂ, dereglare a capacității bărbatului de a întreține actul sexual.

IMPULS NERVOS, undă de excitație propagată prin fibra nervoasă sub formă de potențial de acțiune, oscilații rapide ale potențialului membranal.

IMPULSIVITATE, formă de comportament la care acțiunile și faptele sunt determinate de excitare și se desfășoară fără controlul rațiunii.

IMUNITATE, (lat. immunitas – scutire de ceva), stare de echilibru a organismului care răspund adecvat în caz de infecție sau boală.

IMUNIZARE, (lat. immunis, -e – scutire, liber de ceva), crearea imunității artificiale cu scopul prevenirii bolilor infecțioase.

IMUNOCITE, celule ale sistemului imun al organismului ce asigură imunitatea.

IMUNOGENETICĂ, compartiment al imunologiei ce abordează bazele genetice ale proceselor imunologice.

IMUNOGLOBULINE, gamaglobuline, proteine complexe globulare care posedă activitatea anticorpilor.

IMUNOHEMATOLOGIE, compartiment al imunologiei.

IMUNOLOGIE, (lat. immunis – scutit, protejat și ...logie), știința despre proprietățile protectoare ale organismului.

IMUNOPATOLOGIE, compartiment al imunologiei ce studiază dereglările supravegherii imunobiologice a organismului.

IMUNOPROFILAXIE, totalitatea măsurilor întreprinse în scopul prevenirii bolilor infecțioase, prin administrarea vaccinurilor sau serurilor specifice.

IMUNOTERAPIE, tratamentul bolilor și stărilor imunodeficitare cu ajutorul preparatelor imune.

INCEST, întreținerea de relații sexuale între părinți și copii sau între frați și surori.

INCOMPATIBILITATE MEDICAMENTOASĂ, schimbarea eficienței și gradului de securitate a remediului medicamentos la folosirea concomitentă sau consecutivă cu alte medicamente.

INCONTINENȚĂ, lipsă de continență, eliminare involuntară a urinei sau a materiilor fecale, neputință de a reține urina sau materiile fecale.

INDIGESTIE, termen general care descrie disconfortul din abdomenul superior.

INDUCTOMETRIE, metodă de tratament cu ajutorul curentului electric.

INFANTILISM, stare caracterizată prin păstrarea la adult a trăsăturilor vârstei copilăriei și adolescenței.

INFARCT, (lat. infarctus – astupat), focar de necroză circumscrișă a țesutului unui organ în urma obturării sau spasmului prelungit al arterei, care-l alimentează cu sânge; Infarct miocardic, afecțiune a inimii determinată de insuficiența circulatorie a unor sectoare ale miocardului.

INFECȚIE, (din lat. inficere – a otrăvi), interacțiune dintre un organism vegetal sau animal și agenții patogeni (microbi, virusuri) care au pătruns în el; termen utilizat pentru desemnarea cauzelor bolilor infecțioase; Infecție helicobacteriană, afecțiune a organelor digestive a căror dezvoltare ține de infectarea cronică a mucoasei acestora de bacteria *Helicobacter pylori*; Infecție meningococică, boală infecțioasă acută din grupul zoonozelor manifestată prin lezarea mucoasei nazofaringelui, septicemie specifică și leptomeningită purulentă; Infecție oportunistă, afecțiune provocată de bacterii, virusuri, ciuperci, protozoare la persoanele cu stări imunodeficitare; Infecție stafilococică, grup de boli infecțioase provocate de diferite specii de stafilococi; Infecție streptococică, grup de boli infecțioase provocate de streptococi patogeni; Infecții respiratorii virale acute, denumire generică a grupului de boli infecțioase asemănătoare după manifestările clinice ale căilor respiratorii superioare; Infecții virale lente, grup de afecțiuni ale omului și ale animalelor caracterizate printr-o perioadă de incubație de lungă durată, evoluție progresivă lentă, lezare specifică a organelor și țesuturilor și deces iminent.

INFERTILITATE, însușirea sau starea a ceea ce este infertil; imposibilitate a femeii de a concepe un făt viu sau viabil.

INFLAMAȚIE, (lat. inflammatio – aprindere), proces declanșat în organism ca răspuns la acțiunea factorului lezant și ce se dezvoltă ca o reacție de adaptare sau patologică.

INFUZIE, soluție apoasă obținută dintr-o plantă prin opărirea ei cu apă clocotită, în scopul extragerii principiilor active pe care le conține; medicament astfel obținut.

INHALAȚIE, (din lat. inhalare – inspirare), metodă de administrare a substanțelor medicamentoase prin inspirație.

INIMĂ, (lat. anima – suflet, viață), cord (gr. kardia), organul central al sistemului circulator la animale și om; asigură circulația sângelui sau limfei prin vase.

INJECTARE, introducerea în organism cu scop curativ sau de diagnostic a soluțiilor de medicamente, substanțe nutritive și sânge, evitând tractul digestiv.

INOWROCLAW, stațiune balneară și climaterică din Polonia.

INSOLAȚIE, (lat. insolare – a se expune la soare), vezi **Șoc termic**.

INSOMNIE, cea mai frecventă dereglare a somnului ce ține de dificultatea de a adormi sau de a menține somnul.

INSTITUTUL DE CARDIOLOGIE, instituție de cercetare de stat de profil.

INSTITUTUL DE CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE ÎN DOMENIUL OCROTIRII SĂNĂȚII MAMEI ȘI COPILULUI, instituție de cercetare de stat de profil.

INSTITUTUL DE FIZIOLOGIE ȘI SANOCREATOLOGIE, instituție de cercetare de stat de profil.

INSTITUTUL DE FTIZIOPNEUMOLOGIE „CHIRIL DRAGANIUC”, instituție de cercetare de stat de profil.

INSTITUTUL DE NEUROLOGIE ȘI NEUROCHIRURGIE, instituție de cercetare de stat de profil.

INSTITUTUL ONCOLOGIC, instituție de cercetare de stat de profil.

INSTITUȚIE MEDICO-SANITARĂ PUBLICĂ, instituție de stat de profil.

INSUFICIENȚĂ CARDIACĂ, stare patologică în care inima nu este capabilă să aprovizioneze cu sânge organele și țesuturile conform necesităților metabolice; Insuficiență coronariană, necorespundere a volumului curentului sangvin coronarian necesităților energetice ale miocardului, manifestate prin ischemie; Insuficiență pulmonar-cardiacă, stare patologică a insuficienței respiratorii și dereglării circulației sangvine la bolnavii cu patologie pulmonară; Insuficiență renală, stare patologică caracterizată prin dereglarea funcției rinichilor cu reținerea evacuării din organism a produselor de descompunere a compușilor ce conțin azot și dereglarea metabolismului hidrosalin și alte tipuri de metabolism; Insuficiență respiratorie, stare patologică în care nu se asigură menținerea schimbului gazos normal al sângelui sau se atinge din contul intensificării mecanismelor compensatorii ale respirației externe; Insuficiență vitaminică, stare morbidă provocată de insuficiența de vitamine în organism.

INSULINĂ, hormon proteic al animalelor și omului; reglează procesele metabolice.

INSULINOTERAPIE, metodă de tratament a diabetului zaharat și alte afecțiuni cu preparate de insulină.

INTERFERONI, proteine protectoare eliberate în unele celule ca răspuns la acțiunea virusurilor.

INTERLAKEN, stațiune climaterică montană din Elveția.

INTESTIN, parte a tubului digestiv, situată între stomac și anus, alcătuită din două părți distincte: intestin gros și intestin subțire.

INTOLERANȚĂ, incapacitate organică de a suporta anumite medicamente.

INTOXICAȚIE, (din lat. intoxicāre), otrăvire, rezultatul acțiunii asupra organismului a substanțelor toxice; Intoxicație alimentară, boală ce apare la consumul produselor ce conțin substanțe toxice.

INTUBAȚIE, introducerea unor tuburi speciale în faringe, trahee cu scopul restabilirii și ameliorării permeabilității căilor respiratorii sau efectuarea narcozei inhalationale.

INVALIDITATE, (lat. invalidus – slab, fără putere), stare de invalid.

INZELL, stațiune climaterică montană din Germania.

IPOCONDRIE, stare psihică morbidă, caracterizată prin preocupare că ar putea suferi de o boală care nu reprezintă adevărul.

IRADIERE, (lat. irradiare – a răspândi raze), expunerea organismului la acțiunea unor radiații ionizante solare, cosmice, termice, ultraviolete, Roöntgen, gama ș.a. în scop diagnostic sau terapeutic.

IRIDOCICLITĂ, inflamație a irisului și corpului cilindric al ochiului.

IRIDODIAGNOSTIC, identificarea bolilor la om după starea irisului ochilor.

IRIS, membrană subțire mobilă a ochiului la vertebrate cu un orificiu în centru.

ISCHEMIE, insuficiența a fluxului de sânge într-un țesut sau organ.

ISCHIA, stațiune climatică și balneologică din Italia.

ISTERIE, boală nervoasă caracterizată prin apariția unor simptome neurologice foarte variate, nejustificate de existența unor leziuni.

Î

ÎSTISU, stațiune balneologică montană din Azerbaidjan.

ÎMBĂLSĂMARE, impregnare a țesuturilor unui cadavru cu anumite substanțe chimice introduse prin artere pentru a împiedica sau pentru a întârzia putrefacția.

ÎNGRIJIRI PALIATIVE, îngrijire medicală care vizează optimizarea calității vieții și atenuarea suferinței în rândul persoanelor cu boli grave și complexe.

ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE PANSAMENTE, compartiment al chirurgiei consacrat metodelor și tehnicii de aplicare a pansamentelor.

J

JALAL-ABAD, stațiune climaterică și balneară din Kârgâzstan.

JEJUN, parte a intestinului subțire cuprinsă între duoden și ileon.

JEJUNECTOMIE, deschiderea chirurgicală a unei anse jejunale la piele cu scopul de a introduce alimente, temporar.

JEJUNITĂ, inflamație a jejunului, manifestată prin dureri abdominale, tulburări digestive etc.

JERMUK, stațiune balneoclimaterică din Armenia.

JESENÍK, stațiune climaterică din Cehia.

K

KABARDINKA, stațiune climaterică din Rusia.

KATWIJK AAN ZEE, stațiune climaterică din Olanda.

ĶEMERI, stațiune de fangoterapie și climatică din Letonia.

KOBULETI, stațiune climaterică din Georgia.

KÖSEN, BAD ~, stațiune balneologică din Germania.

KREUZNACH, BAD ~, stațiune balneologică din Germania.

KROZINGEN, BAD ~, stațiune balneologică din Germania.

KRYNICA, stațiune climatică și de tratament cu nămol din Polonia.

KUDOWA-ZDRÓJ, stațiune balneoclimaterică din Polonia.

KUSATSU, stațiune balneologică din Japonia.

KWASHIORKOR, varietate a alimentației insuficiente determinate de deficitul proteo-caloric ce provoacă reducerea nivelului proteinelor din sânge și din organele interne.

L

LA BOURBOULE, stațiune balneologică din Franța.

LA GRANDE-MOTTE, stațiune climaterică din Franța.

LABIRINTITĂ, inflamație a urechii interne cu afectarea melcului și aparatului vascular.

LABIRINTOTOMIE, operație de perforare a labirintului urechii.

LACRIMĂ, secreție lichidă, incoloră, sărată, alcalină, produsă de glandele lacrimale, care umezește suprafața globilor oculari și care se poate scurge în afară, în urma unor tulburări în starea psihofizică a omului.

LAGOFTALMIE, afecțiune manifestată prin imposibilitatea pleoapei superioare de a acoperi complet ochiul.

LAMBLIAZĂ, boală intestinală cauzată de infecția cu parazitul giardia (lamblia).

LANȚ NERVOS, partea centrală a sistemului nervos al viermilor inelați și artropodelor dispusă pe partea ventrală a corpului și unită cu ganglionii cerebrali.

LAPAROSCOPIE, vizualizarea organelor cavității abdominale și a bazinului mic cu folosirea unor aparate optice speciale introduse printr-o secțiune în peretele anterior al peritoneului.

LAPAROTOMIE, operație chirurgicală care constă în deschiderea peretelui abdominal și a peritoneului.

LARINGE, partea superioară a traheii, formată din mai multe cartilaje, în structura căreia intră și coardele vocale.

LARINGITĂ, inflamație a mucoasei laringelui.

LARINGOSCOPIE, metodă instrumentală de examinare a laringelui.

LARINGOTRAHEITĂ, inflamație concomitentă a mucoasei laringelui și traheii.

LATIRISM, intoxicație cronică cauzată de folosirea îndelungată în alimentație a unei specii de mazăre furajeră, latirul (*Lathyrus sativus*).

LÁZNĚ, FRANTIŠKOVY ~, stațiune balneară din Cehia.

LĂUZĂ, femeie care se află în primele 6-8 săptămâni după o naștere.

LE BARCARÈS, stațiune și zonă turistică din Franța.

LECCO, stațiune climatică din Italia.

LEISHMANIOZE, denumire comună a grupului de afecțiuni ale omului și ale animalului provocate de protozoare parazite din genul *Leishmania*.

LENTILE DE CONTACT, mijloace de corecție optică a anomaliilor de refracție a ochiului în caz de miopie, astigmatism, afachie ș.a.

LEPROZIE, instituție curativ-profilactică ce realizează profilaxia și tratamentul bolnavilor de lepră.

LEPTOMENINGITĂ, inflamație a membranelor moi ale creierului.

LEPTOSPIROZĂ, infecție acută cu focar natural a omului și a animalelor în care are loc afectarea rinichilor, ficatului și sistemului nervos.

LETALITATE, frecvența persoanelor decedate în staționar, la numărul bolnavilor externați plus decedați în instituția medico-sanitară dată, într-un spațiu și timp dat.

LETARGIE, stare patologică de somn profund și prelungit (fără febră sau infecție), subiectul răspunde dacă este trezit, dar uită conversația și adoarme.

LEUCEMIE, boală de sânge caracterizată prin creșterea patologică a numărului de leucocite din organism și prin apariția unor leucocite imature; Leucoză, mieloză.

LEUCOCIT, (din leuco... și gr. kytos – literal, recipient; aici – celulă), globulă albă din sânge, care are un rol important în protejarea organismului împotriva microbilor.

LEUCOCITOZĂ, mărirea numărului de leucocite în sângele periferic peste limitele normale.

LEUCODERMIE, dereglarea pigmentației pielii determinată de reducerea sau dispariția completă a pigmentului melanină.

LEUCOENCEFALOPATIE, lezarea substanței albe a emisferelor cerebrale, cerebelului, mai rar a trunchiului cerebral.

LEUCOGRAMĂ, examen de laborator prin care se determină numărul leucocitelor din sânge.

LEUCOM, albeață, boală de ochi constând în formarea unei pete albe pe cornee și care poate duce la orbire.

LEUCOPENIE, (din leuco... și gr. pénia – sărăcie, lipsă), micșorarea numărului absolut de leucocite din sângele periferic (sub 4000 elemente într-un mm^3 de sânge).

LEUCOPLACHIE, apariția unor pete de culoare alba pe mucoase.

LEUCOPOIEZĂ, proces de formare și de maturare a leucocitelor din măduva osoasă, splină și ganglionii limfatici.

LEUCOREE, eliminări abundente și calitativ modificate din organele genitale feminine.

LEVICO TERME, stațiune balneoclimaterică din Italia.

LEYSIN, stațiune climaterică montană din Elveția.

LICANTROPIE, dereglare psihică, credință delirantă că un om se poate transforma într-un animal, mai ales în vârcolac sau licantrop.

LICHID AMNIOTIC, lichid incolor și steril, care protejează bebelușul de șocuri externe și de infecții.

LICHID CEFALORAHIDIAN, lichid incolor care protejează măduva spinării și encefalul de diferitele tipuri de agresiuni.

LICHID PLEURAL, lichid din spațiul pleural situat între plămâni și cutia toracică.

LICHID TISULAR, lichid conținut în spațiile intercelulare ale țesuturilor; împreună cu limfa și sângele alcătuiesc mediul intern al organismului.

LIGAMENT, fascicul de fibre conjunctive, variabil ca formă și mărime, rezistent și puțin extensibil, realizând legătura între oase la nivelul articulațiilor sau fixând anumite organe.

LIGATURĂ, manipulație chirurgicală.

LIGNANO SABBIA DORO, stațiune climaterică din Italia.

LILLAFÜRED, stațiune climaterică din Ungaria.

LIMANOTERAPIE, complex de proceduri curative ce includ scăldatul în liman.

LIMBĂ, organ musculos mobil care se află în cavitatea bucală, servind la perceperea gustului, la mestecarea și la înghițirea alimentelor, la om fiind și organul principal de vorbire.

LIMBIC, SISTEM ~, reuniune funcțională a unui șir de structuri ale creierului terminal și intermediar, antrenate în organizarea comportamentului emoțional-motivațional.

LIMFADENITĂ, inflamație a nodurilor limfatici.

LIMFANGIOMĂ, tumoră benignă dezvoltată din vasele limfatice.

LIMFANGITĂ, inflamație a vaselor limfatice din cauza diferitor boli.

LIMFATIC, SISTEM ~, totalitatea formațiunilor vasculare și a cavităților ce asigură refluxul limfei din țesuturi în venele sistemului sangvin.

LIMFĂ, emulsie apoasă incoloră sau albuie după ingerarea hranei ce circulă prin vasele sistemului limfatic.

LIMFOCIT, leucocit cu nucleul foarte voluminos, care se găsește în limfă și în sânge și are un rol important în imunitatea organismului.

LIMFOGRAFIE, metodă radiologică de diagnostic a dereglărilor sistemului limfatic; varietate a angiografiei.

LIMFOGRANULOMATOZĂ, tumoare malignă a sistemului limfatic.

LIMFOLOGIE, compartiment al angiologiei ce studiază structura și funcțiile sistemului limfatic.

LIMFOM, limfadenom, tumoare benignă, de origine limfocitară, formată în principal în nodulii limfatici și în alte organe ce conțin țesut limfoid.

LIMFOPATIE, denumire generică a bolilor sistemului limfatic.

LIPODISTROFIE, afecțiune în care are loc afectarea stratului celular subcutanat.

LIPOM, tumoare benignă dezvoltată în țesutul adipos; Steatom.

LIPOMATOZĂ, depunere anormală de grăsime în diferite regiuni ale corpului.

LIZĂ, dezintegrare și dizolvare a unor celule sub acțiunea agenților fizici, chimici sau biologici.

LOGOCLONIE, tulburare a vorbirii caracterizată prin repetarea spasmodică a cuvintelor sau părților de cuvinte, în special a silabelor finale.

LONG BRANCH, stațiune climaterică din SUA.

LONGEVITATE, durată excepțională a vieții.

LORDOZĂ, curbură cu convexitatea anterioară a coloanei vertebrale în regiunea lombară, care apare în rahitism.

LOȚIUNE, preparat cosmetic sau farmaceutic lichid folosit pentru îngrijirea pielii și a părului.

LOUTRAKI, stațiune climaterică și balneară din Grecia.

LUDOTERAPIE, metodă terapeutică în psihiatrie, care utilizează jocurile în scopul resocializării bolnavilor mintali; Jocoterapie.

LUHAČOVICE, stațiune balneologică din Cehia.

LUMBAGO, durere acută în regiunea lombară ce limitează mobilitatea coloanei vertebrale.

LUXAȚIE, deplasare a extremității articulare a unui os din poziția normală față de articulația din care face parte, care provoacă o durere vie și pierderea capacității funcționale; Exartroză.

M

MACERAȚIE, eliminare de particule solide de către un corp menținut într-un solvent.

MACROCEFALIE, anomalie de dezvoltare caracterizată prin mărirea dimensiunilor craniului.

MADONNA DI CAMPIGLIO, stațiune climaterică montană din Italia.

MAKARSKA, stațiune climaterică din Croația.

MALABSORBȚIE, dereglarea absorbției prin mucoasa intestinului subțire a substanțelor nutritive.

MALACIE, pierdere a consistenței, ramolire a unui organ sau țesut.

MALARIE, (it. mala aria – aer rău, aer nesănătos), grup de boli infecțioase provocate de plasmodii; boala infecțioasă transmisă la om prin înțepătura țânțarului infectat de genul Anopheles; Paludism, friguri de baltă.

MAMAIA, stațiune climaterică din România.

MAMECTOMIE, extirpare a glandei mamare.

MAMOGRAFIE, metodă de investigare a glandelor mamare cu ajutorul aparatelor radiologice speciale; Mamograf.

MANGANOCONIOZĂ, pneumoconioză produsă de mangan și sărurile sale.

MANIE, stare de iritare puternică, dar trecătoare, provocată de un fapt care contrariază, generând o stare agresivă.

MARASM, stare de slăbiciune fizică deosebită; decădere morală și spirituală.

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ, stațiune balneologică din Cehia.

MARIJUANĂ, amestec verde, maro sau gri din frunzele, tulpinile, semințele și florile uscate ale cânepii indiene (*Cannabis sativa indica*).

MASAJ CARDIAC, resuscitarea cardiopulmonară pentru salvarea vieții.

MASAJ, acțiune mecanică dozată asupra unui sector al corpului cu mana sau cu ajutorul aparatelor speciale, cu scop curativ sau profilactic.

MASCULINIZARE, apariție sau dezvoltare a caracterelor sexuale bărbătești la o persoană de sex feminin ca urmare a unor tulburări endocrine.

MASOCHISM, perversiune sexuală caracterizată prin obținerea plăcerii sexuale în urma producerii unei dureri fizice.

MASTICAȚIE, mestecarea alimentelor în gură cu ajutorul limbii, al dinților și al mușchilor masticatori.

MASTITĂ, inflamație a glandei mamare.

MASTOIDITĂ, infecție bacteriană a celulelor pneumatice din procesul mastoidian.

MASTOPATIE, boală a glandelor mamare în care se dezvoltă noduli tumorali.

MASTURBARE, acțiunea de autostimulare, excitare manuală a organelor sexuale, de către bărbați sau femei.

MATERNITATE, instituție curativ-profilactică ce asigură ajutor medical femeilor în timpul sarcinii și travaliului, postpartum și în caz de afecțiuni ginecologice, precum și ajutor medical nou-născuților.

MATSESTA, stațiune balneologică din Rusia.

MATURITATE, stare de dezvoltare deplină a unui organ sau a organismului întreg.

MĂRGĂRITĂREL, varietate a candidozei manifestată prin afectarea în principal a mucoasei cavității bucale.

MĂTREAȚĂ, descumare difuză a învelișului pielos.

MECANOTERAPIE, metodă de cultură fizică curativă.

MECONIU, conținutul intestinului fătului și nou-născutului.

MEDIASTIN, cavitate anatomică cuprinsă între cei doi plămâni care conține inima, timusul, esofagul, aorta și canalul toracic; Mediastinită.

MEDIASTINOSCOPIE, vizualizarea mediastinului sub narcoză cu ajutorul mediastinoscopului.

MEDICAMENT, substanță naturală sau de sinteză utilizată pentru a vindeca, a ameliora sau a preveni o boală.

MEDICI FĂRĂ FRONTIERE, organizație umanitară independentă internațională din domeniul medical care acordă asistență de urgență persoanelor afectate de conflicte armate, epidemii, dezastre naturale și de lipsa îngrijirilor medicale.

MEDICINĂ, știință care are ca obiect păstrarea și restabilirea sănătății și care studiază în acest scop procesele fizice, chimice și biologice ale vieții, structurile și funcțiile organismului, cauzele și mecanismele de producere a bolilor, precum și mijloacele de diagnosticare, tratare și prevenire a lor; Medicina catastrofelor, compartiment al medicinei ce abordează problemele de salvare a oamenilor și păstrarea sănătății populației în caz de accidente, catastrofe, cataclisme și alte situații excepționale; Medicina cu laser, compartiment

al medicinei ce studiază influența radiației laser asupra țesuturilor și obiectelor biologice și elaborează metode de aplicare a acestora cu scop curativ-profilactic; Medicina de zemstvă din Moldova, etapă de organizare medico-sanitară în Moldova care prevedea acordarea asistenței medicale populației sătești; Medicina paliativă, compartiment al medicinei ce are menirea de a ușura starea bolnavului când posibilitățile tratamentului radical sunt epuizate; Medicina cosmică, domeniu al medicinei ce studiază particularitățile activității vitale a omului la acțiunea factorilor zborului cosmic cu scopul elaborării mijloacelor și metodelor de păstrare a sănătății și capacității de muncă a echipajelor navelor și stațiilor cosmice; Medicina judiciară, ramură a medicinei care pune cunoștințele medicale și biologice în serviciul justiției; se ocupă de efectuarea expertizelor și examenelor medicale necesare, de cele mai multe ori, rezolvării cauzelor penale privind infracțiuni contra persoanei; Medicina militară, sistem de cunoștințe medicale și militare și activități practice create cu scopul fortificării sănătății militarilor, prevenirea și tratamentul afecțiunilor și traumelor acestora; Medicina populară, totalitate a cunoștințelor empirice și a procedeelor practice acumulate de popor pe parcursul dezvoltării istorice și folosite cu scopul identificării, vindecării și prevenției bolilor; Medicina sportivă, compartiment al medicinei ce studiază influența culturii fizice și sportului asupra organismului omului; Medicina tibetană, știință medicală holistică, care se adresează nevoilor corpului, ale minții și ale spiritului individului; Medicina tropicală, denumire convențională a domeniului medicinei ce studiază sănătatea omului în regiuni cu climă tropicală și subtropicală, precum și problemele etiologiei, diagnosticului, clinicii, evoluției epidemiologiei și prevenției bolilor tropicale.

MEGACOLON, partea lărgită sau tot intestinul gros al omului.

MEGÈVE, stațiune climaterică montană din Franța.

MELANOM, tumoare malignă dezvoltată din melanocite atipice.

MELANOZĂ, formarea accelerată și acumularea melaninei în organe și țesuturi.

MELANURIE, prezență a pigmentului melanic în urină.

MELIOIDOZĂ, boală infecțioasă care se poate manifesta la om sau la animale, cauzată de bacteria *Burkholderia pseudomallei*.

MEMBRU INFERIOR, regiune anatomică aflată în partea inferioară a trunchiului uman, servind pentru locomoție; Picior.

MEMBRU SUPERIOR, membrul anterior al omului; Mână.

MENARHĂ, prima menstruație.

MENINGE, fiecare dintre cele trei membrane care învelesc creierul și măduva spinării.

MENINGIOM, tumoare a creierului dezvoltată din celulele arahnoidale, mai rar ale meningelor sau ale stromei plexului vascular.

MENINGISM, prezența simptomelor meningeale în lipsa schimbărilor inflamatorii ale meningelor și lichidului cefalorahidian.

MENINGITĂ, inflamație a membranelor creierului și măduvei spinării.

MENINGOENCEFALITĂ, afecțiune determinată de îmbinarea afectării membranelor și substanței creierului.

MENISC, cartilaj în formă de disc, existent între unele articulații ale corpului.

MENOPAUZĂ, climacteriu, perioadă evolutivă de trecere de la faza reproductivă a vieții femeii la vârsta bătrâneții, încetarea definitivă a menstruațiilor caracterizată prin încetarea schimbărilor ciclice din endometru și a funcției de reproducere, progresarea involuției organelor sexuale și reducerea secreției de hormoni sexuali.

MENSTRUATIE, eliminări ciclice din uter de sânge și mucoasă determinată de descumarea stratului funcțional al endometrului, manifestare externă a ciclului menstrual.

MENTON, stațiune climaterică din Franța.

MERCURISM, boală profesională determinată de intoxicarea cronică cu vapori de mercur și compușii acestuia.

MERS, deplasare, mișcare dintr-un loc în altul.

MESMERIZM, învățătură despre metodele de tratament elaborate de F. A. Mesmer.

METAMORFOPSIE, dereglarea percepției vizuale sub formă de deformare a formei și dimensiunilor obiectelor reale.

METAPLASIE, transformare stabilă a unui tip de țesut matur tipic al organismului în altul.

METASTAZĂ, focar patologic secundar ce apare ca rezultat al transferului agentului patogen din focarul primar în alte organe și țesuturi ale organismului.

METEOLABILITATE, sensibilitate sporită a organismului omului la schimbările bruște ale timpului.

METEOPATIE, schimbare morbidă a stării generale a organismului provocată de schimbarea bruscă a timpului în condițiile climei obișnuite.

METEORISM, (din gr. meteôrismos – literal, ridicare în aer), balonare, distensie a abdomenului cu senzație de distensiune provocată de acumularea gazelor în tubul digestiv.

METROSALPINGOGRAFIE, metodă radiologică de investigare a uterului și trompelor uterine.

MEZENCEFAL, creierul mijlociu, compartiment al encefalului dislocat între diencefal, puntea Varolio și bulbul rahidian.

MEZENTER, cută a peritoneului.

MEZODERMĂ, foița embrionară mijlocie.

MICOZE, (din gr. mykes – ciupercă), afecțiuni provocate de ciuperci parazite microscopice.

MICROCEFALIE, anomalie de dezvoltare caracterizată prin reducerea dimensiunilor creierului și craniului la dimensiuni normale ale altor părți ale corpului.

MICROCIRCULAȚIE, transportul sângelui prin sistemul vaselor sangvine de calibru mic.

MICROSPORIE, dermatomicoză provocată de ciuperci patogene din genul *Microsporium*.

MICROTRAUMĂ, leziune provocată de o acțiune cu intensitate mică.

MICȚIUNE, emisie spontană de urină.

MIDRIAZĂ, dilatare a pupilelor.

MIELITĂ, inflamație a măduvei spinării.

MIELOLEUCOZĂ, leucoză la care sursa procesului tumoral este celula premergătoare mielocitelor.

MIFOMANIE, vezi **Pseudologie**.

MIGRENĂ, boală manifestată prin accese de dureri puternice de cap; Hemicranie.

MILIARIE, boală a pielii determinată de sudorație excesivă, reținerea transpirației în ductele excretorii ale glandelor sudoripare.

MIOCARD, mușchiul inimii.

MIOCARDIODISTROFIE, (din mio..., gr. kardia – inimă și ...distrofie), denumire comună a leziunilor neinflamatorii ale miocardului; tulburare metabolică secundară a mușchiului inimii pe fundalul patologiei sistemului endocrin însoțită de durere în inimă, aritmii, slăbiciune, dificultăți de respirație.

MIOCARDITĂ, inflamație a mușchiului cardiac.

MIOCLONIE, hiperkineză sub formă de mișcări involuntare de scurtă durată.

MIOM, tumoare benignă a țesutului muscular.

MIOPATIE, denumire a grupului de afecțiuni caracterizate prin slăbiciune musculară, reducerea tonusului și hipertrofia mușchilor striati.

MIOPIE, (din gr. myôrs – literal, cel care închide ochii pe jumătate), viciu de refracție al ochiului, în care razele paralele de lumină se intersectează în focar înaintea retinei, imaginea obiectelor îndepărtate devenind neclară sau chiar invizibilă.

MIORELAXANTE, remedii medicamentoase ce provoacă relaxarea mușchilor striati.

MIOZĂ, îngustare a pupilei.

MIOZITĂ, inflamație a mușchilor.

MIXEDEM, edem mucos al pielii și stratului celular subcutanat.

MIXTURĂ, substanță, material, amestec etc. preparate prin amestecarea mai multor substanțe, materiale etc., de obicei lichide sau granulare.

MOARTE CLINICĂ, stare terminală în care lipsesc semnele vizibile ale vieții, mor funcțiile sistemului nervos central dar, spre deosebire de moarea biologică, se păstrează procesele metabolice din țesuturi.

MOAȘĂ, femeie cu pregătire specială care asistă și îngrijește femeile la naștere.

MOLĂ HIDATIFORMĂ, tumoare benignă formată printr-o degenerare a vilozităților coriale ale placentei în timpul sarcinii.

MONOCITE, varietate a celulelor albe ale sângelui; Leucocite.

MONONUCLEOZĂ INFECȚIOASĂ, boală infecțioasă acută.

MORBIDITATE, (lat. morbidus, de la morbus – boală), indice al răspândirii bolilor, totalitatea bolilor neînregistrate și pentru prima dată evidențiate în acest an.

MORFINĂ, $C_{17}H_{19}NO_3$, alcaloidul principal al opiului.

MORFINISM, varietate a narcomaniei determinată de consumul de morfină.

MORFINOMANIE, toxicomanie care constă în introducerea repetată în organism, prin injecții, a unor doze din ce în ce mai mari de morfină.

MORFOLOGIE, (din morfo... și ...logie), știință despre forma organismelor vegetale și animale, diversitatea și legile apariției și dezvoltarea lor în ontogeneză și filogeneză, organografie.

MORȘÎN, stațiune balneologică din Ucraina.

MORTALITATE, (lat. mortalitas), indice demografic care caracterizează frecvența deceselor; Mortalitate infantilă, copii decedați în vârsta sub 1 an la 1000 născuți vii.

MOSELBAAI, stațiune climaterică din Africa de Sud.

MUCOPOLIZAHARIDOZE, grup de boli ereditare determinate de defecte ale fermenților lizozomici.

MUCOROMICOZĂ, micoză profundă provocată de mucegaiuri.

MUCOVISCIDOZĂ, boală ereditară caracterizată prin afectarea sistemică a glandelor endocrine.

MUMIE, (pers. mum – ceară), cadavru de om conservat prin metode artificiale.

MUMIFICARE, în medicină, deshidratarea țesuturilor cadavrului ceea ce permite păstrarea acestuia timp îndelungat.

MÜRZZUSCHLAG, stațiune climaterică montană din Austria.

MUSCULAR, SISTEM ~, totalitatea mușchilor acestuia, cu ajutorul cărora se realizează locomoția și alte funcții vitale.

MUSSOORIE, stațiune climaterică montană din India.

MUȘCHI, (lat. musculus – literal, șoricel), organ format din fibre musculare excitabile, elastice și contractile, asigură mișcările corpului sau ale organelor.

„MUȘTE ZBURĂTOARE”, formațiuni întunecate mărunte în câmpul de observație.

MUTISM, lipsa comunicării verbale a bolnavului cu cei din jur la păstrarea aparatului vocal, lipsa vorbirii determinată de dereglări organice sau funcționale.

MUZICOTERAPIE, tratament al unor boli nervoase cu ajutorul audițiilor muzicale; Meliterapie, meloterapie.

N

NAFTALAN, stațiune balneologică din Azerbaidjan.

NAFTALANOTRATAMENT, tratament al multor boli ale sistemului muscular-scheletic și nervos, ale pielii și vaselor sangvine, ginecologice și urologice cu ajutorul naftalanului.

NANISM, (gr. nanos – pitic), sindrom clinic caracterizat prin statură anormal de mică, insuficiență staturală (creștere insuficientă în corespundere cu vârsta) a organismului; Microsomie, nanosomie.

NARACI, stațiune climaterică și balneară din Belarus.

NARCISISM, trăsătură de personalitate caracterizată prin opinie excesiv de bună despre propria persoană, alături de căutarea de admirație și dragoste.

NARCOLEPSIE, afecțiune a cărei manifestare principală sunt accesele de hipersomnie.

NARCOLOGIE, compartiment al psihiatriei ce studiază etiologia, patogeniza și manifestările clinice ale narcomaniei, toxicomaniei, alcoolismului cronic, unor forme ale dependenței, elaborează metode de profilaxie și tratament a acestora, organizează ajutorul social.

NARCOMANIE, (din gr. narche și ... manie), denumire comună a bolilor cronice ce se dezvoltă în urma consumului de narcotice sau alte substanțe psihoactive și se manifestă prin dereglări psihice și de comportament sub formă de sindromul dependenței de droguri.

NARCOZĂ, (din gr. narkosis - amorțeală, înțepenire), anestezie generală, stare indusă artificial caracterizată prin pierderea cunoștinței, sensibilității dureroase, anihilarea funcțiilor reflectorii și reacțiilor la excitanții externi.

NAS, (lat. nasus), parte a craniului facial, segmentul inițial al aparatului respirator și organul mirosului.

NAȘTERE, (lat. nascere), proces fiziologic ce încheie graviditatea; act fiziologic prin care fătul viabil și anexele fetale sunt expulzate din cavitatea uterină pe cale naturală; Naștere prematură, naștere ce survine între 26 (vârsta gestațională la care fătul este considerat viabil) și 37 de săptămâni complete de amenoree.

NATUROPATIE, sistem de profilaxie și tratament al bolilor bazat pe aplicarea remediilor naturale.

NAUHEIM, stațiune balneoclimaterică din Germania.

NECROFILIE, formă a deviației sexuale manifestată prin obținerea satisfacției sexuale la contactul cu cadavrele.

NECROLIZĂ, topire a unui țesut care a suferit un proces de necroză.

NECROZĂ, (din necro ... și ...oză), încetare ireversibilă a activității celulelor și țesuturilor unui organism viu la acțiunea asupra lor a factorilor lezanți endogeni și exogeni.

NEFRECTOMIE, extirpare a unui rinichi.

NEFRITĂ, grup de afecțiuni ale rinichilor la baza cărora stă inflamația țesutului renal sau a unor structuri ale acestuia.

NEFROLITIAZĂ, boală caracterizată prin formarea în bazinetul renal sau în calicul a concremențului din săruri și unii compuși organici.

NEFROLOGIE, compartiment al medicinei ce studiază alcătuirea și funcțiile rinichilor, cauzele apariției și mecanismele evoluției afecțiunilor acestora, elaborează metode de diagnostic, tratament și profilaxie a acestor afecțiuni.

NEFROPATIE, denumire generică a afecțiunilor rinichilor.

NEFROSCLEROZĂ, stare patologică caracterizată prin substituirea parenchimului funcțional competent cu țesut conjunctiv ceea ce duce la insuficiență renală cronică.

NEGATIVISM, în psihiatrie, simptom care apare în unele boli mintale, care constă în tendința de a se opune oricărei solicitări din afară și oricărui act comandat.

NEMATODOZE, helmintiaze generate de nematode.

NEMÎRIV, stațiune balneologică din Ucraina.

NEONATOLOGIE, compartiment al pediatriei ce abordează particularitățile fiziologiei, dereglărilor dezvoltării și bolilor sugarului în perioada de nou-născut.

NERV, formațiune anatomică de transmisie a impulsului nervos formată din mănunchiuri de fibre reprezentând prelungirile neuronului înconjurată de o teacă constituită din mielină. Unește sistemul nervos central cu periferia organismului (piele, organe de simț, mușchi, glande etc.).

NERVOS, SISTEM ~, setul de organe și structuri care permit transmiterea de semnale între diferite părți ale corpului și fac posibilă coordonarea funcțiilor voluntare și involuntare, atât fizice, cât și psihologice.

NEURASTENIE, (din neuro...și gr. astheneia – lipsă de putere), tulburare funcțională a sistemului nervos central, manifestată prin oboseală accentuată, dureri de cap, insomnie, sufocări, palpitații, epuizări după mici eforturi intelectuale sau fizice, asociate cu dereglări vascular-vegetative, insomnie; Nevroză astenică.

NEUROBIOLOGIE, (din neuro... și biologie), știință care studiază biologia sistemului nervos.

NEUROBLASTOMĂ, tumoare malignă alcătuită din celule embrionare imature ale sistemului nervos.

NEUROCHIRURGIE, (din neuro... și chirurgie), ramură complexă a medicinei care studiază teoria și principalele metode de diagnostic și tratament chirurgical al bolilor sistemului nervos central și periferic.

NEURODERMITĂ, boală inflamatorie cronică a pielii pentru care este caracteristică pruritul; erupție pustuloasă ce formează zone de infiltrație și lichenizare a pielii, situate pe partea posterioară sau laterală a gâtului, pe ceafă, partea anterioară a coapselor, pe organele genitale.

NEUROFIBROM, țesut fibros al tecilor nervilor.

NEUROFIBROMATOZĂ, boală ereditară, din grupul facomatozelor, manifestată prin formarea multiplelor neurofibroame, tumoare a nervilor periferici.

NEUROFIZIOLOGIE, (din neuro... , gr. rhyxis – natură și logos), compartiment al fiziologiei care studiază funcționarea sistemului nervos.

NEUROINFECȚIE, boală infecțioasă a sistemului nervos.

NEUROLEPTICE, substanțe medicamentoase din grupul remediilor psihotrope ce exercită o acțiune oprimentă asupra funcțiilor sistemului nervos central, capabile să juguleze dereglările psihice.

NEUROLIZĂ, distrugere a țesutului nervos.

NEUROLOGIE, (din neuro... și ...logie), știință medico-biologică ce studiază alcătuirea și funcțiile sistemului nervos în normă și în patologie, legitățile filogenezei și ontogenezei acestuia, elaborează metode de diagnostic, de tratament și de prevenție a afecțiunilor sale; accese de dureri acute în zone de inervare a nervului senzitiv lezat, cu o durată de la câteva secunde până la câteva minute.

NEUROM, termen ce desemnează tumorile benigne și formațiunile tumorale ale nervilor periferici și ganglionii simpatici.

NEURON, celulă nervoasă, elementul structural și funcțional al sistemului nervos.

NEUROPATIE, (din neuro... și gr. pathos + boală), denumire comună a diferitor leziuni ale nervilor cranieni și periferici, anomaliile de dezvoltare ale sistemului nervos (congenitale sau dobândite timpuriu) apărute în urma dereglării funcțiilor cerebrale.

NEUROPATOLOGIE, (din neuro... și patologie), știință care se ocupă cu studiul bolilor sistemului nervos, compartiment al neuropatologiei ce studiază cauzele și mecanismul dezvoltării, metodele de diagnostic și prevenție a bolilor neuroase.

NEUROTRAUMATOLOGIE, (din neuro... și traumatologie), ramură a neurochirurgiei care studiază teoria și principalele metode de diagnostic și de tratament al traumelor sistemului nervos central și periferic.

NEUROVIROZĂ, localizare a unei viroze pe sistemul nervos.

NEVRALGIE, durere acută localizată pe traiectul unui nerv senzitiv sau pe ramificațiile sale.

NEVRITĂ, (din neuro...), leziune inflamatorie sau degenerativă a unui nerv, cauzată de unele boli infecțioase (febra tifoidă, gripa), de substanțe toxice (mercur, alcool), traumatism, dereglări metabolice (avitaminoze, diabet zaharat).

NEVROTOMIE, secționare chirurgicală a unui nerv.

NEVROZĂ, (din neuro...), tulburări mentale ce implică stresul cronic, rezultând într-un deficit de funcționare de origine psihogenă, apărută în urma unor tulburări funcționale ale sistemului nervos central: intoxicații, boli somatice și infecțioase, a unui traumatism psihic și craniu-cerebral, a subalimentației ș.a.

NEWPORT, stațiune climaterică din SUA.

NICOTINĂ, substanță alcaloidă incoloră, lichidă și toxică, care se găsește în frunzele de tutun și în alte plante.

NICOTINISM, tabagism, intoxicație lentă cu nicotină.

NICTURIE, prevalarea stabilă a diurezei nocturne asupra celei diurne.

NIMFOMANIE, hipersexualitate patologică la femei manifestată prin tendința irezistibilă la contact sexual cu diferiți parteneri.

NISIPURILE DE AUR, (Златни-Пясъци), stațiune climatologică din Bulgaria.

NISTAGMUS, mișcări oscilatorii ritmice frecvente involuntare ale globului ocular.

NOCIVITĂȚI PROFESIONALE, factori ai mediului de producție și ai procesului de muncă care direct sau indirect pot fi cauza perturbării sănătății lucrătorilor, inclusiv sub formă de boli profesionale.

NODOZITATE, proeminență la articulațiile corpului sau a unei părți a lui.

NOMĂ, cangrenă umedă a mucoasei cavității bucale și pielii feței.

NORDERNEY, stațiune climaterică din Germania.

NORMATIV IGIENIC, indice calitativ și cantitativ minim și/sau maxim admisibil, stabilit prin cercetări în urma estimării riscului, care delimitează valorile factorilor mediului de viață din punct de vedere al siguranței și inofensivității lor pentru sănătatea și viața omului.

NOSOGEOGRAFIE, compartiment al geografiei medicale ce studiază răspândirea geografică a bolilor omului.

NOSOLOGIE, compartiment al medicinei și biologiei științifice consacrată învățăturii despre boală.

NOU-NĂSCUT, copil, începând din ziua nașterii până în a 28-a zi a vieții.

NUCLEE BAZALE, acumulări de corpi neuronali din cadrul sistemului nervos central.

NUFĂRUL ALB, stațiune balneară în or. Cahul, Republica Moldova.

NUTRIȚIOLOGIE, disciplină științifică care studiază probleme ce țin de diverse aspecte ale nutriției: compoziția alimentelor, procesul de mâncare/hrănire, interacțiunea diferitor tipuri de alimente, efectul alimentelor asupra organismului.

O

OBERRAMMERGAU, stațiune climaterică montană din Germania.

OBERHOF, stațiune climaterică montană din Germania.

OBERSTDORF, stațiune climaterică montană din Germania.

OBERWIESENTHAL, stațiune climaterică montană din Germania.

OBEZITATE, (lat. obesitas, de la obesus – gras), acumulare abundentă a țesutului lipidic în organism; Adipozitate, lipomatoză.

OBLITERARE, în medicină, închiderea unui organ cavitătar, canal sau vas în urma concreșterii în lumenul acestuia a țesutului conjunctiv.

OBNUBILARE, în medicină, varietate de întunecare a cunoștinței.

OBOSEALĂ, stare fiziologică cu caracter temporar, apărută în urma unei activități încordate sau prelungite a organismului.

OBSERVAȚIE, supraveghere a persoanelor sănătoase aflate în focarul bolilor de carantină și care intenționează să părăsească zona.

OBSTETRICĂ, (din lat. obstetrix – moașă), știință despre fiziologia și patologia gravidității.

OCHELARI, aparat optic pentru corecția defectelor de vedere sau pentru protecția ochilor de praf, fum, gaz, corpuri străine ș.a.

OCHI, (lat. oculus), organ al vederii.

OCLUZIE DENTARĂ, contactul dintre dinții superiori și cei inferiori; Mușcătură.

OCROTIREA SĂNĂTĂȚII, sistem de măsuri de stat, sociale și medicale, care au ca scop prevenirea și tratamentul bolilor, păstrarea și sporirea nivelului de sănătate al populației, dezvoltarea armonioasă a omului.

ODONTOLOGIE, disciplină științifică consacrată alcătuirii și evoluției sistemului maxilodentar a omului; studiază anatomia,

fiziologia și funcțiile dinților, precum și problemele patologiei și prevenției bolilor în legătură cu starea organelor și condițiile de existență a omului.

ODONTOSTOMATOLOGIE, chirurgie dentară.

ODONTOTERAPIE, ramură de servicii stomatologice a medicinei dentare ce se ocupă cu tratamentul cariei dentare, a efectelor și complicațiilor acesteia.

OFTALMIE, inflamație bilaterală difuză autoimună granulomatoasă a membranei ochiului, dezvoltată de la câteva zile până la decenii de la producerea unei plăgi perforante sau intervenției chirurgicale pe ochi.

OFTALMOLOGIE, (din oftalmo... și logie), știință medico-chirurgicală care studiază anatomia, fiziologia, patologia ochiului și elaborează metode de tratament și profilaxie a acestora.

OFTALMOMICROCHIRURGIE, microchirurgia ochiului.

OFTALMOPATIE, grup de afecțiuni la nivelul ochilor.

OFTALMOPLEGIE, paralizia unuia sau mai multor nervi cranieni ce inervează mușchii ochiului.

OFTALMOSCOPIE, metodă de investigare a structurii fundului de ochi cu ajutorul aparatelor speciale.

OLIGOFRENIE, grup de stări de întârziere în dezvoltarea psihică, în special în dezvoltarea intelectuală, înnăscute sau dobândite diferit după etiologie.

OLIGURIE, micșorarea cantității de urină excretată timp de 24 de ore până la 500 ml.

ONCOLOGIE, domeniu al medicinei ce studiază cauzele, mecanismele dezvoltării, evoluția clinică și metodele de diagnostic, tratament și profilaxie a tumorii.

ONICHIE, onicoză, lezarea plăcii unghiei în dermatoze neinfecțioase.

OPATIJA, stațiune climaterică din Croația.

OPERAȚIE CEZARIANĂ, operație de naștere artificială la care fătul și placenta se extrag prin incizia din peretele abdominal și a uterului, când nașterea pe cale naturală nu este posibilă (bazin strâmt, placenta praevia, poziția transversală a fătului ș.a.).

OPERAȚIE, acțiune terapeutică chirurgicală, efectuată asupra unui organ sau a unui țesut bolnav; Intervenție chirurgicală.

OPISTORHIAZĂ, helmintiază a omului și a animalelor din grupul trematodelor.

ORB, BAD ~, stațiune balneară din Germania.

ORGANIZAȚIA MONDIALĂ A SĂNĂTĂȚII (OMS), instituție de profil a ONU.

ORGANOTERAPIE, utilizarea cu scop curativ a preparatelor medicamentoase obținute din organe, țesuturi și lichide ale omului și animalelor.

ORGASM, punct culminant și final al excitației sexuale, caracterizat prin senzații fizice intense.

ORTODONȚIE, compartiment al stomatologiei ce abordează etiologia, diagnosticul, tratamentul și profilaxia anomaliilor de dezvoltare a dinților și scheletului maxilo-facial.

ORTOPEDIE, compartiment al medicinei clinice ce studiază deformările înăscute și dobândite și dereglările funcției aparatului locomotor și elaborează metode de profilaxie și tratament a acestora.

OSOS, SISTEM ~, vezi **Schelet**.

OSPICIU, instituție curativă unde se acordă ajutor paliativ bolnavilor incurabili în stadiul final al bolii.

OSTEOARTRITĂ, (din osteo... și artrită), inflamație care cuprinde atât articulația, cât și partea osoasă din jur.

OSTEOCONDRODISPLAZIE, grup de anomalii osteocartilaginoase cu transmitere genetică, ce se manifestă prin anomalii de formă sau de lungime a oaselor membrului, coloanei vertebrale sau cutiei craniene și anomalii radiologice.

OSTEOCONDROPATIE, grup de afecțiuni ale pielii de etiologie diferită ce apar în urma dereglării aprovizionării lor cu sânge.

OSTEOCONDROZĂ, proces distrofic în oase și cartilaj.

OSTEODISPLAZIE, viciu de dezvoltare caracterizat prin dereglarea depunerii embrionare a țesutului osos.

OSTEODISTROFIE, (din osteo... și distrofie), tulburare de nutriție a țesutului osos.

OSTEOGENEZĂ, parte a embriologiei care studiază formarea țesutului osos.

OSTEOLOGIE, (din osteo... și logie), parte a anatomiei care se ocupă cu studiul oaselor.

OSTEOMALACIE, boală determinată de mineralizarea insuficientă a țesutului osos ca urmare a dereglării metabolismului vitaminei D sau a insuficienței acesteia precum și a deficitului sărurilor de calciu și de fosfor la o filtrare sporită a acestora în rinichi sau dereglarea absorbției lor în intestin.

OSTEOMIELITĂ, (din osteo... și mielită), infecție osoasă care survine pe fondul proliferării anumitor bacterii sau fungi în organism, în special la nivelul oaselor.

OSTEOPATIE, metodă de tratament prin acțiune manuală, cu impact asupra mecanismelor de autoreglare ale corpului, permițându-i să se recupereze pe cont propriu.

OSTEOPLASTIE, operație de înlocuire a unui fragment de os sau a unui os întreg cu bucăți corespunzătoare de os, de metal sau de material plastic.

OSTEOPOROZĂ, boală a oaselor caracterizată prin reducerea paralelă a mineralelor osoase și matricei osoase, astfel încât osul este în cantitate scăzută, dar cu o compoziție normală procentual.

OSTEOSARCOM, tumoare malignă a osului.

OSTEOSCLEROZĂ, condensare a țesutului osos.

OSTEOSINTEZĂ, metodă chirurgicală de fixare a fragmentelor unui os fracturat cu ajutorul unui material inert sau cu material resorbabil.

OSTEOTOMIE, rezecție a unui os, făcută cu scopul de a remedia o diformitate a acestuia sau în scop terapeutic.

OTIATRIE, compartiment al otorinolaringologiei ce abordează problemele diagnosticului, tratamentului și profilaxiei afecțiunilor urechii.

OTITĂ, (din gr. ous, otos - ureche), inflamație a urechii.

OTORINOLARINGOLOGIE, ORL, disciplină medicală clinică ce studiază particularitățile morfofiziologice, etiologia, patogeniza, clinica, tratamentul și profilaxia afecțiunilor urechii, nasului, faringelui și a regiunilor limitrofe.

OTOSCLEROZĂ, creștere osoasă anormală localizată în urechea medie, care duce la o scădere a auzului și chiar la pierderea completă a acestui simț; Otospongioză.

OTOSCOPIE, una dintre cele mai importante metode de cercetare a conductului auditiv extern, timpanului, iar la distrugerea acestuia și a cavității timpanice cu un instrument special numit otoscop.

OVAR, fiecare dintre cele două glande de reproducere ale femelei, care conține celulele germinative sau ovulele.

OVARECTOMIE, înlăturarea chirurgicală a unuia sau a ambelor ovare.

OVARITĂ, inflamație acută sau cronică a ovarelor; Ooforită.

OVUL, gamet feminin care se dezvoltă în ovar.

OVULAȚIE, stadiu din ciclul ovarian care constă în eliminarea ovulului matur (apt de a fi fecundat) din ovar.

OZONOTERAPIE, folosirea amestecului de oxigen cu ozon în scop curativ.

P

PAHIMENINGITĂ, inflamație a membranei dure a creierului sau a măduvei spinării.

PALANGA, stațiune climaterică și balneologică din Letonia.

PALISADES TAHOE, (Squaw Valley), stațiune climaterică montană din SUA.

PALM BEACH, stațiune climaterică din SUA.

PALM SPRINGS, stațiune balneoclimaterică din SUA.

PALPARE, metodă clinică de investigare a stării unei persoane sănătoase sau bolnave cu ajutorul mâinilor.

PALPITAȚIE, mișcare anormală, puternică, rapidă sau neregulată a inimii, provocată de o boală, de o emoție, de un efort etc.

PAMPOROVO, stațiune climaterică montană din Bulgaria.

PANACEU, (gr. Panakeia – numele zeiței sănătății, din pan... și akos – medicament); la alchimiști, medicament care ar putea, să tămăduiască orice boală; la figurat, cu o nuanță ironică – leac, remediu universal, mijloc pentru rezolvarea oricărei probleme.

PANARICIU, inflamație purulentă acută a țesuturilor degetelor mâinilor.

PANCREAS, glandă de formă alungită, așezată înapoia stomacului, care are legătură cu splina și cu duodenul.

PANCREATITĂ, afecțiune a pancreasului caracterizată prin intensificarea activității propriilor fermenți proteolitici cu dezvoltarea autodigestiei.

PANCREOZIMINĂ, hormon peptidic al sistemului gastrointestinal responsabil de stimularea digestiei grăsimilor și proteinelor.

PANDEMIE, (din pan... și demo), epidemie de proporții deosebit de mari ce poate cuprinde toată țara, câteva țări vecine sau chiar continente.

PANMIELOFTIZIE, boală a măduvei osoase caracterizată prin scăderea până la dispariție a celulelor care fabrică elementele celulare ale sângelui.

PANOFTALMITĂ, (din pan... și gr. ophthalmos – ochi), inflamație purulentă acută a tuturor țesuturilor și membranelor ochilor.

PANSAMENT, (fr. pansement), mijloc de protecție împotriva unei infecții și de tratare a unei boli prin aplicarea pe regiunea bolnavă a unor medicamente și acoperirea ei cu bandaje, vată etc.

PAPILOMĂ, tumoare benignă din epiteliul epidermei.

PAPILOTOMIE, incizie a papilei ampulei duodenale pentru extragerea unui calcul blocat.

PAPULĂ, leziune superficială a pielii, caracterizată printr-o mică ridicătură roșiatică sau neagră, dură, care apare în unele boli de piele și în sifilis.

PARÁD, stațiune balneologică din Ungaria.

PARADONTITĂ, boală acută a gingiilor.

PARADONTOLOGIE, ramura a stomatologiei ce se ocupă cu sănătatea țesuturilor ce susțin dinții pe arcada dentară.

PARAFILIE, dorința sexuală intensă, fantezii sau comportamente care implică obiecte, activități sau situații insolite și cauzează suferința sau umilința altor persoane sau propriei persoane.

PARAFIMOZĂ, strangulare a bazei glandului penisului de un inel prepuțial prea strâmt după decalotare.

PARAFINOTERAPIE, procedură de întinerire și tonifiere foarte plăcută pentru pielea feței, mâinilor și a picioarelor.

PARAFRENIE, boală psihică cu simptome asemănătoare paranoiei și schizofreniei.

PARAGONIMOZĂ, biohelmintiază manifestată în principal prin înfrângerea sistemului respirator.

PARAGRIPĂ, infecție virală respiratorie acută caracterizată cu un debut treptat, afectarea căilor respiratorii și intoxicație manifestată slab.

PARALIZIE, (din para... și lysis – dizolvare, distrucție), dereglarea funcției motorii sub forma imposibilității efectuării de mișcări voluntare ca urmare a dereglării inervării mușchilor corespunzători; Paralizie bulbară, sindrom de lezarea nervilor glosofaringian, vag și sublingual sau a nucleelor lor motorii, dislocate în mielencefal, cu paralizia periferică a mușchilor limbii, buzelor, cerului gurii, faringelui, coardelor vocale; Paralizie cerebrală infantilă, grup de boli ale sistemului nervos central dezvoltată în urma lezării creierului la stadiile timpurii ale ontogenezei și manifestate prin dereglări motorii, și deseori prin dereglări ale psihicii, vorbirii, văzului, auzului ș.a.; Paralizie progresivă, boală psihică ce apare în leziuni sifilitice ale creierului care evoluează cu dezintegrare progresivă a personalității, dereglări neurologice și afective și finalizează cu marasm sau demență totală.

PARAMEDICINĂ, noțiune convențională ce reunește deprinderile practice și concepțiile teoretice aplicate cu scop curativ sau diagnostic, dar care nu au o fundamentare științifică și nu sunt recunoscute de medicina contemporană.

PARAMNEZIE, dereglare a memoriei manifestată prin amintiri false sau deformatate, deplasarea evenimentelor în timp.

PARANEFRITĂ, inflamație a țesutului adipos subcutanat din jurul rinichilor.

PARANOIA, (gr. paranoia – nebunie, zăpăceală), proces de gândire puternic afectat de anxietate sau frică, decurgând cu halucinații și schimbări accentuate de personalitate.

PARAPERTUSSIS, boală infecțioasă acută asemănătoare cu tusea convulsivă.

PARAPLEGIE, paralizia ambelor mâni sau ambelor picioare.

PARAPROCTITĂ, inflamație a țesutului celular subcutanat ce înconjoară rectul.

PARASTEZIE, dereglarea sensibilității sub formă de senzații neplăcute ce apar spontan în diferite părți ale corpului sub formă de înțepături, arsuri, amorțeli etc.

PARATHORMON, hormon paratiroidian.

PARATIF, (din para... și tifos), boală infecțioasă acută provocată de anumite specii de salmonele, asemănătoare cu agenții patogeni ai tifosului abdominal.

PARAVACCIN, boală infecțioasă caracterizată prin apariția pe pielea mâinilor a unor noduli denși nedureroși.

PARAZITOLOGIE, disciplină care se ocupă cu studiul paraziților și cu măsurile de combatere a acestora.

PAREZĂ, dereglare a funcțiilor motorii în legătură cu reducerea puterii mușchilor în urma diferitor procese patologice din sistemul nervos.

PARKINSONISM, sindrom neurologic manifestat prin îmbinarea hipochineziei, rigidității, tremurului în stare de repaus și instabilitate a poziției.

PARODONTOZĂ, afectare distrofică a parodontiului manifestată prin atrofie progresivă și distrugerea ulterioară a excrescențelor alveolare; Amfodontoză.

PARODONȚIU, complex morfologic funcțional care asigură fixarea dinților în osul maxilar.

PARONICHIE, inflamația tegumentelor periunghiale.

PAROTIDITĂ EPIDEMICĂ, boală infecțioasă acută caracterizată prin afectarea glandelor salivare.

PAROXISM, în medicină, intensitate maximă, punct culminant la care ajunge o senzație, un sentiment, o stare, un proces, o acțiune în desfășurare etc.

PATOGENEZĂ, (din gr. pathos – boală și geneză), mecanismul dezvoltării bolilor și proceselor patologice; patogenie.

PATOGENITATE, (din gr. pathos – boală și ... gen), proprietate a unor microorganisme de a provoca infecții.

PATOGRAFIE, metodă biografică de cercetare în psihiatrie și psihologia socială ce studiază viața personalităților, în special cu scopul evidențierii reflectării în creația acestora a stărilor morbide de care sufereau.

PATOLOGIE, (din gr. pathos – boală și logie), știință ce studiază legitățile apariției, dezvoltării și încheierii bolilor și proceselor patologice; Patologie regională, particularitățile morbidității populației de pe un anumit teritoriu ce țin de condițiile naturale și sociale.

PATOMORFOZĂ, schimbarea manifestărilor clinico-patologice ale bolilor sub influența diferitor factori.

PAVORURI NOCTURNE, varietatea a dereglării somnului manifestată prin trezirea pe neașteptate incompletă, de obicei în faza somnului lent.

PĂR, (lat. pilum), derivat cornos al pielii cu rol de protecție contra frigului și traumatismelor mecanice.

PECINGINE, nume popular dat mai multor boli de piele contagioase, caracterizate prin erupții cu bășicuțe, care, uscându-se, lasă niște pete scorbtoase ce produc mâncărimi; Eczemă.

PEDERASTIE, termen folosit în literatura științifică cu diferite semnificații; sinonim al homosexualității masculine; acțiuni sexuale dintre un bărbat și un băiețel.

PEDIATRIE, (gr. pats, patdos – copil și iatreia – a trata), ramură a medicinei care studiază anatomia, fiziologia organismului copilului, etiologia, patogeneza, caracteristicile clinice, tratamentul și profilaxia bolilor la copii până la vârsta de 14 ani. Se ocupă și de unele probleme de educație a copiilor.

PEDICULOZĂ, schimbare a pielii provocată de parazitarea pe ea a păduchilor.

PEDOFILIE, dereglare a comportamentului sexual; atracție sexuală față de copii și acțiuni sexuale cu aceștia pentru atingerea satisfacției sexuale; una dintre cele mai răspândite forme de parafilii.

PEMFIGUS, (din gr. pemphix – veziculă, beșicuță), dermatoză de etiologie necunoscută caracterizată prin formarea pe piele și/sau mucoase a veziculelor cu o evoluție gravă; Pemfigus nou-născutului, piodermie epidemică cu o contagiozitate înaltă a nou-născutului provocată de stafilococi.

PENIS, organ masculin de copulație și micțiune.

PERCUȚIE, (lat. percussio – lovire), metodă de investigație clinică a organelor interne, constând în aprecierea sonorității sau a rezonanței produse prin tapotamentul cu extremitățile degetelor pe pielea regiunii studiate.

PERFORAȚIE, (lat. perforatio), apariția unui orificiu penetrant în peretele organului cav ca urmare a unei boli sau traume.

PERFUZIE, introducere lentă și continuă, picătură cu picătură, a sângelui sau a unei substanțe medicamentoase în venă ori în țesutul subcutanat, în scopuri terapeutice.

PERIARTRITĂ, inflamație sau lezare distrofică a țesuturilor moi ce înconjoară articulația, mușchii, tendoanele, ligamentele în locul fixării lor de coaste; Periartrită nodulară, boală din grupul colagenozelor.

PERICARD, înveliș al inimii, format dintr-o foiță seroasă și una fibroasă.

PERICARDITĂ, inflamație a pericardului.

PERICEMENTITĂ, vezi **Periodontită**.

PERINATOLOGIE, compartiment al obstetricii și pediatriei ce studiază perioada perinatală, ce include dezvoltarea fătului cu 28 săptămâni de sarcină, travaliul și primele 7 zile de viață a nou-născutului.

PERIOADA DE INCUBAȚIE, perioada de timp de la momentul pătrunderii agentului patogen în organism până la primele manifestări clinice ale afecțiunii.

PERIODONTITĂ, (din peri... și gr. odons, odontos – dinte), inflamație a periodontului.

PERITONITĂ, inflamație a peritoneului provocată de microbii de putrefacție.

PERVERSITATE, înclinare spre rău, plăcere patologică de a face rău, de a provoca suferință și de a se bucura de suferința altuia; deviere de la normal a instinctelor, a judecății.

PERVERSIUNE SEXUALĂ, act nefiresc legat de viața sexuală.

PESTĂ, (lat. pestis – molimă), boală infecțioasă din grupul zoonozelor bacteriene; Ciumă.

PETEȘIE, pată de culoare roșie-vișinie, de dimensiuni reduse, care apare pe piele în urma unei rupturi capilare, de obicei în diferite boli infectocontagioase, în purpură etc.

PICIOR STRÂMB, malformație a piciorului caracterizată prin re-tracții tendinoase și musculare și malformații osoase care duc ca sprijinul piciorului pe sol să nu fie repartizat normal pe regiunea plantară.

PIELE, țesut conjunctiv-epitelial care acoperă întreaga suprafață a corpului.

PIELOGRAFIE, metodă de diagnostic radiologic aplicată pentru cercetarea bazinetelor renale și a ureterelor după administrarea în ele a remediilor de contrast.

PIELONEFRITĂ, (din gr. pielos – bazin și nefrită), boală inflamator infecțioasă nespecifică a rinichilor cu afectarea, în principal, a țesutului conjunctiv, bazinetelor și calicelor.

PIEPT, parte superioară a corpului, de la abdomen până la gât; Torace.

PIEȘT'ANY, stațiune balneară din Slovacia.

PILOROSPASM, dereglarea funcției motorii a stomacului determinată de contracția spastică a mușchilor regiunii de evacuare.

PILOROSTENOZĂ, îngustarea lumenului pilorului.

PINTEN CALCANEU, excrescență osoasă apărută pe osul calcaneului.

PIODERMITĂ, (din gr. pyon – puroi și dermă), nume generic dat inflamațiilor supurative ale pielii produse de stafilococi și streptococi.

PIONEFROZĂ, inflamație piogenă a rinichilor cu degenerescenta parenchimului.

PIROGENE, substanțe biologice active de origine exo- și endogene ce provoacă creșterea temperaturii corpului și dezvoltarea febrei.

PIROMANIE, dorința impulsivă de a da foc.

PIROTHERAPIE, denumire comună a metodelor de tratament a unor afecțiuni cu substanțe pirogene.

PLACEBO, substanță indiferentă farmacologic ce imită, după aspectul exterior, formă și gust, o oarecare substanță medicamentoasă.

PLACENTĂ, organ muscular și spongios care se formează în perioada de gestație și care face legătura între mamă și embrion, servind la nutriția și respirația acestuia, eliminându-se la naștere.

PLAGĂ, lezare mecanică a țesuturilor organismului sub formă de dereglare a integrității pielii sau mucoaselor; Rană.

PLANTE MEDICINALE, plante din care se prepară medicamente. Se cunosc peste 12 mii de specii, răspândite pe tot globul pământesc. În RM se întâlnesc cca 200 de specii de plante medicinale.

PLASMAFEREZĂ, înlocuirea plasmei sângelui bolnavului cu plasmă de donator, cu soluții de substituenți ai plasmei.

PLASMĂ, (gr. plasma – formație), parte lichidă a sângelui, limfei, spermei și embrionului.

PLATIPODIE, deformarea a tălpii piciorului manifestată prin aplatizarea bolții.

PLĂMÂN, fiecare dintre cele două organe principale, cu aspect spongios, înconjurate de pleură, situate simetric în cavitatea toracică, cu ajutorul cărora se face respirația; Pulmon.

PLETORĂ, cantitate de sânge sau de lichide depășind valorile normale în întreg corpul sau în anumite porțiuni; se manifestă prin roșeața pielii și a mucoaselor, contracții puternice ale inimii însoțite de palpitații, puls arterial plin, vene pline și respirații superficiale scurte.

PLEURĂ, (gr. pleura – literal, coastă), membrană seroasă care învelește plămânii și căptușește pereții cavității toracice.

PLEUREZIE, inflamația acută sau cronică a pleurei pulmonare, însoțită adesea de o abundentă secreție de lichid seros, purulent sau hemoragic.

PLEURITĂ, inflamația uscată a pleurei pulmonare, fără apariția lichidului în cavitatea pleurală; Pleurită uscată.

PLEX, (din lat. plexus, -us – împletire, încolăcire), țesut format din fibre nervoase sau din vase sangvine împletite nesistematizat între ele, care se află în diferite puncte ale organismului.

PLEXITĂ, afectare a plexului nervos format de ramurile anterioare ale nervilor rahidieni; se manifestă prin dereglări senzitive, motorii și vegetativ-trofice.

PLOMBAREA DINȚILOR, completarea defectelor și cavităților în țesuturile dure ale dintelui, formate în urma procesului patologic sau a traumelor, cu material pentru plombare.

PLOMBĂ, material special, alcătuit din amalgam, porțelan etc., folosit pentru astuparea cariilor dentare.

PLOMBIÈRES-LES-BAINS, stațiune balneologică din Franța.

PNEUMOCONIOZE, grup de boli profesionale cronice ale plămânilor determinate de inspirarea timp îndelungat a prafului de producție și caracterizate prin dezvoltarea procesului fibros.

PNEUMOLOGIE, ramură a medicinei care studiază bolile plămânului.

PNEUMONIE, (din gr. pneumon – plămân), grup de afecțiuni caracterizate prin inflamația țesutului pulmonar ce apare ca boală de sine stătătoare sau ca manifestare sau complicație a unei boli oarecare; una dintre cele mai frecvente afecțiuni ale plămânilor.

PNEUMOSCLEROZĂ, (din gr. pneumon – plămân și scleroză), concreșterea locală sau difuză a țesutului conjunctiv în plămâni în urma unui proces inflamator sau distrofic cronic ce duce la dereglarea elasticității și funcției de schimb gazos în țesutul pulmonar.

PNEUMOTORAX, acumulare de gaz sau de aer în cavitatea pleurală.

PODĚBRADY, stațiune balneologică din Cehia.

POIANA BRAȘOV, stațiune climaterică montană din România.

POLACHIURIE, creștere a frecvenței urinării în decurs de 24 de ore, fără a crește neapărat volumul total de urină.

POLIARTRITĂ, (din poli... și artrită), inflamație a patru și mai multe articulații.

POLICITEMIE, leucoză cronică la care se constată formarea în principal a eritrocitelor, mai rar, și nu întotdeauna, a leucocitelor și trombocitelor.

POLICLINICĂ, (din gr. polis – oraș și klinike – tratament), instituție curativ-profilactică, cu profil larg sau specializată, ce acordă ajutor medical bolnavilor ce se prezintă singuri sau la domiciliu.

POLIDACTILIE, prezența a șase și mai multe degete la o mână sau un picior; una dintre cele mai răspândite vicii de dezvoltare.

POLIFAGIE, consum excesiv de alimente fără senzație de sațietate.

POLINEUROPATII, grup de afecțiuni ale sistemului nervos periferic caracterizate prin scăderea forței musculare și tulburări senzoriale.

POLINEVRITĂ, afectare a sistemului nervos periferic caracterizată prin tulburări senzitive și motorii, survenind simetric de ambele părți ale corpului și predominând la extremitățile nervilor.

POLIOMIELITĂ, boală infecțioasă acută caracterizată prin lezarea substanței cenușii din măduva spinării și schimbări inflamatorii ale mucoaselor din intestin și nazofaringe; Paralizie epidemică infantilă.

POLIP, în medicină, formațiuni benigne din epiteliul mucoaselor.

POLIPOZĂ, boală caracterizată prin dezvoltarea mai multor polipi pe aceeași mucoasă.

POLIPRAGMAZIE, situație în care i se prescriu bolnavului prea multe medicamente sau prea multe proceduri curative.

POLISEROZITĂ, inflamație a mucoaselor seroase ale câtorva cavități ale corpului.

POLIURIE, afecțiune în care se produc cantități abundente de urină asociate cu o creștere a frecvenței urinării.

POLUȚIE, scurgere spontană a lichidului seminal la bărbați în timpul nopții, nelegată de actul sexual sau masturbație.

PONTRESINA, stațiune climaterică montană din Elveția.

PORTOFINO, stațiune climaterică din Italia.

PÖRTSCHACH, stațiune climaterică montană din Austria.

POZZUOLI, stațiune balneoclimaterică din Italia.

PRECANCER, stare precanceroasă, denumire comună a schimbărilor displastice înăscute sau dobândite în baza cărora se dezvoltă, probabil, tumorile.

PRECIPITARE, în imunologie, reacția de trecere a moleculelor solubile a anumitor antigeni proteici în precipitat cu ajutorul anticorpilor speciali.

PREDEAL, stațiune climaterică montană din România.

PREECLAMPSIE, formă gravă de disgravidie, premergătoare eclampsiei.

PRELEVARE, a detașa, a extrage, a lua o parte, (relativ mică) dintr-un organ.

PREMIUL LASKER, premiul american în domeniul științelor medicale.

PRESBIACUZIE, reducere a auzului în perioada senilă determinată de schimbările atrofice și degenerative în organul spiralat și ganglionii spiralați ai melcului.

PRESOTERAPIE, eliminarea grăsimii prin drenarea acesteia către sistemul limfatic prin presomasaj.

PREZBIOPIE, (din gr. presbys – bătrân și opis – vedere), scădere a puterii de focalizare a cristalinului la vederea de aproape.

PRIAPISM, erecții de lungă durată, dureroase, nelegate cu excitația sexuală.

PRIM AJUTOR, totalitatea măsurilor care se aplică imediat în cazul unei urgențe medicale până la sosirea serviciului de urgență sau până la intervenția unui medic.

PRIMIPARĂ, femeie care a năcut pentru prima dată.

PRIMITOR UNIVERSAL, subiect care poate primi sânge aparținând oricărui grup sangvin. Doar subiecții din grupul AB sunt primitori universali.

PROBAND, subiect particular care este studiat sau raportat.

PROCEDURĂ, (fr. procedure), tratament special efectuat în unități sanitare pentru tratarea diverselor boli.

PROCTITĂ, inflamație a mucoasei rectului; Rectită.

PROCTOLOGIE, compartiment al gastroenterologiei și chirurgiei ce studiază bolile rectului și anusului.

PRODROM, simptom precoce care precedă sau anunță apariția unei boli.

PROFILACTICĂ, în medicină, complex de măsuri ce urmăresc înlăturarea factorilor cu acțiune nocivă asupra sănătății oamenilor, prevenirea unor boli concrete precum și ameliorarea condițiilor de muncă și de odihnă ale populației, protecția mediului ambiant.

PROFILACTORIU, instituție de recuperare și reabilitare medicală.

PROGNOSTIC, presupunere medicală despre evoluția și exodul bolii în raport cu viața, sănătatea și capacitatea de muncă.

PROGRESIE TUMORALĂ, schimbarea simptomelor morfologice, biochimice, funcționale ale tumorii în procesul de creștere.

PROLAPS, deplasare sau ieșire a unui organ în afara corpului sau a cavității în care se află, din cauza slăbirii mijloacelor sale de fixare; Prolaps rectal, ieșirea parțială sau totală a rectului prin anus; Prolaps uterin, deplasare a uterului în jos ca urmare a defectului mușchilor fundului bazinei.

PROSTATĂ, organ muscular și glandular care înconjoară porțiunea inițială a uretrei și care aparține aparatului genital masculin.

PROSTATITĂ, (din gr. prostates – literal, care stă înaintea), afecțiune a prostatei.

PROSTRĂȚIE, scădere bruscă a activității psihice însoțită de stări de inhibiție a vorbirii și mișcărilor; inhibarea sau abolirea reacțiilor la excitanții externi.

PROTEINURIE, exces de proteine în urină; Albuminurie.

PROTEZARE, restabilirea deplină sau parțială a formei și funcției organelor sau ale părților corpului în urma traumelor, bolilor sau viciilor de dezvoltare cu ajutorul protezelor.

PROTEZĂ, aparat sau piesă medicală care înlocuiește un organ, un membru, o parte dintr-un membru amputat sau un conduct natural al corpului omenesc ori pe care se fixează o dantură falsă.

PRUNC, copil în primele luni de viață; Sugaci.

PRUNCUCIDERE, infracțiune care constă în uciderea de către mamă a propriului copil nou-născut.

PRURIGO, dermatită pruriginoasă însoțită de mâncărimi și manifestată clinic prin apariția unor papule sau vezicule pe piele.

PRURIT, (lat. pruritus, -us – mâncărime), senzație specifică cauzată de excitarea pielii și mucoaselor.

PSAMOTERAPIE, metodă de tratament cu nisip încălzit sub formă de băi locale sau generale.

PSEUDOAMNEZIE, tulburare de memorie.

PSEUDODEMENȚĂ, dereglare psihică din grupul psihogeniilor caracterizată prin regres psihic, asemănător cu demența.

PSEUDOHALUCINAȚII, dereglări psihice din grupul psihogeniilor care apar involuntar, fără careva acțiuni din afara organismului.

PSEUDOLOGIE, în medicină, predispunere a bolnavilor psihici la expunerea unor evenimente neverosimile ce ar fi avut loc în viața lor.

PSEUDOTUBERCULOZĂ, boală infecțioasă caracterizată prin formarea în organele interne a tuberozităților asemănătoare cu cele din tuberculoză.

PSIHANALIZĂ, orice tehnică de cercetare psihologică și de psihoterapie prin explorarea inconștientului.

PSIHASTENIE, (din. psiho... și gr. asthenea – slăbiciune), formă de nevroză caracterizată prin obsesii și fobii, prin stări de nehotărâre și nesiguranță etc.

PSIHIATRIE, domeniu al medicinei clinice ce studiază manifestările, evoluția și cauzele bolilor psihice, metodele de diagnostic și de tratament, de profilaxie și de acordare a ajutorului bolnavilor.

PSIHOCHIRURGIE, totalitate a metodelor chirurgicale de tratament a dereglărilor psihice cronice.

PSIHODISLEPTIC, remedii psihotrope sintetice sau vegetale ce provoacă în doze relativ mici dereglări psihice temporare; substanță psihotropă.

PSIHOFARMACOLOGIE, compartiment al farmacologiei și psihiatriei ce studiază acțiunea substanțelor medicamentoase și a substanțelor chimice biologice active asupra activității psihice și elaborează metode de utilizare a remediilor psihotrope pentru tratamentul bolilor psihice.

PSIHOGENII, reacții psihice patologice provocate de o traumă psihică.

PSIHOIGIENĂ, domeniul al igienei ce studiază influența mediului extern asupra sănătății psihice a omului și elaborează măsuri de păstrare și fortificare a acesteia.

PSIHONEUROLOGIE, noțiune pentru desemnarea complexului de discipline științifice ce studiază diferite aspecte ale dereglării funcțiilor sistemului nervos și psihice.

PSIHOPATIE, (din psiho... și ...patie), dizarmonie a personalității ce împiedică adaptarea ei socială în lipsa semnelor de boli psihice.

PSIHOPATOLOGIE, compartiment al psihiatriei consacrat cunoașterii stărilor anormale ale psihicii și bolilor psihice în baza studierii legităților generale ale originii, manifestării, evoluției și sfârșitul dereglărilor funcțiilor psihice.

PSIHOPROFILACTICĂ, compartiment al psihiatriei ce se ocupă cu elaborarea și realizarea măsurilor de prevenție a bolilor psihice și a trecerii lor în forme cronice, precum și cu reabilitarea bolnavilor.

PSIHOSINDROM ORGANIC, stare morbidă cu dereglare preferențială a memoriei, intelectului și sferei emoționale determinată de afecțiunea organică a creierului.

PSIHOSOMATICĂ, explicare a bolilor în care o atenție deosebită se acordă rolului factorilor psihici în declanșarea și evoluția lor.

PSIHOTERAPIE, metodă de tratare a tulburărilor psihice sau organice prin metode psihologice.

PSIHOZĂ, boală psihică manifestată prin tulburări ale comportamentului, gândirii sau afectivității de care bolnavul nu este conștient și care necesită izolarea acestuia; Psihoză maniaco-depresivă, tulburare mintală ce modifică anormal dispoziția afectivă, energia și abilitatea de funcționare a unei persoane; Psihoză postnatală, dereglări psihice ce apar după naștere în legătură cu schimbările somatice din organismul lăuzei; Psihoză senilă, boală psihică ce apare după 60 de ani.

PSITACOZĂ, boală infecțioasă provocată de un microorganism transmis mai ales de papagali; Boala papagalilor.

PSORIAZIS, (gr. psoriasis), boală cronică recidivantă necontagi-oasă a pielii; una dintre cele mai răspândite dermatoze.

PTOZĂ, coborâre uni- sau bilaterală a pleoapei superioare, pleopă căzută ca urmare a unei leziuni congenitale sau dobândite a musculaturii sau inervației acesteia.

PUBERTATE, perioadă a vieții omenești situată între copilărie și adolescență, caracterizată prin maturizarea glandelor sexuale, prin apariția caracterelor sexuale secundare și printr-o dezvoltare psihică intensă.

PUERILISM, stare patologică manifestată prin așa-numitul regres al activității psihice, (prezența în comportamentul și în expunerile adultului a trăsăturilor specifice copiilor).

PULMONOLOGIE, compartiment al medicinei ce studiază bolile organelor respiratorii și elaborează metode de diagnostic, tratament și prevenție.

PULPĂ, (din lat. pulpa, -ae – parte cărnosă), vezi **Dinte**.

PULPITĂ, inflamație a pulpei dentare.

PULS, mișcare fiziologică ritmică de dilatare și de contractare a pereților arterelor, determinată de creșterea volumului de sânge pompat de inimă.

PUNCTIE, manevră prin care se introduce un ac sau un trocar într-o structură anatomică a organismului prin care se extrage lichidul sau aerul conținut, se extrage un fragment de țesut, fie se introduc diferite medicamente.

PUNTA DEL ESTE, stațiune climaterică din Uruguay.

PURI, stațiune climaterică din India.

PUROI, materie lichidă vâscoasă, de culoare galbenă-verzuie, formată în răni, în leziuni, în diverse organe etc. din microbi și rămășițe de leucocite.

PURPURĂ, boală caracterizată prin apariția unor erupții hemoragice subcutanate; Purpura trombocitopenică, denumire comună a grupului de boli determinate de trombocitopenie și manifestate prin hemoragii.

PUSTULĂ, colecție de puroi de dimensiuni mici din stratul superior al epidermei sau dermei.

PUSTULOZĂ, afecțiune caracterizată prin leziuni pustuloase.

PYRMONT, BAD ~, stațiune balneară din Germania.

R

RABIE, boală acută provocată de o infecție virotică, frecventă la animale, (câini, lupi, pisici etc.), transmisibilă și omului, care se manifestă prin accese nervoase puternice, urmate de paralizie și apoi de moarte; Turbare.

RABKA-ZDRÓJ, stațiune balneară și climatologică din Polonia.

RADICULITĂ, inflamație a rădăcinilor nervilor spinali manifestată prin așa-numitul sindrom radicular.

RADIODIAGNOSTIC, identificarea leziunilor și bolilor cu ajutorul cercetării radiologice.

RADIOLOGIE, (din radio... și ...logie), ramură a medicinei care se ocupă cu examinarea corpului omenesc cu ajutorul razelor X și γ și cu aplicarea lor în precizarea diagnosticului și în terapia unor boli; Radiație medicală, domeniu al medicinei clinice ce studiază aplicarea razelor Röntgen pentru investigarea alcătuirii și funcțiilor organelor și sistemelor de organe precum și pentru diagnosticul bolilor.

RADIOPROTECTORI, substanțe chimice sintetice introducerea cărora în organismul omului garantează radiorezistența acestuia.

RADIOSCOPIE, metodă de cercetare la care imaginea radiologică a obiectului se obține pe ecranul fluorescent sau ecranul instalației radiologice.

RADIOTERAPIE, metodă de tratament, în special al bolilor oncologice, cu ajutorul radiației ionizante; tip de radioterapie bazată pe folosirea razelor Röntgen; Radioterapie cu captare de neutroni, metodă a radioterapiei pentru tratamentul bolilor oncologice cu utilizarea reacțiilor nucleare ce apar între medicamentele radiosensibile, acumulate preventiv, și neutroni.

RADIUMTERAPIE, folosire a radiului în tratamentul unor boli, în special al unor forme de cancer.

RAHITISM, afecțiune caracteristică primei copilării, ce constă în calcifierea insuficientă a țesutului fundamental osos.

RALURI, zgomote respiratorii patologice ce apar în bronhii, trahee sau în cavitățile apărute în plămâni.

RAPALLO, stațiune climaterică din Italia.

RASE UMANE, mari grupări de oameni, constituite în procesul evoluției omului.

RAȚIE ALIMENTARĂ, cantitate de alimente care permite satisfacerea necesităților energetice, în macronutrimente – proteine, lipide, glucide, în micronutrimente – vitamine, minerale și în apă, ale unui individ sau ale unui grup de persoane.

RĂU DE LEGĂNARE, stare morbidă manifestată la diferite forme de deplasare a omului, și respectiv, toate formele de legănare sunt determinate cu noțiunea de „boala mișcării”.

REABILITARE MEDICALĂ, lărgirea cadrului asistenței medicale acordate pacientului prin includerea, de către medic, în planul terapeutic și a perioadei de convalescență.

REABILITAREA BOLNAVILOR ȘI INVALIDIZILOR, complex de măsuri medicale, obștești și de stat, efectuate cu scopul compensării maxime a funcțiilor dereglate sau pierdute ale organismului bolnavilor și invalidizilor, și adaptarea lor socială.

REABSORBȚIE, în fiziologie, absorbția inversă a apei și substanțelor dizolvate în ea din ultrafiltratul plasmei sângelui ce junge în rinichi și glande.

REACTIVITATE A ORGANISMULUI, proprietate a organismului de a reacționa într-un mod anume la acțiunea factorilor mediului ambiant și la schimbările mediului său intern.

REAȚIE, fenomen nemijlocit prin care materia vie răspunde acțiunii unui excitant, (venit din interior sau din afară); Reacție alergică, reacția organismului unor persoane la contactul repetat cu anumite substanțe, denumite alergeni; Reacție imună, prezența și/sau dezvoltarea de anticorpi contra antigenelor eritrocitare, leucocitare, trombocitare; Reacție actinică, schimbare a organelor și a țesuturilor generate de acțiunea radiației ionizante; nu necesită tratament special și dispăre de sine stătător.

REANIMARE, resuscitare, complex de măsuri ce au ca scop restabilirea funcțiilor vitale pierdute pe neașteptate sau brusc, dereglate ale organismului aflat în moarte clinică.

REANIMATOLOGIE, compartiment al medicinei clinice ce studiază patogeneza proceselor ce apar în stările limitrofe cu moartea, și în perioade de restabilire după moartea clinică și elaborează metode de reanimare și terapie intensivă.

RECIDIVĂ, în medicină, restabilirea simptomelor bolii după remisiune; Reîmbolnăvire.

RECONVALESCENȚĂ, stadiul final al bolii pentru care este caracteristică restabilirea activității vitale normale a organismului.

RECT, ultima parte a tubului digestiv, care se întinde de la colon până la orificiul anal.

RECTITĂ, inflamație a rectului.

RECTORAGIE, hemoragie rectală.

RECTOSCOPIE, metodă de investigație a rectului prin vizualizarea mucoasei acestuia cu ajutorul rectoscopului sau oglinzii rectale.

RECTOTOMIE, incizie a rectului, pentru a aborda cavitatea bazinetului.

REFLEXOTERAPIE, metode curative bazate pe excitarea de către factori fizici a anumitor puncte de pe corpul omului.

REFLUX, deplasare a conținutului lichid dintr-un organ cavitărilor în altul în direcție inversă, antifiziologic.

REFRAȚIA OCHIULUI, capacitate de refracție a sistemului optic al ochiului exprimată în dioptrii.

REGIM, totalitatea regulilor impuse modului de viață sau de alimentație a unei persoane (suferinde).

REICHENHALL, BAD ~, stațiune balneară climatologică din Germania.

REMEDIU, substanță care previne, ameliorează sau tratează o boală; Leac, medicament; Remediu astringent, preparat medicamentos ce creează pe mucoase sau piele o peliculă în urma denaturării albuminei din mucus sau a țesuturilor necrozate cu formarea albuminaților denși; Remediu carminativ, preparat medicamentos ce reduce acumularea gazelor în intestin; Remediu chimioterapic, medicament utilizat în chimioterapie; Remediu colagog, preparat medicamentos ce intensifică formarea bilei și acizilor biliari în hepatocite; Remediu colinolitic, substanță farmacologică antagonistă al acetilcolinei; Remediu colinomimetic, substanțe medicamentoase cu structură chimică diferită a căror acțiune coincide în principal cu efectele acțiunii acetilcolinei; Remediu curariform, miorelaxant cu acțiune periferică; Remediu de contrast radiologic, preparat ce se deosebește considerabil de țesuturile biologice după capacitatea de a absorbi razele Röntgen datorită cărui fapt este folosit la radiodiagnostic pentru vizualizarea structurilor organelor și sistemelor ce nu pot fi evidențiate sau sunt rău vizualizate la cercetări radiologice obișnuite; Remediu desensibilizant, preparat medicamentos ce atenuează sensibilitatea sporită a organismului la alergeni; Remediu imunotrop, preparat medicamentos ce modifică răspunsul imun al organismului; Remediu medicamentos, substanță utilizată pentru tratamentul, diagnosticul și profilaxia bolilor, precum și cu scopul reglării funcțiilor fiziologice ale omului și ale animalelor; Remediu miotic, medicament ce îngustează pupila; Remediu mucilaginos,

remediu medicamentos ce formează la amestecarea cu apa soluții coloidale, emulsii și suspensii ce pot proteja terminațiile nervoase din mucoase și piele din acțiunea substanțelor iritante și îngreunează absorbția acestora; Remediu inotrop, remediu medicamentos ce ameliorează memoria și stimulează activitatea intelectuală; Remediu psihostimulant, remediu medicamentos ce stimulează selectiv activitatea psihică, sporind temporar capacitatea de muncă, micșorând senzația de oboseală, ameliorând dispoziția; Remediu psihotrop, preparat medicamentos ce exercită acțiune asupra psihicii; Remediu uterin, substanță medicamentoasă ce acționează asupra activității și tonusului miometrului.

REMISIUNE, (lat. remissio, -onis – destindere), etapă din evoluția bolii caracterizată prin atenuarea sau dispariția manifestărilor acesteia.

REOGRAFIE, metodă de cercetare a oscilațiilor pulsatile ale vaselor sangvine din organe și țesuturi, bazată pe înregistrarea grafică a schimbărilor rezistenței electrice a țesuturilor cercetate.

REPRODUCĂTOR, SISTEM ~, sistem de organe dintr-un organism care lucrează împreună pentru reproducere.

RESPIRATOR, SISTEM ~, set de organe și structuri, care permit schimbul de gaze între mediul înconjurător, (oxigenul încărcat) și corpul uman.

RESPIRAȚIE, (din lat. respiratio, -onis), totalitate a proceselor fiziologice prin care se realizează schimbul de gaze, (absorbirea oxigenului și eliminarea dioxidului de carbon) între organismele vii și mediul înconjurător; Respirație artificială, schimbarea aerului din plămâni pe cale artificială la încetarea sau insuficiența ventilării lor naturale.

RETICULOCITE, forme nemature de eritrocite.

RETINĂ, membrană internă, nervoasă, a globului ocular, sensibilă la lumină, alcătuită din mai multe straturi de celule, pe care se formează imaginea vizuală.

RETINITĂ, (din lat. rete, -is – plasă, rețea), inflamație a retinei.

RETINOPATIE, denumire comună a diferitor afecțiuni neinflamatoare ale retinei și afecțiunile acesteia în caz de alte boli.

REUMACARDITĂ, afecțiune a inimii în caz de reumatism.

REUMATISM, boală infecțioasă alergică caracterizată prin afectarea țesutului conjunctiv, cu localizarea procesului în sistemul cardiovascular, și evoluție recidivantă; Boala lui Sokolski Bouillaud.

REUMATOLOGIE, (din reumatism și logie), compartiment al terapiei ce studiază așa-numitele boli reumatice, artrita, guta ș.a. pentru care este caracteristică afectarea țesutului conjunctiv, organelor interne și articulațiilor.

REZECTIE, intervenție chirurgicală ce constă în înlăturarea părții afectate a organului sau formațiunii anatomice.

REZISTENȚĂ, stabilitate a organismului la acțiunea diferitor factori traumatizanți.

RHESUS FACTOR ~, (Rh), prezența unei proteine specifice pe suprafața globulelor roșii.

RIBOFLAVINĂ, denumire științifică a vitaminei B₂.

RICKETTSIOZĂ, boală infecțioasă acută provocată de rickettsii și transmisă de către artropodele sugătoare precum și pe cale aeriană și alimentară.

RIGIDITATE, în medicină, creșterea tonusului mușchilor scheletici manifestată printr-o supratensiune permanentă.

RINICHI, fiecare dintre cele două organe interne ale omului și ale animalelor superioare, care secretă și excretează urina și care sunt situate în regiunea lombară, în afara cavității peritoneale, de fiecare parte a coloanei vertebrale; Rinichi migrator, stare patologică la care rinichiul în poziție verticală a corpului întrece mobilitatea fiziologică; Rinichi artificial, aparat utilizat în caz de insuficiență renală care curăță sângele de deșeurile pe care acesta le poartă.

RINITĂ, inflamație a mucoasei nazale, guturai.

RINORAGIE, hemoragie nazală; Epistaxis.

RIȘTĂ, helmintiază provocată de viermele cilindric rishta.

RITM CARDIAC, numărul de bătăi ale inimii în decurs de un minut.

RIVA DEL GARDA, stațiune climatică din Italia.

ROTORUA, stațiune balneologică din Noua Zeelandă.

RUBEOLĂ, viroză acută din grupul antroponozelor caracterizată prin fenomene catarale, erupții sub formă de pete mici și intoxicație moderată.

RUJEOLĂ, infecție virală cauzată de Morbillivirus, din familia Paramyxovirus; se transmite pe calea aerului, prin tuse sau strănut; Pojar, cori.

S

SAAS-FEE, stațiune climatică montană din Elveția.

SADISM, obținere de satisfacție sexuală prin provocarea de suferință fizică partenerului sexual.

SAINT-JEAN-DE-LUZ, stațiune climaterică din Franța.

SAINT-TROPEZ, stațiune climaterică din Franța.

SALSOMAGGIORE TERME, stațiune balneară din Italia.

SALZUNGEN, BAD ~, stațiune balneologică din Germania.

SAN CANDIDO, stațiune climaterică montană din Italia.

SAN CARLOS DE BARILOCHE, stațiune climaterică montană din Argentina.

SAN PELLEGRINO TERME, stațiune climaterică montană din Italia.

SANKT BLASIEN, stațiune climaterică montană din Germania.

SANKT MORITZ, stațiune climaterică montană din Elveția.

SANOCREATOLOGIE, ramură a medicinei care se ocupă cu asigurarea stării de sănătate a populației, studiind mediul social ca factor patologic, influența locuinței și a condițiilor de muncă; Sano-geneză.

SARATOGA SPRINGS, stațiune balneologică din SUA.

SARCINĂ, graviditate, proces fiziologic de dezvoltare intrauterină a fătului la om și la animalele vivipare, în timpul căruia din ovulul fecundat de spermatozoid, în uter se dezvoltă fătul și care în mod normal se termină cu nașterea; Sarcină extrauterină, sarcină patologică la care ovulul fecundat se dezvoltă în afara cavității uterului; Sarcină multiplă, dezvoltarea concomitentă a doi sau mai mulți embrioni; Sarcină prelungită, prelungirea sarcinii cu 10-14 zile și mai mult după termenul presupus de naștere; Sarcină isterică, dereglare psihică caracterizată prin manifestarea fizică a anumitor simptome ale sarcinii, chiar dacă femeia nu este însărcinată.

SARCOIDOZĂ, boală sistemică caracterizată prin formarea granulomelor specifice în diferite organe și țesuturi.

SARCOM, grup de tumori maligne de origine mezenchimale.

SATIRIAZĂ, hipersexualitate patologică la bărbați manifestată sub forma sentimentului de nesatisfacție a atracției sexuale și a dorinței irezistibile de noi contacte sexuale.

SAUERBRUNN, BAD ~, stațiune balneologică din Austria.

SĂNĂTATE, stare bună a unui organism la care funcționarea tuturor organelor se face în mod normal și regulat.

SÂNGE, (din lat. sanguis, -inis), țesut lichid care circulă în sistemul circulator închis prin inimă, artere, vene, capilare ale organismului uman, asigurând activitatea vitală a celulelor și țesuturilor și îndeplinind, totodată, diverse funcții fiziologice.

SÂNGERARE TERAPEUTICĂ/LĂSARE DE SÂNGE, extragerea unui anumit volum de sânge din torentul sangvin cu scop cu-

rativ; se realizează prin aplicarea unei secțiuni pe venă, cu ajutorul lipitorilor sau puncția arterelor.

SÂNGERARE, scurgerea sângelui din vasele sangvine la dereglarea integrității acestora.

SCABIE, boală contagioasă a pielii omului și animalelor cauzată de acarianul *Sarcoptes scabiei hominis*.

SCARLATINĂ, boala infecto-contagioasă cauzată, în principal, de difuzarea în organism a toxinelor secretate de streptococul beta-hemolitic grup A manifestată prin febră, intoxicație, tonsilită acută, limfadenită, erupție punctiformă cutanată.

SCHELET, totalitatea oaselor care susțin corpul unui vertebrat; sistemul osos așezat în poziția sa naturală.

SCHEVENINGEN, stațiune climaterică din Olanda.

SCHIZOFRENIE, tulburarea psihică în care realitatea este interpretată în mod greșit.

SCLERODERMIE, afecțiune din grupul colagenozelor.

SCLEROZĂ, indurație prin hiperplazia fibroasă a țesutului conjunctiv, ca urmare a unor procese inflamatorii cronice, stazei sangvine prelungite sau ischemiei instalate lent și progresiv; Scleroză diseminată, afecțiune cronică progresivă caracterizată prin formarea unor focare de descompunere a mielinei în sistemul nervos central și periferic; Scleroză în plăci, boală inflamatorie în care tecile izolatoare ale celulelor nervoase din creier și măduva spinării sunt deteriorate; Scleroză diseminată, scleroză multiplă.

SCOARȚĂ CEREBRALĂ, denumire dată celui mai tânăr filogenetic segment al encefalului animalelor mamifere și al omului; Cortex cerebral.

SCOLIOZĂ, curbura laterală, în linie verticală, a coloanei vertebrale.

SCORBUT, afecțiune a omului determinată de insuficiența în hrană a vitaminei C sau acidului ascorbic.

SCOTOM, sector orb în câmpul vizual ce nu este legat cu hotarele periferice ale acestuia.

SCREENING, în medicină, test de prevenție care are ca scop diagnosticarea bolii în stadii în care aceasta poate fi curabilă.

SCROFULODERMĂ, formă a tuberculozei pielii caracterizată prin formarea în grosimea pielii și în stratul celular subcutanat a unor noduli puțin dureroși cu un diametru de până la 3 cm.

SEBOREE, afecțiune a pielii caracterizată prin dereglarea funcției glandelor sudoripare.

SECVESTRU, în medicină, sector de țesut necrozat, de obicei osos, care timp îndelungat nu se supune autolizei, nu se substituie cu țesut conjunctiv, existând printre țesuturile vii.

SEMILOGIE, parte a medicinei care se ocupă cu descrierea simptomelor și a semnelor diferitelor boli, precum și a metodelor de a le pune în evidență și de a le diagnostica; Simptomatologie.

SEMIOTICA MEDICALĂ, învățătura despre simptomele bolii.

SEMMERING, stațiune climaterică montană din Austria.

SENSIBILIZARE, în medicină, sporire a sensibilității organismului sau a unor organe aparte la acțiunea careva factori din mediul extern sau intern.

SENZAȚII FANTOME, senzații false percepute ca apariția părții pierdute a corpului.

SEPTICEMIE, reacție inflamatorie sistemică a organismului ca răspuns la infecție.

SER, partea lichidă a sângelui.

SERODIAGNOSTICĂ, metodă de stabilire a diagnosticului în baza capacității anticorpilor sângelui de a reacționa specific cu antigenii corespunzători.

SEROLOGIE, știință care se ocupă cu studiul serurilor terapeutice, specifice sau nespecifice.

SERONEGATIV, subiect al cărui ser sangvin nu conține nici unul dintre anticorpii căutați.

SEROPOZITIV, ființă al cărei ser sangvin conține anticorpi specifici, în special ai virusului HIV.

SEXOPATOLOGIE, compartiment al medicinei clinice ce studiază dereglările sexuale cu scopul diagnosticului, tratamentului și profilaxiei.

SFINȚII CONSTANTIN ȘI ELENA, stațiune climaterică din Bulgaria.

SIFILIS, boală infecțioasă cronică cu transmitere sexuală determinată de infecția cu *Treponema pallidum*, caracterizată printr-o evoluție progresivă, leziunea pielii, mucoaselor, sistemului nervos, organelor interne, aparatului locomotor; Lues.

SIFILOFOBIE, teamă patologică de infecție sifilitică.

SILICATOZĂ, boală profesională provocată de inhalarea sistematică a prafului de olivină (silicat natural de magneziu și fier).

SILICOZĂ, pneumoconioză provocată de inhalarea de lungă durată a prafului ce conține dioxid de siliciu liber; formă de boală profesională.

SILS IM ENGADIN, stațiune climaterică montană din Elveția.

SIMFIZĂ, varietate a căilor conducătoare precum și structura anatomică ce unește între ele organele perechi sau alte formațiuni.

SIMPTOM, în medicină, semn al stării patologice sau al bolii.

SIMULARE, manifestare exterioară care tinde, conștient sau nu, să înlocuiască, să exagereze sau să prelungească un simptom patologic.

SINAIA, stațiune balneoclimaterică din România.

SINCOPĂ, pierderea de scurtă durată a cunoștinței, însoțită de relaxarea mușchilor și cădere.

SINDROM, totalitate a semnelor și a simptomelor care apar împreună în cursul unei boli, dându-i nota caracteristică.

SINUZITE, inflamație a mucoasei uneia sau a mai multor sinusuri nazale.

SIRINGOMIELIE, afecțiune cronică a măduvei spinării caracterizată prin evoluție progresivă și prevalarea dereglărilor sensibilității.

SIRMIONE, stațiune balneară din Italia.

SISTOLĂ, contracție fiziologică periodică, ritmică a musculaturii inimii, în timpul căreia sângele este expulzat din ventricule în artera pulmonară și în aortă, iar din auricule în ventricule.

SOCIOLOGIE MEDICALĂ, sistem de cunoștințe științifice și practice, a activității medicale, orientate spre prevenirea bolilor, tratamentul și îngrijirea pacienților, păstrarea, întărirea și menținerea sănătății, în scopul prelungirii vieții.

SODEN, BAD ~, stațiune balneologică din Germania.

SOLARIU, teren sau încăpere, (special amenajate) unde se fac băi de soare.

SOMN, stare fiziologică normală și periodică de repaus a ființelor, necesară redresării forțelor, caracterizată prin încetarea totală sau parțială a funcționării conștiinței, prin relaxare musculară, prin încetinirea circulației, a respirației și prin vise.

SOMNAMBULISM, lunatism, varietate a automatismului ambulatoriu.

SOPOR, stare de somnolență patologică în care contactul cu ambianța se face dificil, fiind întrerupt de perioada de somn.

SORRENTO, stațiune climaterică din Italia.

SPASMOFILIE, stare morbidă a copiilor de vârstă mică determinată de hipocalcemie ce provoacă creșterea excitabilității sistemului nervos și muscular cu dezvoltarea în principal a convulsiilor tonice.

SPASMOLITICE, substanțe farmacologice cu structură chimică diferită ce induc relaxarea mușchilor netezi ai organelor interne: vaselor sangvine, tractului gastrointestinal, bronhiilor, căilor urinare și biliare.

SPELEOTERAPIE, metodă de tratament cu microclimatul din peșteri, grote, saline la aflarea în ele timp îndelungat a bolnavilor.

SPERMATOGENEZĂ, proces de formare a spermatozoizilor.

SPERMATOZOID, celulă sexuală mobilă a organismului animal și vegetal mascul.

SPERMĂ, lichid fiziologic cu o compoziție complexă, secretat de glandele sexuale masculine care conține ca elemente esențiale spermatozoizii.

SPERMOGRAMĂ, examen cantitativ și calitativ macroscopic și microscopic al spermei; diagrama rezultată în urma acestui examen.

SPIROCHETOZE, grup de boli infecțioase diferite după epidemiologie și manifestările clinice, provocate de spirochete patogene.

SPIROMETRIE, stabilire a funcției și a capacității respiratorii pulmonare cu ajutorul spirometrelor sau al spirografelor.

SPIROMETRU, aparat pentru măsurarea capacității de respirație a plămânilor.

SPITAL, instituție medicală în care are loc tratamentul staționar al bolnavilor; Spital de companie, instituție medicală pe lângă unitățile militare pentru tratamentul staționar al bolnavilor care nu necesită tratament de lungă durată și specializat, precum și pentru spitalizarea sau izolarea bolnavilor până la transportarea lor în spital.

SPITALIZARE, internare într-un spital pentru tratament medical.

SPITALUL CLINIC AL MINISTERULUI SĂNĂTĂȚII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE ȘI FAMILIEI, instituție medicală de stat de profil.

SPITALUL CLINIC DE BOLI INFECȚIOASE „TOMA CIORBĂ”, instituție medicală de stat de profil.

SPITALUL CLINIC DE PSIHIATRIE, instituție medicală de stat de profil.

SPITALUL CLINIC DE TRAUMATOLOGIE ȘI ORTOPEDIE, instituție medicală de stat de profil.

SPITALUL CLINIC MILITAR CENTRAL, instituție medicală de stat de profil.

SPITALUL CLINIC REPUBLICAN PENTRU COPII „EMILIAN COȚAGA”, instituție medicală de stat de profil.

SPITALUL CLINIC REPUBLICAN, instituție medicală de stat de profil.

SPITALUL REPUBLICAN AL ASOCIAȚIEI CURATIV-SANATORIALE ȘI DE RECUPERARE A APARATULUI GUVERNULUI, instituție medicală de stat de profil.

SPLANHNOPTOZĂ, visceroptoză, amplasare a unui sau a mai multor organe interne mai jos de dislocarea obișnuită.

SPLENECTOMIE, rezecție a splinei.

SPLENITĂ, inflamație a splinei.

SPLENOMEGALIE, mărirea patologică a splinei.

SPLINĂ, organ anatomic intern, moale și spongios, de culoare roșie-violetă, situat în partea superioară stângă a cavității abdominale, care produce limfocite, anticorpi, depozitează sângele etc.

SPONDILITĂ, boală inflamatorie cronică a coloanei vertebrale pentru care este caracteristică distrugerea vertebrelor cu deformarea ulterioară a coloanei vertebrale.

SPONDILOARTRITĂ, inflamație a articulațiilor intervertebrale.

SPONDILOPATIE, denumire generică a afecțiunilor coloanei vertebrale.

SPONDILOZĂ, afecțiune cronică degenerativă a coloanei vertebrale caracterizată prin distrofia discurilor, articulațiilor și ligamentelor.

SPOROTRIHOZĂ, micoză cronică provocată de ciuperci parazitare din genul *Sporotrichum*.

SPRUE, boală cronică de etiologie neclară caracterizată prin diaree, glosită, anemie.

SPUTĂ, mucozitate patologică expectorată din căile respiratorii.

STARE CREPUSCULARĂ, tulburare profundă a conștiinței caracterizată prin alternarea reflectării senzoriale cu păstrarea automatismelor motorii; Stare hipnagogică, dereglări patologice ce apar la trezirea lentă din somnul profund; Stare morbidă, stadiu intermediar între sănătate și boală, caracterizat prin probabilitate sporită de dezvoltare a bolii cu acumularea în organism de schimbări dezadaptive în îmbinare cu mobilizarea reacțiilor de protecția; Stare oneiroidă, formă de întunecare a cunoștinței caracterizată printr-o infiltrare a construcțiilor visurilor în gândirea vigیلă, trăirile apar ca un amestec ciudat între fragmente ale realității reflectate și reprezentări senzoriale plastice cu conținut fantastic; Stare reactivă sau Psihogenie; Stare terminală, în medicină, stare limitrofă între viață și moarte caracterizată prin dereglarea funcțiilor organelor și sistemelor vitale cărora organismul de unul singur nu le poate face față; Stare de purtător de agenți patogeni ai bolilor contagioase, prezența agentului patogen al unei boli contagioase în organismul omului sau animalului fără semne clinice.

STATISTICĂ MEDICALĂ, ramură a statisticii care culege și prelucurează date din domeniul medical.

STAȚIUNE, localitate cu factori naturali curativi și cu condiții necesare pentru utilizarea lor cu scop curativ-profilactiv; Stațiune balneară, localitate unde se găsesc băi curative pentru tratarea anumitor boli; Stațiune climaterică, stațiune cu climă potrivită pentru odihnă sau tratarea unor boli.

STENOZĂ, îngustare a vaselor, ductelor, canalelor, organelor care duce la dereglarea totală sau parțială a conductibilității lor.

STENTARE, implantarea în lumenul unui organ cav a unui stent cu scopul asigurării permeabilității sectorului organului în urma unui proces patologic.

STERILITATE, incapacitate a organismului adult de a da naștere urmașilor.

STERILIZARE, eliberarea deplină a diferitor substanțe și obiecte de microbi prin acțiunea asupra lor a factorilor fizici și chimici.

STERN, os lung și plat așezat în mijlocul părții anterioare a toraceului, de care sunt prinse coastele și cele două clavicule.

STETOSCOPI, aparat pentru intensificarea sunetului pentru auscultatie.

STIMULATOR CARDIAC, dispozitiv electronic de mici dimensiuni care este plasat sub piele, la nivelul toracelui, pentru a trata anumite tulburari de ritm cardiac.

STOMAC, parte a aparatului digestiv în formă de pungă, situată între esofag și duoden, în care se face digestia alimentelor.

STOMATITĂ, inflamație a mucoasei cavității bucale.

STOMATOLOGIE, compartiment al medicinei clinice ce studiază etiologia și patogeniza bolilor și leziunilor dinților și a organelor cavității bucale și regiunii maxilofacială și elaborează metode de diagnostic, de tratament și de profilaxia a acestora; Medicină dentară.

STRABISM, abatere a unui ochi de la punctul comun de fixare a privirii; Ochi încrucișați.

STRES, în psihologie, fiziologie și medicină, totalitate de reacții nespecifice generalizate ale organismului la excitanți externi puternici fizici sau psihologici, ce perturbază homeostaza.

STRUCTURĂ, îngustare dobândită sau înnăscută a unui organ tubar cu un lumen îngust.

STUPOARE, stare de imobilizare cu mutism și reacții atenuate la excitanți, inclusiv doli; semn al unor dereglări psihice.

SUBSTITUENȚI AI SÂNGELUI, remediile folosite cu scop curativ pentru înlocuirea sângelui sau corecția compoziției acestuia la administrarea intravenoasă.

SUC GASTRIC, lichid cu o compoziție complexă secretat la nivel stomacal; Suc intestinal, lichid incolor sau gălbui secretat în lumenul intestinului la unele nevertebrate și vertebrate; Suc pancreatic, lichid secretat de celulele acinare ale pancreasului exocrin.

SUGHIT, contracție bruscă și convulsivă a diafragmei, însoțită de un sunet nearticulat, cauzată de trecerea aerului prin glotă.

SULFANILAMIDE, remedii medicamentoase antibacteriene, derivații amidei acidului sulfanilic.

SUN VALLEY, stațiune climaterică montană din SUA.

SUNNY BEACH, stațiune climaterică din Bulgaria.

SURDITATE, scădere stabilă a auzului cu păstrarea recepționării vorbirii, fiind dificilă comunicarea verbală.

SURDOCECITATE, îmbinare a surdității cu cecitatea ce apare ca o anomalie de dezvoltare sau ca consecință a unor boli ale copilăriei mici.

SURDOMUTITATE, deficiență audio-verbală complexă datorată absenței congenitale sau pierderii timpurii a auzului; Surdomutism.

SURJET, sutură făcută cu un fir continuu.

SUTURĂ, cusătură folosită în chirurgie pentru a reuni marginile unei plăgi, extremitățile unui tendon sau ale unui nerv tăiat, fragmentele unui os fracturat etc.

Ș

ȘOC, urgență medicală caracterizată prin insuficiența circulatorie periferică; Șoc caloric, stare patologică acută a organismului determinată de supraîncălzirea acestuia.

ȘUNT, derivare a circuitului sangvin pe alte căi circulatorii decât cele normale.

T

TABES, formă tardivă de sifilis nervos, care se manifestă prin tulburări de sensibilitate, lipsă de coordonare a mișcărilor, (în timpul mersului), prin puternice dureri viscerale etc.

TABLETĂ, preparat farmaceutic de formă plată, rotundă sau pătrată; Pastilă, pilulă, bulină.

TAHIARITMIE, aritmie cu frecvență cardiacă mare.

TAHICARDIE, frecvență crescută a contracțiilor cardiace; Tahicardie paroxistică, dereglarea ritmului cardiac caracterizată printr-un acces brusc de contracții cardiace regulate.

TALASEMIE, formă a anemiei hemolitice ereditare caracterizată prin dereglarea sintezei hemoglobinei, hemoliză, hipocromie, eritropoieză insuficientă, displazia scheletului.

TALASOTERAPIE, folosirea climatului marin în scop curativ în îmbinare cu băile solare; metodă a climatoterapiei.

TAMPONADĂ, compresie acută a inimii printr-o acumulare abundentă de exsudat sau sânge în cavitatea pericardică.

TANATOFOBIE, teamă morbidă de moarte.

TARTRU DENTAR, depuneri solide pe dinți alcătuite din bază organică și săruri minerale.

TELEANGIECTAZIE, dilatare locală stabilă a vaselor mici ale pielii și mucoaselor.

TENDINITĂ, inflamație a tendoanelor.

TENDON, fascicul subțire, fibros, de culoare albă, format din țesut conjunctiv foarte rezistent, cu ajutorul căruia mușchii se fixează pe oase; Tendonul lui Ahile, tendonul mușchiului triceps sural.

TENDOVAGINITĂ, inflamație a membranei sinoviale a tecii sinoviale.

TENIARINCHOZĂ, biohelmentiază perorală, care se transmite la om de la bovine prin intermediul consumului în hrană a produselor cărnose infestate.

TENIAZĂ, helmintiază din grupul cestodozelor provocată de tenia bovinelor.

TENSIOMETRU, aparat cu ajutorul căruia se înregistrează tensiunea arterială.

TEPLICE, stațiune balneoclimaterică din Cehia.

TERAPIA CU OXIGEN, utilizarea oxigenului cu scop curativ; Terapia cu ozocherită, secțiune a fizioterapiei care combină metode eficiente de terapie prin căldură, utilizând ozocherită încălzită.

TERAPIE, metodă folosită pentru a vindeca o anumită boală.

TERATOGENEZĂ, mecanismul apariției viciilor de dezvoltare înăscute.

TERATOLOGIE, știința ce studiază viciile de dezvoltare înăscute la om.

TERATOM, tumoare încapsulată cu componente tisulare sau organe, derivând din mai multe straturi germinale.

TERMOPILE, stațiune balneologică din Grecia.

TERMOREGLARE, mecanism fiziologic prin care temperatura animalelor cu sânge cald este menținută constantă, indiferent de variațiile temperaturii mediului ambiant.

TERMOTERAPIE, metodă de fizioterapie: acțiune dozată asupra organismului omului a căldurii endogene, formate în organism la acumularea de către acesta, de exemplu, a oscilațiilor magnetice.

TESTICUL, glandă genitală masculină pereche, care produce spermatozoizii și hormonii masculini.

TESTOTERON, hormon sexual masculin care menține caracterele sexuale secundare masculine, folosit și în terapeutică.

TETANIE, stare patologică sub formă de accese de convulsii tonice determinate de dereglarea metabolismului calciului.

TETANOS, boală infecțioasă acută caracterizată prin frisoane generalizate și asfixie.

TIC, în medicină, contracții rapide, stereotipice involuntare ale mușchilor sau ale unui grup de mușchi; o formă de hiperchinezie.

TIFLITĂ, inflamație a intestinului orb.

TIFOS, boală infecțioasă cu febră și dereglarea conștiinței. Tifos abdominal, boală infecțioasă din grupul antroponozelor; Tifos exantematic, boală infecțioasă acută provocată de rickettsii și transmisă de păduchi; Tifos recurent endemic, boală infecțioasă acută sub formă de accese de febră.

TIMPAN, membrană elastică care desparte partea externă a urechii de cea mijlocie, transmițând prin vibrații undele sonore la urechea internă.

TIMPANOPLASTIE, operație prin care se încearcă refacerea timpanului perforat.

TIREOTOXICOZĂ, stare patologică determinată de hipertireoză și caracterizată prin accelerarea metabolismului de bază, dereglarea funcției sistemelor nervos și cardiovascular.

TIROIDITĂ, inflamație a tiroidei.

TIRONINE, hormonii tiroidei: tiroxină și triiodtironină.

TOMOGRAFIE, metodă de radiografie care permite obținerea imaginii structurilor anatomice dintr-un singur plan de profunzime, eliminând imaginile celorlalte planuri; Tomografie computerizată, denumire acceptată în medicină a tomografiei radiologice; Tomografie magneto-nucleară, metodă de diagnostic bazată pe obținerea imaginilor stratificate ale corpului omului cu ajutorul rezonanței.

TONOMETRIA OCHIULUI, măsurarea tensiunii intraoculare.

TONSILITĂ, inflamație a amigdalelor palatine.

TONUS, stare permanentă de ușoară tensiune a mușchilor unui organism sănătos, (aflat în repaus).

TORACOSCOPIE, studiere a cavității pleurale a placentei cu ajutorul toracoscopului.

TORACOTOMIE, operația de deschidere a cutiei toracice; una dintre metodele chirurgiei toracice.

TORTICOLIS, deformarea a gâtului caracterizată prin poziția incorectă a capului.

TOXICOINFECȚII ALIMENTARE, denumire comună a bolilor infecțioase acute ce apar la pătrunderea în organism a hranei ce conține microorganisme și toxinele lor.

TOXICOLOGIE, știință ce studiază proprietățile și mecanismele acțiunii substanțelor toxice, particularitățile intoxicațiilor pe care le provoacă și elaborează metodele de prevenție și tratament.

TOXICOMANIE, denumire comună a bolilor ce se manifestă prin dorința permanentă de a lua substanțe psihoactive ce dezvoltă dependență psihică și fizică.

TOXICOZĂ, stare patologică provocată de intoxicare de lungă sau de scurtă durată a organismului sau de o toxemie de altă origine; Toxiciza gravidelor.

TOXIDERMIE, denumire comună a dermatozelor toxice sau toxicoalergice.

TRAHEE, tub elastic fibros și cartilaginos, la oameni și la animale, care leagă laringele de bronhii și prin care circulă aerul necesar respirației din cavitatea bucală sau nazală în bronhii.

TRAHEITĂ, inflamație a mucoasei traheii.

TRAHEOBRONȘITĂ, afecțiune a căilor respiratorii care intersectează traheea și bronhiile, manifestată prin tuse, cu sau fără expectorație.

TRAHEOTOMIE, deschiderea traheii cu introducerea unui tub special.

TRAHOM, conjunctivită granuloasă.

TRANCHILIZATORI, remedii medicamentoase din clasa remediilor psihotrope ce micșorează intensitatea fricii, tensiunea emoțională.

TRANSFORMAȚIE TUMORALĂ, transformare a celulelor normale în tumorale în urma acumulării mutațiilor genetice și a restructurărilor epigenetice.

TRANSFUZIE, metodă curativă ce constă în introducerea în torrentul sangvin al bolnavului a sângelui sau a componentelor acestuia, obținuți de la donator.

TRANSFUZIOLOGIE, compartiment al medicinei clinice ce studiază problemele de transfuzie omului cu scop curativ a sângelui integral și a preparatelor acestuia precum și a substituenților acestuia.

TRANSPIRAȚIE, secreție eliminată prin porii pielii; Sudorație.

TRANSPLANT, organ, parte dintr-un organ, țesut etc. care este transplantat printr-o intervenție chirurgicală.

TRANSPLANTARE, înlocuirea țesuturilor sau organelor lipsă sau lezate irecuperabil cu țesuturi proprii sau prelevate de la alt organism.

TRANSPLANTOLOGIE, ramură a biologiei și medicinei ce studiază problemele transplantării, elaborează metode de conservare a organelor și a țesuturilor, crearea și aplicarea organelor artificiale.

TRANSSEXUALITATE, tulburare de identitate în care subiectul are dorința sau sentimentul de a aparține sexului opus.

TRANSSUDAT, lichid cu un conținut scăzut de proteine ce se acumulează în cavitățile corpului în caz de edem.

TRATAMENT, totalitatea mijloacelor dietetice, medicamentoase, balneoclimaterice și igienice de combatere a unei boli; Tratament patogenetic, tratament ce acționează asupra diferitor verigi ale mecanismului dezvoltării afecțiunii.

TRAUMATISM, indice statistic ce reflectă răspândirea traumelor în rândul populației în ansamblu sau în grupe de populație pe o anumită perioadă de timp.

TRAUMATOLOGIE, compartiment al medicinei clinice ce studiază patogeneza leziunilor mecanice ale aparatului locomotor și elaborează metode de diagnostic, de tratament și de prevenție.

TRAUMĂ, dereglarea integrității și funcției țesuturilor omului sau animalului în urma acțiunilor externe.

TRAVESTISM, deviație sexuală la care excitația sexuală și satisfacția se obțin la îmbrăcarea hainelor sexului opus.

TREMATODOZE, helmintiaze ale omului și ale animalelor provocate de trematode.

TREMOR, tremurătură, mișcări involuntare stereotipice oscilante ale mâinilor, ale picioarelor sau ale întregului corpului în urma contractării consecutive ale mușchilor.

TREPANAȚIE, formare de orificii în țesutul osos cu scopul accesului în cavitatea epigastrică.

TRICHINELOZĂ, helmintiază a omului și a animalelor din grupul nematodozelor determinat de trichinele.

TRICOCEFALOZĂ, helmintiază din grupul nematodozelor intestinale provocate de tricocefalul uman și caracterizate prin dureri abdominale, dezvoltarea dispepsiei, colitei, anemiei hipo- și normocromică.

TRICOMONOZĂ, boală provocată de *Trichomonas vaginalis* și manifestată prin afectarea organelor sistemului urinar.

TRIHIAZĂ, anomalie a creșterii genelor.

TRIHOFITIE, dermatomicoză provocată de ciupercile parazitare microscopice din genul trihofiton.

TRILLO, stațiune balneologică din Spania.

TRIPANOZOMIAZĂ, afecțiuni provocate de tripanozome.

TRISM, spasm tonic al mușchilor masticatori manifestat prin încheștarea maxilarelor și imposibilitatea deschiderii gurii.

TROMBOCITOPENIE, reducerea numărului de trombocite în sângele periferic.

TROMBOEMBOLIE, obturare acută a vasului sangvin cu o parte de trombus ce s-a rupt și a fost transportat cu fluxul sangvin.

TROMBOFLEBITĂ, inflamație acută a pereților venelor cu formarea de trombusuri în lumenul acestora.

TROMBOZĂ, proces de formare a trombusurilor.

TROMBUS, cheag de sânge format în cursul vieții în lumenul vasului sangvin sau în cavitatea inimii.

TRUSKAVET, stațiune balneologică din Ucraina.

TUBERCULOZĂ, boală contagioasă provocată de bacilul Koch (*Mycobacterium tuberculosis*) și caracterizată prin formarea de schimbări inflamatoare specifice și predispoziție la cronicizare.

TULAREMIE, boală infecțioasă acută cu focar natural manifestată prin febră și afectarea nodulilor limfatici.

TUMOARE, formațiune patologică în oarecare organe ce apar în urma reproducerii în exces a celulelor modificate genetic; Tumoare malignă, tumoare cu creștere autonomă, infiltrativă necontrolată.

TURBOTERAPIE, utilizarea turbei cu scop curativ.

TUSE, reacție de protecție a organismului sub formă de expirație forțată în vederea înlăturării din căile respiratorii a exsudatului, prafului, corpiilor străini; Tuse convulsivă, boală infecțioasă acută și contagioasă, determinată de cocobacilul *Bordetella pertussis*, caracterizată clinic prin accese paroxistice de tuse; Pertussis.

U

ULCER, leziune, fără tendință de cicatrizare care apare pe suprafața pielii sau a mucoaselor stomacului sau duodenului; boală caracterizată prin prezența unor astfel de leziuni; ulcus; Ulcer trofic, denumire comună a ulcerelor ce apar la dereglarea aprovizionării cu sânge a țesuturilor sau a inervării ce duce la necroză.

ULCERAȚIE, leziune a pielii sau a unor mucoase.

ULTRASONOGRAFIE, utilizarea ultrasunetelor în stabilirea diagnosticului; Ultrasonoscopie, ecografie.

UNGHIE, lamă cornoasă care crește pe partea de deasupra a ultimei falange a degetelor de la mâini și de la picioare; Unghie încarnată, afecțiune provocată de un fragment de unghie, de obicei lateral, care intră în piele provocând inflamație, durere sau infecții.

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”, instituție de stat de învățământ de profil.

URECHE, (lat. auris), organ pereche al auzului și echilibrului la vertebrate; partea periferică a sistemului auditiv; Ureche internă, partea principală a organului auzului și a echilibrului la animalele vertebrate și la om; Ureche medie, cavitate pneumatică săpată în stânca osului temporal, fiind delimitată lateral de urechea externă prin intermediul membranei timpanice și medial de urechea internă, comunicând cu aceasta din urmă la nivelul ferestrei ovale și al ferestrei rotunde.

UREMIE, (din gr. ourion – urină și haima – sânge), stare patologică în caz de insuficiență renală determinată de reținerea în sânge a reziduurilor azotoase, de acidoză și de dereglarea echilibrului electrolitic, hidric și osmotic.

URETER, fiecare dintre cele două canale cilindrice subțiri, membranoase, care unesc bazinetul cu vezica urinară.

URETRITĂ, inflamație a mucoasei uretrei.

URETRORAFIE, sutură operatorie a uretrei.

URETROSCOPIE, metodă de diagnostic instrumental a uretrei cu ajutorul unor aparate endoscopice speciale.

URINĂ, lichid secretat de rinichi, cu substanțe rezultate din metabolismul organismului, colectat în vezica urinară și eliminat pe căile urinare.

URODINAMICĂ, proces de eliminare a urinei din organism în urma funcționării coordonate a tuturor componentelor căilor urinare.

UROGENITAL, SISTEM ~, totalitate de organe ale sistemului genital și excretor legate anatomic și funcțional.

UROGRAFIE, investigație radiologică a sistemului urinar bazată pe capacitatea selectivă a rinichilor de a excreta remediile de contrast solubile în apă și ce conțin iod.

UROLOGIE, (din gr. ouron – urină și logie), disciplină clinică ce studiază diagnosticul, evoluția și patogeniza afecțiunilor sistemului urinar, sistemului sexual masculin, procesele patologice din spațiul retroperitoneal, și elaborează metode de tratament și profilaxie a acestora.

URTICARIE, afecțiune frecventă, produsă de factori multipli, caracterizată printr-o erupție brusc instalată, formată din papule și plăgi.

UTER, (lat. uterus), organ al aparatului genital feminin, sediul dezvoltării ovulului sau embrionului.

V

VACCIN, (din lat. vacca – vacă), preparate biologice, care imunizează organismul omului contra agenților patogeni ai bolilor infecțioase.

VACCINOTERAPIE, metodă de imunizare activă a organismului uman și animal sau de tratare a unor boli prin administrare de vaccinuri.

VACUUM-EXTRACȚIE, operație de extragere a fătului în timpul nașterii cu ajutorul vacuum-extractorului.

VAGIN, parte a aparatului genital feminin, în formă de canal cilindric, muscular și membranos, care face legătura între vulvă și uter.

VAGINISM, disfuncția sexuală feminină caracterizată prin contracția involuntară a treimii inferioare a mușchilor vaginali și a mușchilor din jurul vaginului.

VAL-D'ISÈRE, stațiune climaterică montană din Franța.

VALEOLOGIE, direcție în medicină și pedagogie a cărei sarcină este studierea complexă a sănătății individuale a omului.

VAPOTERAPIE, tratament cu vapori sau cu apă fin pulverizată.

VARICE, dilatare și alungire a venelor, datorită pierderii elasticității pereților lor.

VARICOCEL, dilatare varicoasă a venelor cordonului spermatic.

VARICOFLEBITĂ, infecție latentă într-o venă varicoasă.

VAS SANGVIN, parte a sistemului circulator prin care circulă sângele.

VASCULITĂ, inflamație a pereților vaselor sangvine.

VASODILATATOARE, substanțe medicamentoase ce provoacă relaxarea mușchilor netezi ai pereților vaselor sangvine, soldată cu dilatarea lumenului acestora și creșterea tensiunii arteriale.

VEGETARIANISM, alimentație vegetală, sistem de alimentare bazat pe produse de origine vegetală ce exclude sau limitează consumul produselor animaliere.

VELINGRAD, stațiune balneoclimaterică din Bulgaria.

VELÎKÎ LIUBIN, stațiune balneară din Ucraina.

VENĂ, (fr. veine, din lat. vena – venă), vas sangvin prin care vine la inimă sângele de la organe și țesuturi; Venă jugulară, vene ale capului ce transportă sângele spre inimă.

VENEROLOGIE, (din lat. Venus, genitiv Veneris – Venus, zeița dragostei la romani, și ... logie), compartiment al medicinei clinice care studiază bolile venerice.

VENTUZE, pahar special de sticlă, cu marginea superioară puțin răsfrântă, care se aplică, prin crearea de vid în interior pe pielea unui bolnav, pentru a provoca o mică congestie locală a sângelui, în scop curativ.

VERHOVÎNA, stațiune balneoclimaterică din Ucraina.

VERTEBRĂ, fiecare dintre oasele scurte, în formă de inel, care formează împreună coloana vertebrală la om și la animalele vertebrate și în care se află măduva spinării și anexele ei.

VERUCĂ, formațiune benignă a epidermului provocată de diferite tipuri de virusuri ai papilomului uman; Neg.

VEVEY, stațiune din Elveția.

VEZICĂ, organ cavitatar care colectează temporar unele produse de excreție sau de secreție, pe care apoi le evacuează prin contracția fibrelor musculare din structura sa; Vezică seminală, glandă tubulară simplă, situată în pelvis; secretă un lichid ce intră în compoziția spermei; Vezică urinară, organ în formă de săculeț, parte componentă a sistemului excretor, unde se acumulează urina.

VEZICULĂ, element cavitatar primar al erupției cutanate.

VIATĂ, timp cuprins între nașterea și moartea cuiva.

VIBROTERAPIE, metodă de fizioterapie ce constă în folosirea cu scop curativ a oscilațiilor mecanice de frecvență joasă.

VICHY, stațiune climaterică montană din Franța.

VICII CARDIACE, schimbările congenitale sau dobândite ale structurilor cardiace, caracterizate prin stenoza orificiilor cardiace sau prin închiderea lor incompletă de către valvule; Vicii de dezvoltare, schimbări morfologice stabile ale alcătuirii organului, unei părți a corpului sau a întregului organism.

VIRILISM, prezența la femeie a semnelor sexuale secundare masculine.

VIRULENȚĂ, gradul de capacitate al culturii microbiene de a provoca boli sau pierirea organismului la infectare naturală sau artificială.

VIRUSOLOGIE, (din lat. virus – otravă, infecție și ... logie), știință care se ocupă cu studiul virusurilor.

VITAMINE, compuși organici cu masa moleculară mică de natură chimică diferită, necesari pentru activitatea vitală normală a organismului.

VITAMINOTERAPIE, aplicarea vitaminelor cu scop curativ în caz de boală, precum și în insuficiența sau lipsa vitaminelor în organism.

VITEZA DE SEDIMENTARE A HEMATIILOR, măsoară rata la care sedimentează hematiile dintr-o probă de sânge anticoagulant, în interval de o oră.

VITILIGO, boală de piele caracterizată prin apariția unor zone albe, lipsite de pigmenți.

VITTEL, stațiune balneologică din Franța.

VOAIERISM, perversiune sexuală.

VOMĂ, evacuare involuntară a conținutului gastric pe cale bucală.

VORNICENI, spital-sanatoriu, filială a IMSP Institutul de Ftizio-pneumologie „Chiril Draganiuc”, pentru tratamentul persoanelor bolnave de tuberculoză.

VOROHTA, stațiune climatică montană din Ucraina.

VOULIAGMENI, stațiune balneologică și climatică din Grecia.

VRNJAČKA BANJA, stațiune balneologică din Serbia.

VUCHERERIOZĂ, filarioză, helmintiază din grupul filariazelor.

VULVOVAGINITĂ, boală infecțioasă și inflamatorie a organelor sexuale externe și a mucoaselor vaginului; Vulvă, vulvită.

W

WAIKIKI, stațiune climaterică din Honolulu, SUA.

WARM SPRINGS, stațiune balneologică din SUA.

WARMBAD, stațiune balneologică din Namibia.

WHITE SULPHUR SPRINGS, stațiune balneologică din SUA.

WILDUNGEN, BAD ~, stațiune balneologică din Germania.

X

XERODERMĂ PIGMENTARĂ, boală ereditară rară a pielii determinată de insuficiența fermeților de reparație ce restabilesc defectele ADN-ului ce apar în celulele pielii sub acțiunea razelor ultraviolete.

XEROFTALMIE, uscăciune a membranei externe a ochiului.

Z

ZHDANOVICHI, stațiune balneară și climaterică din Belarus.

ZIUA MONDIALĂ A SĂNĂTĂȚII, 7 aprilie, zi internațională aniversată anual cu ocazia sărbătoririi domeniului.

ZIUA MONDIALĂ ANTIFUMAT, 31 mai, zi internațională aniversată anual cu ocazia sensibilizării opiniei publice privind dauna fumatului.

ZIUA MONDIALĂ DE COMBATERE SIDA, 1 decembrie, zi internațională aniversată anual cu ocazia sensibilizării opiniei publice privind această maladie.

ZIUA MONDIALĂ DE LUPTĂ CONTRA CANCERULUI, 4 februarie, zi internațională aniversată anual cu ocazia sensibilizării opiniei publice privind această maladie.